

๒๖ ก.ย. ๒๕๖๑

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๒

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สิงหาคม ๒๕๖๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

A4๒๙๓1๙

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

บทคัดย่อ
ของ
วิจิตรา กุลหกุล

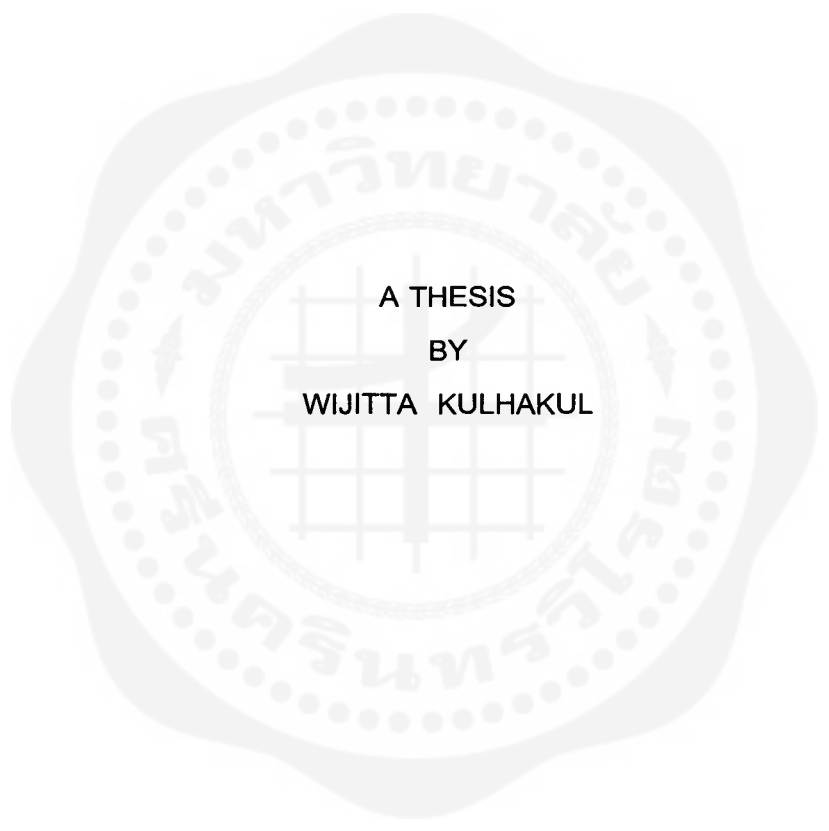
เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2560

วิจิตรา กุลหกุล. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาปรินูญานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์,
อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและการ
บริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน
และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล และศึกษา
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 345
คน ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling) ของแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่
ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60
ถึง 1.00 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การ
ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน
วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 2 ได้แก่ 4 ปัจจัย คือ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน
บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
เท่ากับ .779 สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้ร้อยละ 60.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

FACTORS AFFECTING EXCELLENCE IN A WORLD CLASS STANDARD SCHOOL
IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE TWO

A THESIS
BY
WIJITTA KULHAKUL

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
August 2017

Wijitta Kulhakul. (2017). *Factors Affecting Excellence in a World Class Standard School in the Secondary Educational Service Area, Office Two*. Master's thesis, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assist. Prof. Dr. Puongrat Kesonpat, Dr.Jaruwan Ploydoungrat.

The purpose of this research was to study and analyze the factors that affect the excellence of world-class standard schools under authority of the Secondary Educational Service Area, Office Two. The sample used in the research was three hundred and forty-five responders in the first semester of the 2017 academic year. The respondents were selected from by the simple random sampling method of each school. The instrument used in this research was a rating scale questionnaire with a reliability of .98. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and enter multiple regression analysis with programmed packages.

The research found the following. The relationship between the structure and administration of the school culture, academic leadership, school atmosphere, and information and communications technology with a rating of excellence for world-class standard schools under the Secondary Educational Service Area Office Two, The relationship was positive and with statistical significance at a level of .01. Factors affecting world-class standard schools under authority of the Secondary Educational Service Area Office Two, there are four factors: the structure and administration of the school culture, school atmosphere, and information and communications technology with a multiple correlation coefficient of .779, can explain the variance of school excellence under authority of the Secondary Educational Service Area Office Two, with 60.7% statistical significance at a level .05.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ของ

วิจิตรา กุลหกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... ๒๐๐๘ ๕

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่!!... เดือน..... พ.ศ. 2560

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

.....

ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

.....
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

.....
(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

.....
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการทำการวิจัยจากรองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขปริญญานิพนธ์และติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ อาจารย์ ร.อ. ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ ดร.สวัสดี เพชรบูรณ์ นางวรรณงค์ ยังเจริญ และนางอรทัย ด่านศิริวุฒิ ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจนสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้

ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้ปรึกษาและให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์ ประจำปีงบประมาณ 2559

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วิจิตรา ภูลหุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 2.....	13
ความเป็นมา.....	13
โครงสร้างการแบ่งงาน.....	13
ขอบข่ายงานการบริหารงาน.....	14
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	16
โรงเรียนมาตรฐานสากล.....	18
หลักการเหตุผลของการจัดโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	18
ลักษณะของโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	21
จุดมุ่งหมายและทิศทางในการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	21
ตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	22
คุณลักษณะและศักยภาพผู้เรียนที่เป็นสากล	30
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นเลิศ	32
ความหมายของความเป็นเลิศ	33
ความสำคัญและองค์ประกอบของความเป็นเลิศ.....	36
เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ.....	38
รูปแบบของความเป็นเลิศ.....	41
เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	58
ความเป็นเลิศของผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ.....	77
โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน.....	78
วัฒนธรรมของโรงเรียน.....	80
ภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	83
บรรยากาศของโรงเรียน.....	88
เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	92
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	94
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศ.....	95
งานวิจัยเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ.....	100
งานวิจัยต่างประเทศ	101
3 วิธีดำเนินการวิจัย	103
การกำหนดประชากร	103
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	104
การเก็บรวบรวมข้อมูล	106
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	106
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	107
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	108
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	109
ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ศึกษาและความ เป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	110
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ	111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย	113
อภิปรายผลการวิจัย	113
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	118
ภาคผนวก	131
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	165

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	16
2 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล.....	61
3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	
4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัย	109
5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเป็นเลิศของโรงเรียน	109
6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล	110
7 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2	111

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิด	11
--------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น การเมืองแบบเสรีประชาธิปไตยเป็นที่นิยม ยอมรับกันทั่วโลก ประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนโลกบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกัน จะมีความสามารถในการแข่งขันและร่วมมือกับประชาคมโลกได้ต่อเมื่อเรามีการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน มีคุณภาพสูงขึ้น รู้จักเลือกที่จะรับกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติ ปลูกจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย รวมถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ทันต่อสภาวะการณ์โลก โดยมีเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง คนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน สอดคล้องกับ ประทิน วิเศษสุวรรณ (2545: 1) อธิบายว่าการศึกษเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางฐานการพัฒนาของชีวิตเมื่อแรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถต่างๆ ที่ จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

จากวิจัยของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ได้ออกรายงานประจำปีการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันได้ของประเทศต่างๆ ที่เลือกมาศึกษารวม 144 ประเทศ ซึ่งรายงาน Global Competitiveness Report 2014-2015 ผลโดยสรุปปรากฏว่า ขีดความสามารถในการแข่งขันได้ของไทยไม่เลวนัก อยู่เป็นอันดับที่ 31 ของโลก และเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน ตามหลัง สิงคโปร์ซึ่งอยู่อันดับ 2 ของโลก และมาเลเซีย อันดับ 20 แต่ถ้าพิจารณาเฉพาะดัชนีด้าน การศึกษาแล้ว จะเห็นว่ามีคะแนนนำติดเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นว่า คุณภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยอยู่ที่ อันดับ 7 ของอาเซียน และคุณภาพของระบบอุดมศึกษา อยู่ที่อันดับ 8 เมื่อวิเคราะห์ว่าไทยรั่วรายเป็นที่ 3 ของอาเซียน โดยคิดจากตัวเลขค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากร จะเห็น

ว่าประเทศที่ยากจนกว่าเรา สามารถจัดการศึกษาได้ดีกว่า (World Economic Forum, 2015: ออนไลน์)

ประเทศอาเซียนทุกประเทศมีแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีความมุ่งมั่นที่จะให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของแต่ละประเทศในระดับสากล และมีความสอดคล้องกับแนวโน้มการแข่งขันในระดับสากลในศตวรรษที่ 21 ด้วยสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ซึ่งมีแนวโน้มในการดำเนินการ ได้แก่ การขยายการศึกษาให้ทั่วถึง และการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีจุดร่วมของประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย การมุ่งสู่สังคมฐานความรู้ เป้าหมายการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาสู่ระดับสากล การตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น การศึกษาเป็นแนวทางไปในการยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และการศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์อย่างรอบคอบ จากกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ ประเทศไทยควรเร่งการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียนในการส่งเสริมให้ “ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาด้วยมาตรฐานสูง” โดยอาศัยความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายตลอดจน ร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วนกับองค์กรอื่นๆ ด้านการศึกษา สู่การเป็นประชาคมฐานความรู้ การสร้างองค์ความรู้บนฐานของการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยยกระดับการพัฒนาทางการศึกษาให้ชัดเจนในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549: 115-116) ประเทศไทยที่กำลังก้าวเข้าสู่การแข่งขันในเวทีโลก และอยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ภายใต้อิทธิพลของข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีการศึกษาที่ดีจึงจะมีศักยภาพเป็นประชาคมอาเซียนหรือเป็นประชาคมโลกได้ การเพิ่มศักยภาพด้านสติปัญญาให้กับประชาชนจะทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ก้าวเข้าสู่การแข่งขันระดับนานาชาติได้ดี และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ สิ่งเหล่านี้อยู่ที่ศักยภาพของประชาชนในชาติ สังคมปัจจุบันจะต้องก้าวสู่สังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพราะมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา

ทุกประเทศต้องมีการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เพื่อเร่งพัฒนาประเทศอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก พัฒนาการทางความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปหลักการในการจัดการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549: 3-6)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการบริหารจัดการ ดังนี้ วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นองค์กรแห่งการบริหารเพื่อการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศระดับมาตรฐานสากล บนวิถีความเป็นไทย ส่วนพันธกิจ เร่งพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพด้วยวิถีไทย เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้ คุณธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล โดยส่งเสริมให้ปฏิบัติตามเป้าประสงค์ที่เน้นให้โรงเรียนพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นเลิศสู่มาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยกำหนดไว้เป็นเป้าหมายที่ 1 คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 3) โดยจากแผนการปฏิรูปดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการยกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนดีมีมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก โดยการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: ง) โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ 2553 ด้วยความสำคัญของนโยบายข้างต้น โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและโรงเรียนอื่นๆ ที่เตรียมเข้ารับการยกระดับมาตรฐานโรงเรียนสู่สากลในอนาคตจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญ ในการร่วมกันผลักดันการทำงานให้มีคุณภาพ เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียนตามวัตถุประสงค์ จนกระทั่งในปีงบประมาณ 2555 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จำนวน 41 โรงเรียน โดยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำเป็นต้องเร่งพัฒนา เน้นไปที่ “คุณภาพ (quality)” และ “ความเป็นเลิศ (excellence)”

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับความเป็นเลิศของโรงเรียน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555: 3) อธิบายว่า การบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นระบบที่พัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เริ่มในแวดวงธุรกิจและพัฒนามาสู่ระบบราชการ ในด้านการศึกษาได้มีการริเริ่มนำแนวทางมาประยุกต์ใช้ในสถาบันและสถานศึกษา โดยกำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบ เพื่อช่วยให้โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ดังนั้น

กรอบในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพสำหรับการยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียน (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 28-43) โดยที่โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นนวัตกรรมจัดการศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นกลยุทธ์ ในการพัฒนาระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเคียงสากล ผู้เรียนมีศักยภาพและความสามารถทัดเทียมกับผู้เรียนนานาชาติ โดยวัดจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ. 2559) การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งผู้บริหาร และครูผู้สอน ต้องเป็นผู้ดำเนินการร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร และในทิศทางตามมิติแนวคิดของโรงเรียนคุณภาพ และตามยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันจัดทำไว้ (อรรุณ จันทวานิช. 2547: 33) โดยเน้นศึกษาจากโรงเรียนที่มีคุณภาพ ที่มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกโดยมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนได้พัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะและความรู้ พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียน มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกอย่างสันติอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 นั้นจะเป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล และโรงเรียนในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่สากล สามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาเกิดประสิทธิผลต่อไป และประสบความสำเร็จเป็นไปตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนจะได้มีแนวทางการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญมีศักยภาพเป็นพลโลก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิผล ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดประดิษฐ์ สร้างผลงานที่มีคุณภาพสูง ส่งผลให้เกิดคุณภาพของผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้กำหนดนโยบายในการปรับปรุงและพัฒนาความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และผ่านเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ โดยผู้บริหารของโรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 41 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 7,052 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970: 608) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย
 - 1.1 โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน
 - 1.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน
 - 1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 1.4 บรรยากาศของโรงเรียน

1.5 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล** หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ในการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่แต่ละโรงเรียนกำหนด โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ 4 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะผู้เรียน และรางวัลที่ได้รับ

1.1 **ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน** หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ที่พิจารณาจากผลสำเร็จที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน โดยเป็นผลของคะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) และผู้เรียนทุกระดับชั้น (ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทุกปีการศึกษา ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถ และมีผลการเรียนเฉลี่ยของทุกรายวิชาอยู่ในระดับดี เน้นทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ และสามารถสื่อสาร มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา รวมถึงร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในระดับมาก ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

1.2 **การทดสอบระดับชาติ** หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ที่พิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติโดยวัดจากการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรายวิชา (5 วิชาหลัก) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรายวิชา (5 วิชาหลัก) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ที่เป็นตัวชี้วัดเพื่อวัดและประเมินผลการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ได้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศและยังสามารถนำผลการทดสอบไปสมัครคัดเลือกเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

1.3 **คุณลักษณะผู้เรียน** หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นผู้นำการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จนสามารถตั้งประเด็นคำถาม ตั้งสมมติฐานเพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้ พร้อมทั้งวางแผนโดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ จนสามารถสื่อสารและนำเสนอผลได้อย่างมีอย่างมีประสิทธิภาพ และประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยเน้นใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สามารถเลือกเรียน รายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ออกแบบ

สร้างสรรค์ผลงาน และสามารถประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงาน และร่วมเข้าแข่งขันภายนอก ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

1.4 รางวัลที่ได้รับ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากความสามารถของผู้เรียนในการสอบ หรือได้รับรางวัลในการแข่งขัน ซึ่งเป็นการแข่งขันในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสามารถสะท้อนถึงความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ ผ่านการคัดเลือกโครงการโอลิมปิกวิชาการ ได้รับเลือกตัวแทนในโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และผลการเข้าแข่งขันของผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ ทั้งการแข่งขันทางด้านภาษา ด้านดนตรี ด้านกีฬา รวมถึงได้รับรางวัลในการแข่งขันกิจกรรมศิลปหัตถกรรม การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ การแข่งขันเพชรยอดมงกุฏ การแข่งขันการทำโครงงาน และการสร้างสิ่งประดิษฐ์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้แก่

2.1 โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศที่พิจารณาจากรูปแบบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีโครงการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน เน้นการจัดทำมาตรฐานเทียบเคียง (Benchmark) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความเป็นเลิศกับโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน และมีการบริหารจัดการการศึกษา ดำเนินการโดยเชิงระบบคุณภาพและชัดเจน เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน รวมถึงโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมที่ทำให้เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้มีความอิสระและคล่องตัว ส่งเสริมให้บุคลากรมีงานทำเป็นทีม พร้อมทั้งจัดให้ทำงานตรงกับความรู้ และความสามารถ

2.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศที่พิจารณาจากความเชื่อ ค่านิยม ที่เป็นแบบแผนปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา พร้อมทั้งถ่ายทอดอุดมการณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติของโรงเรียน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริมค่านิยม เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จนทำให้เกิดการเสริมสร้างคุณค่าให้กับบุคลากรในการทำงาน รวมถึงความรักและความผูกพันของโรงเรียนที่มีต่อบุคลากรและชุมชน ด้วยการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้บุคลากรเกิดความรักโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางการศึกษาให้กับชุมชน ด้วยการกำหนดอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จัก ตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทางเลือกที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศที่พิจารณาจากพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาโรงเรียน โดยมีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถแบบอย่างที่ดีของบุคลากร มีการคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์

นวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ สามารถพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีการสนับสนุนให้ครูสำรวจปัญหาของผู้เรียน เพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และสนับสนุนการจัดการอบรมของบุคลากร อีกทั้งยังเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานที่มุ่งความเป็นเลิศ พร้อมทั้งส่งเสริมการทำผลงานของครูเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ

2.4 บรรยากาศของโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศที่พิจารณาจากการที่โรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร สถานที่ พร้อมทั้งมีการสนับสนุนเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยไว้ในห้องเรียน อย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนห้องเรียน ห้องสมุดที่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอกับผู้เรียน มีการสนับสนุนให้มีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง ให้เหมาะสมกับจำนวนครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ โดยเน้นการจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้บุคลากรทำงานมีประสิทธิภาพ โดยมีการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ ภายใน ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนให้มี กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ให้แก่บุคลากร รวมถึงสนับสนุนให้มีการนิเทศการเรียนการสอนทุกรายวิชา และจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการสนับสนุนของเครือข่ายผู้ปกครอง

2.5 เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศที่พิจารณาจากการบริหารจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบของโรงเรียนที่ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งจัดให้มีกระบวนการ เสนอปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัย มาช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน โดยสนับสนุนให้มี วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอกับผู้เรียน และมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศที่สร้างสรรค์ ทันสมัย พร้อมทั้งจะเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมการประกวดสื่อ นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองและชุมชนในการสืบค้นข้อมูลได้ สะดวก รวดเร็ว และมีเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียนให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง อีกด้วย

3. โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาสู่มาตรฐานสากล ที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ปีการศึกษา 2560

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 18 เขตการปกครอง ได้แก่ เขตดอนเมือง หลักสี่ บางเขน ลาดพร้าว จตุจักร สายไหม มีนบุรี ลาดกระบัง ประเวศ สวนหลวง บึงกุ่ม ห้วยขวาง บางกะปิ หนองจอก คลองสามวา วังทองหลาง สะพานสูง และเขตคันนายาว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ดังนี้

1. ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ในการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ. 2559) ซึ่งได้จากผลการประเมินจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ 4 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะผู้เรียน และรางวัลที่ได้รับ และความสำเร็จของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่แต่ละโรงเรียนกำหนด เน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้อยู่ในระดับเดียวกับผู้เรียนของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง งานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงใช้ค่าระดับผลความสำเร็จของผู้เรียน ของโครงการการพัฒนายกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. ปัจจัยที่มีส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้การสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎี ผลการวิจัยของนักวิจัยที่ได้เสนอปัจจัยที่มีส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย ประกอบด้วยปัจจัย 5 ปัจจัย ที่จะก่อให้เกิดความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 โครงสร้างของโรงเรียน เป็นแบบแผนแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างของทรัพยากรมนุษย์ในโรงเรียน โดยจัดให้มีการกระจายงาน มีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน ลักษณะของงานเหมาะสมกับความชำนาญของบุคคล เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและบรรลุ

เป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551: 178) ที่พบว่า การจัดโครงสร้างของโรงเรียนที่เหมาะสม มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ตัวแปรโครงสร้างของโรงเรียนส่งผลทางบวกต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2

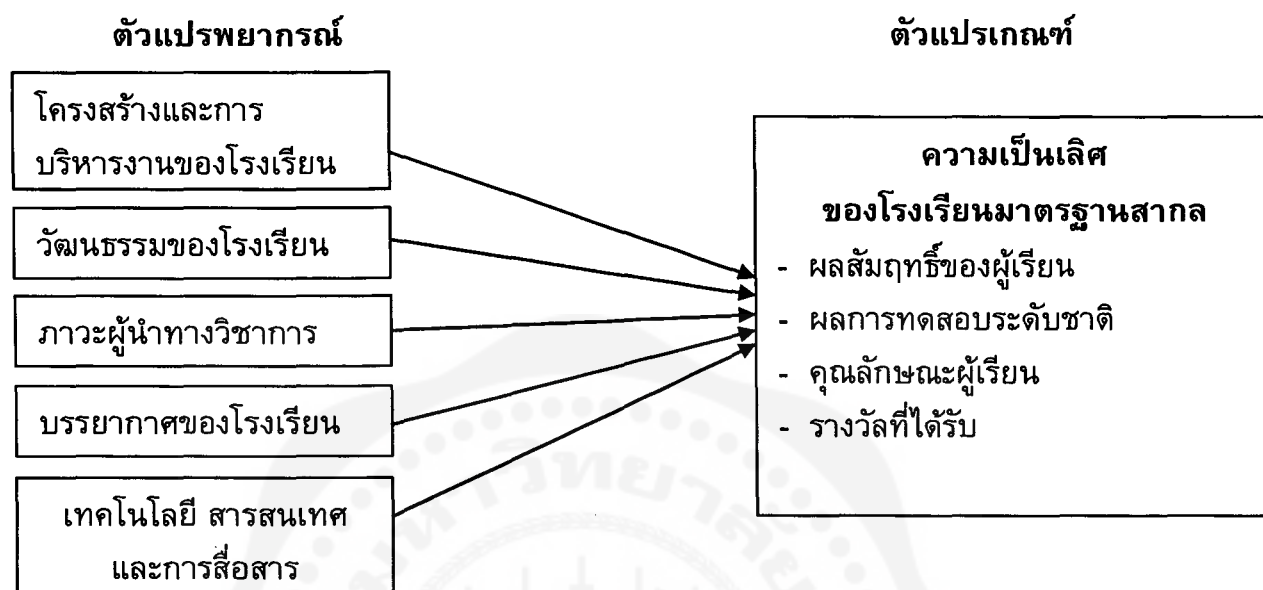
2.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน เป็นแบบแผนของพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งเกิดจาก ความเชื่อ ค่านิยม ที่ยึดถือปฏิบัติกันมา การกระทำที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่าย ในโรงเรียน ทำกิจกรรมร่วมกัน รู้จักรักษาและถ่ายทอดแบบแผนของพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียนไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของนฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552: 166) ที่พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่บรรยากาศและวัฒนธรรมในโรงเรียน ให้มีการยอมรับในความสามารถกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริม ความสามารถในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และเน้นการปฏิบัติงานที่โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล รวมถึงแนวคิดของธวัช กรุดมณี (2550: 12) ที่พบว่าตัวแปรด้านวัฒนธรรมของโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนเช่นกัน

2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนมีกระบวนการในการบริหารที่เป็นระบบ มีวิสัยทัศน์ สื่อสารเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การเสริมสร้างและพัฒนา โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการสอน การจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับกษมาพร ทองเอื้อ (2555: 112) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดี มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน และธวัช กรุดมณี (2550: 8-9) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อการความเป็นเลิศของโรงเรียน

2.4 บรรยากาศของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในโรงเรียนที่บุคลากรสามารถรับรู้ได้ การสร้างความคาดหวังต่อเป้าหมายความสำเร็จ สอดคล้องกับคาร์ดเวลล์และสปริงค์ (Caldwell&Spinks. 1990: 102) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประเมินความมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของโรงเรียน ปัจจัยด้านบรรยากาศการทำงาน ระดับโรงเรียนเน้นที่บรรยากาศการส่งเสริมสนับสนุนทางบวกในการดำเนินงาน และกษมาพร ทองเอื้อ (2555: 57) ที่พบว่าบรรยากาศของโรงเรียนว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

2.5 เทคโนโลยี เป็นองค์ประกอบสำคัญในยุคปัจจุบัน เนื่องด้วยความสำเร็จก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนทั้งทางด้านการบริหารโรงเรียนและพัฒนาการทางเทคโนโลยีของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2555: 12) ที่พบว่า เทคโนโลยีส่งผลต่อการพัฒนาระบบองค์การเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

จากแนวคิดและทฤษฎี และผลงานวิจัยต่างๆ ดังรายละเอียดข้างต้นนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. ปัจจัยโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของ โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นลำดับดังนี้

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
 - 1.1 ขอบข่ายการบริหารงาน สำนักงานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
 - 1.2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. โรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 2.1 หลักการเหตุผลของการจัดโรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 2.2 ลักษณะของโรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 2.3 จุดมุ่งหมายและทิศทางในการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 2.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 2.5 คุณลักษณะและศักยภาพผู้เรียนที่เป็นสากล
3. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศ
 - 3.1 ความหมายของความเป็นเลิศ
 - 3.2 ความสำคัญและองค์ประกอบของความเป็นเลิศ
 - 3.3 เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ
 - 3.4 รูปแบบของความเป็นเลิศ
 - 3.5 เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล
 - 3.6 ความเป็นเลิศของผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ
 - 4.1 โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน
 - 4.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน
 - 4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
 - 4.4 บรรยากาศของโรงเรียน
 - 4.5 เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

จากการศึกษาบริบทของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีโรงเรียนมาตรฐานสากลมากกว่าเขตอื่นๆ จึงเหมาะสมในการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมีรายละเอียดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ดังต่อไปนี้

1.1 ขอบข่ายงานการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 2

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่เกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของสังคมไทยโดยปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นฐานที่มาของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งหวังจะยกระดับการศึกษา ของชาติ ให้ได้มาตรฐานและจัดได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ จึงกำหนดใหม่การปฏิรูป การศึกษาทั้งระบบ คือ ปฏิรูปการเรียนรู้ ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษา ปฏิรูประบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่,ไม่เคยมีมาก่อน ของการศึกษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการศึกษาซึ่งได้ หลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานเดียวกันเป็นกระทรวงศึกษาธิการ โดยมี โครงสร้างใหม่เป็นระดับกระทรวงและระดับเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 :บทนำ) ดังนั้นระดับกระทรวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และกำกับดูแลการศึกษา ทุกระดับ และทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล มีหน่วยงานหลักที่เป็นนิติบุคคล 5 ส่วน ราชการ ได้แก่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

โครงสร้างการแบ่งงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 2) ได้กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 175 เขต ในเบื้องต้น และกำหนดโครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 โดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามความในระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ถนนลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนในการปกครองทั้งสิ้น 52 โรงเรียน โดยมีพื้นที่ในความรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานเขต บางรัก วัฒนา สาทร พระโขนง บางนา คลองเตย บางคอแหลม

ยานนาวา ดินแดง ห้วยขวาง จตุจักร ลาดพร้าว บางเขน สายไหม บึงกุ่ม บางกะปิ วังทองหลาง ดอนเมือง หลักสี่ ลาดกระบัง สะพานสูง คันนายาว มีนบุรี คลองสามวา หนองจอก ประเวศและสวนหลวง มีการแบ่งการบริหารงานของสำนักงานโดยพิจารณาตาม ความเหมาะสมออกเป็น 7 กลุ่มงาน ได้แก่ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา 7) หน่วยตรวจสอบภายใน

ทิศทางการบริหารจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กำหนดทิศทางการบริหารจัดการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ในการบริหารจัดการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นองค์กรแห่งการบริหาร เพื่อการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศระดับมาตรฐานสากล บนวิถีความเป็นไทย

พันธกิจ พัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพด้วยวิถีไทย เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้ คุณธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล

คำนิยามองค์กร “ Together as one = รวมกันเป็นหนึ่ง ”

เป้าประสงค์

1. สถานศึกษาพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นเลิศสู่มาตรฐานสากล
2. ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิถีไทยพัฒนาสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล
3. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เท่าเทียมและทั่วถึง ตรงตามศักยภาพ
4. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน รู้ศักยภาพเขา รู้ศักยภาพเรา เท่าทันและแข่งขันในระดับสากลได้
5. ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรได้รับการพัฒนาทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง ตามมาตรฐานวิชาชีพและได้รับวิทยฐานะสูงขึ้น
6. วิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านคุณภาพการศึกษา ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา และด้านการส่งเสริมการมีงานทำ
7. พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง ครบคลุม ผู้เรียนได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาการวิจัยและถ่ายทอดองค์ความรู้
จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระวิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ตั้งคำถาม สร้างเครื่องมือ กำหนดแหล่งรวบรวมข้อมูล สรุปและเขียนรายงานได้
3. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความรักชาติไทย
4. เพิ่มศักยภาพนักเรียนด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี
5. สร้างทางเลือกในการเรียนรู้ที่เน้นให้ประชากรวัยเรียนทุกคนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ลดอัตราการออกกลางคัน ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและสังคมพหุวัฒนธรรม
8. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการวิจัย และสนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยอย่างแพร่หลาย
9. สถานศึกษาทุกแห่งมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก ตลอดจนการพัฒนาสถานศึกษาในพื้นที่ชนบท โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผ่านการประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
11. นักเรียนมีทักษะชีวิตในการรับมือกับสถานการณ์และภัยพิบัติต่างๆ

1.2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

การศึกษาข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่ามีเขตพื้นที่ทั้งหมด 25 เขต ได้แก่ บางรัก พระโขนง ยานนาวา ดินแดง สาทร คลองเตย วัฒนา บางนา บางเขน บางกะปิ มีนบุรี หนองจอก ลาดกระบัง ห้วยขวาง บึงกุ่ม จตุจักร ประเวศ สวนหลวง ดอนเมือง ลาดพร้าว หลักสี่ สายไหม สะพานสูง วังทองหลาง และคลองสามวา ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 43 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และขนาดเล็ก 2 โรงเรียน ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	เขตพื้นที่
1	สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางรัก
2	พุทธจักรวิทยา	ขนาดกลาง	เขตบางรัก
3	พระโขนงพิทยาลัย	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตพระโขนง
4	วชิรธรรมสาธิต	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตพระโขนง
5	นนทรีวิทยา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตยานนาวา
6	เจ้าพระยาวิทยาคม	ขนาดใหญ่	เขตยานนาวา
7	สุรศักดิ์มนตรี	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตดินแดง
8	กุนนทีรุทธารามวิทยาคม	ขนาดใหญ่	เขตดินแดง
9	วัดสุทธิวราราม	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสาทร
10	ยานนาเวศวิทยาคม	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสาทร
11	สตรีศรีสุริโยทัย	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสาทร
12	ปทุมคงคา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตคลองเตย
13	สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ ฯ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตคลองเตย
14	มัธยมวัดธาตุทอง	ขนาดใหญ่	เขตวัฒนา
15	สิริวัฒนาพร	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางนา
16	รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางเขน
17	บางกะปิ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางกะปิ
18	สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตมีนบุรี

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	เขตพื้นที่
19	มัธยมวัดหนองจอก	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตหนองจอก
20	เทพศิลา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางกะปิ
21	เศรษฐบุทรบำเพ็ญ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตมีนบุรี
22	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตหนองจอก
23	มัธยมวัดบึงทองหลาง	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบางกะปิ
24	พรตพิทยพยัต	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตลาดกระบัง
25	เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตลาดกระบัง
26	รัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	ขนาดเล็ก	เขตลาดกระบัง
27	จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	ขนาดใหญ่	เขตห้วยขวาง
28	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตห้วยขวาง
29	นวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบึงกุ่ม
30	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2	ขนาดเล็ก	เขตบางกะปิ
31	สุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตบึงกุ่ม
32	หอวัง	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตจตุจักร
33	สารวิทยา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตจตุจักร
34	ราชดำริ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตประเวศ
35	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสวนหลวง
36	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตดอนเมือง
37	สีกัน (วัฒนานครที่อุปถัมภ์)	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตดอนเมือง
38	ดอนเมืองจตุรจินดา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตดอนเมือง
39	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตลาดพร้าว
40	สตรีวิทยา 2	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตลาดพร้าว
41	ราชวินิตบางเขน	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตหลักสี่
42	ฤทธิยะวรรณาลัย	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสายไหม
43	ฤทธิยะวรรณาลัย 2	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสายไหม
44	ศรีพฤฒา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสะพานสูง
45	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสะพานสูง
46	นวมินทราชูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตสะพานสูง
47	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตวังทองหลาง
48	นวมินทราชูทิศ บดินทรเดชา	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตวังทองหลาง

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	เขตพื้นที่
49	นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตคลองสามวา
50	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2	ขนาดใหญ่พิเศษ	เขตคลองสามวา
51	เตรียมอุดมศึกษาสุขวินทวงศ์	ขนาดใหญ่	เขตหนองจอก
52	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุวรรณภูมิ	ขนาดใหญ่	เขตสวนหลวง

จากการศึกษาการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า มีจำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 41 โรงเรียน ดังนี้ สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พระโขนงพิทยาลั ยวชิรธรรมสาธิต นนทรีวิทยา สุรศักดิ์มนตรี วัดสุทธิวาราม ยานนาเวศวิทยาคม สตรีศรีสุริโยทัย ปทุมคงคา สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ มัธยมวัดธาตุทอง สิริรัตนาร รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน บางกะปิ สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ มัธยมวัดหนองจอก เทพลีลา เศรษฐบุตรบำเพ็ญ บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พรตพิทยพยัต เทพศิรินทร์ร่มเกล้า เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา นวมินทรา ชูทิศ กรุงเทพมหานคร บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 สุขุมวิทพันธุ์อุปถัมภ์ หอวัง สารวิทยา ราชดำริ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) สตรีวิทยา 2 ราชวินิตบางเขน ฤทธิยะวรรณาลัย ศรีพฤฒา เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นวมินท ราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย และนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 โดยที่มีความพร้อมในการ ดำเนินการ พัฒนาปรับปรุงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน

2. โรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน อย่างมี คุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้ง มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ได้ผู้เรียน ที่มีคุณภาพ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะเทียบเคียงมาตรฐานสากล

2.1 หลักการเหตุผลของการจัดโรงเรียนมาตรฐานสากล

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้าน วิทยาการ สังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) และความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง จะต้องร่วมมือและพึ่งพา อาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้น มี

ความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจและแก้ปัญหาต่างๆร่วมกันมากขึ้น ในขณะที่เดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบันก็เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของแต่ละประเทศ ดังนั้น ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)

นอกจากนั้น ในปัจจุบันยังปรากฏสภาพปัญหาที่คนทั่วโลกต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ร่วมกัน ในเรื่องความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อมวลมนุษยชาติโดยทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มว่าคนยุคใหม่จะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอันหลากหลาย เป็นสัญญาณเตือนว่าโลกในยุคหน้าจะมีปรากฏการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นเกินกว่าจะคาดคิดถึง ด้วยเหตุนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละประเทศต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้มีคุณลักษณะสำคัญในการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทันสงบ สันติ มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมเพียงพอ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนต้องมีความเป็นพลวัตน์ ก้าวทันกับสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคนศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น เพราะในปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมที่ไร้พรมแดนที่มีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆมากขึ้น อีกทั้งการก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 จะมีผลต่อการเปิดเสรีทางการศึกษา ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันในการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้น ในอนาคตโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีการแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้น โรงเรียนในประเทศไทยเองจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดเสรีทางการศึกษา

2. หลักสูตรการเรียนการสอนมีความเป็นสากล เนื่องจากยุคโลกาภิวัตน์มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน ทำให้ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการคนที่มีศักยภาพในหลายด้าน รวมทั้งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร คุณลักษณะในการเป็นพลโลก การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนจึงต้องปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น นอกจากนี้ การเปิดเสรีทางการศึกษา ทำให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนด้านจัดการศึกษาในประเทศไทย โรงเรียนควรหาภาคีเครือข่ายในการจัดหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรสมทบ หรือหลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ เพื่อความเป็นสากลของการศึกษา

3. การพัฒนาทักษะการคิด สภาพสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูง ทำให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาทักษะเป็นสำคัญ ในปัจจุบันโรงเรียนยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิด

ของผู้เรียนได้เท่าที่ควร เนื่องจากการเรียนการสอนยังเน้นให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ผู้สอนป้อนความรู้มากกว่าการคิดสิ่งใหม่ ๆ จึงควรมีการปรับรูปแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดให้มากยิ่งขึ้น

4. การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม แนวคิดของทุนนิยมที่มุ่งการแข่งขันนั้น มีอิทธิพลทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นและให้ความสำคัญการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จนอาจจะเลยการพัฒนาส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมซึ่งจะส่งผลต่อปัญหาทางสังคมตามมา ดังนั้นปรัชญาการจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลในองค์รวมทั้งมิติของความรู้และคุณธรรมคู่กันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและประชาคมโลกอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

5. การสอนภาษาต่างประเทศ ในยุคโลกไร้พรมแดนนั้น ผู้มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาที่ใช้สื่อสารกันอย่างกว้างขวาง เช่น ภาษาอังกฤษ หรือภาษาจีน ย่อมมีความได้เปรียบในการติดต่อสื่อสาร การเจรจาต่อรองในเรื่องต่างๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพ การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศด้วย

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน โดยมีจุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญ และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และมีคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล โดยหลักสูตรได้มุ่งเน้นความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพเทียบเคียงกับนานาชาติอารยประเทศ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถให้คนไทยก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก มีศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก

อย่างไรก็ตามผลจากการติดตามการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางฯ ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของทักษะการคิดวิเคราะห์ การฝึกใช้ความคิดและแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ และนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้ได้กับการอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนยังขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติจริง การทดลอง และการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง และสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างถ่องแท้ สามารถนำไป

ถ่ายทอดแก่ผู้เรียน และสามารถประยุกต์ใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความจำเป็นอย่างรีบด่วนที่จะต้องเร่งหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะและความสามารถต่างๆดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะเติบโตเป็นคนไทยที่มีความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงานและแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ประเทศไทย สามารถดำรงอยู่ในเวทีนานาชาติได้อย่างรู้เท่าทัน สมศักดิ์ศรี เคียงป่าเคียงไหล่ ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ได้รับประโยชน์ในสิ่งที่ควรจะได้รับ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สันติ ถ้อยทีถ้อยอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World – class standard school) จึงเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ซึ่งเริ่มดำเนินการกับโรงเรียนนำร่องจำนวน 500 โรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2553 ด้วยการให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ความเป็นสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ ความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาทักษะให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยได้มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการในปีการศึกษา 2553 - 2554 จากผลการติดตามได้พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบางประการ ได้แก่ ความซ้ำซ้อนของสาระเพิ่มเติมกับหลักสูตรนานาชาติของบางประเทศ และการจัดหลักสูตรของสถานศึกษาหลายแห่งในส่วนของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมขาดความสอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และจากเสียงสะท้อนของสังคมทั่วไป บ่งชี้ให้เห็นว่าทักษะและความสามารถที่จำเป็นที่จะช่วยให้ เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นสากล ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยี และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังไม่อยู่ในระดับที่ น่าพอใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้พิจารณาทบทวนจุดที่เป็นปัญหาในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล และพัฒนาปรับปรุงแนวปฏิบัติสำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเริ่มต้นใช้ในปีการศึกษา 2555 ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ลักษณะของโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World - class standard school) หมายถึง โรงเรียนที่พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการ

บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ได้ ผู้เรียนที่มีคุณภาพ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World class standard) และมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO คือ Learning to know, Learning to do, Learning to live with the others, Learning to be

2.3 จุดมุ่งหมายและทิศทางในการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากล

การดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมๆกัน และต้องดำเนินการทั้งระบบ คือด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ มิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือจัดเป็นแผนการเรียนมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากลจะต้องมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน คือ

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) สร้างวิถีแห่งการเรียนรู้ สร้างแรงกระตุ้นใหม่ๆ ให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่น รักและเพลิดเพลินในการแสวงหาความรู้ สามารถวิเคราะห์และสรุปองค์ความรู้ มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสาธารณะ และสำนึกในการบริการสังคม

2. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียนซึ่งมีภูมิปัญญา ความสามารถ และความถนัดแตกต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมพหุปัญญาของเด็ก บนพื้นฐานของความเข้าใจ รู้ใจ และมีการใช้กระบวนการคัดกรองในระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดแห่งศักยภาพ

3. ยกระดับการบริหารจัดการด้วยคุณภาพ (Quality System Management) พัฒนาศักยภาพขององค์กรให้ได้มาตรฐานสากล สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของตัวเอง สามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ และศึกษาแนวทางจากแบบอย่างความสำเร็จที่หลากหลายเพื่อปรับใช้ได้เหมาะสม รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาในทุกกระดับ ซึ่งอาจเริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือในชุมชน ท้องถิ่น ไปสู่ภูมิภาค จนกระทั่งถึงเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติในที่สุด ทั้งนี้เพราะคุณภาพของเยาวชน คือ อนาคตของชุมชน ความหวังของชาติ และของมวลมนุษยชาติ

2.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.4.1 ด้านผู้เรียน

เป้าหมาย

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบัน นานาชาติ
2. นักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ
3. นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูงขึ้น
4. นักเรียนมีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ในนานาชาติได้
5. นักเรียนใช้ภาษาไทย / ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี
6. นักเรียนสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ
7. นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะ ประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติ
8. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
9. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ
10. นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ
11. นักเรียนมีความรอบรู้ด้านทัศนภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์ สัญรูป) รู้จักตีความ สร้างสื่อในการพัฒนาการคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น
12. นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเข้าแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติ
13. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน สื่อสารนำเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานได้ในระดับชาติและระดับนานาชาติ
14. นักเรียนมีความตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน
15. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของนานาชาติ
16. นักเรียนมีความสามารถระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้

17. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอุดมการณ์ประชาธิปไตยสังคมไทยและสังคมโลก

ตัวชี้วัดระดับประถมศึกษา

1. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2. ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับรางวัลเหรียญทองในการแข่งขันศิลปหัตถกรรมระดับภาคหรือระดับชาติ

3. จำนวนรางวัลที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ

4. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่าน การประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป จากเครื่องมือที่โครงการพัฒนาขึ้น

5. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

6. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถตั้งคำถาม ตั้งสมมติฐาน และศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้

7. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสาร เขียน และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้สื่อที่ เหมาะสมได้

8. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปสู่การปฏิบัติ หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่สังคม

9. ร้อยละของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและเป็นพลเมืองดี สามารถใช้เทคโนโลยีได้ อย่างเหมาะสมตามวัย

10. ร้อยละของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2. ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับรางวัลเหรียญทองในการแข่งขันศิลปหัตถกรรมระดับภาคหรือระดับชาติ

3. จำนวนรางวัลที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ

4. นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบด้วยเครื่องมือประเมินระดับนานาชาติเช่น PISA หรือ TIMMS ไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของระดับนานาชาติ

5. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป จากเครื่องมือที่โครงการพัฒนาขึ้น

6. จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษด้วยเครื่องมือมาตรฐานระดับนานาชาติ (เช่น IELTS TOFEL เป็นต้น) เพิ่มขึ้น

7. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ

8. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถตั้งคำถาม ตั้งสมมติฐาน และศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้

9. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสาร เขียน และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้สื่อที่เหมาะสมได้ ที่มีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้

10. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไปสู่การ ปฏิบัติหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่สังคม

11. จำนวนกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้มานำเสนอผลงานร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน

12. จำนวนนักเรียนแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียนในโครงการกับโรงเรียนของประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียน

13. ร้อยละของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสังคม สิ่งแวดล้อม และอุดมการณ์ประชาธิปไตย

14. ร้อยละของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป

2. ร้อยละของนักเรียนที่ได้รับรางวัลเหรียญทองในการแข่งขันศิลปหัตถกรรมระดับภาคหรือระดับชาติ

3. จำนวนรางวัลที่นักเรียนได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ

4. นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบด้วยเครื่องมือประเมินระดับนานาชาติ เช่น PISA หรือ TIMMS ไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของระดับนานาชาติ

5. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยและภาษาอังกฤษผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีขึ้นไป จากเครื่องมือที่โครงการพัฒนาขึ้น

6. จำนวนนักเรียนที่เข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษด้วยเครื่องมือมาตรฐานระดับนานาชาติ (เช่น IELTS TOFEL เป็นต้น) เพิ่มขึ้น

7. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ

8. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถตั้งคำถาม ตั้งสมมติฐาน และศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้

9. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถสื่อสาร เขียน และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยใช้สื่อที่เหมาะสมได้ ที่มีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

10. ร้อยละของนักเรียนที่สามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไปสู่การปฏิบัติหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่สังคม

11. จำนวนกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้มานำเสนอผลงานร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน

12. จำนวนนักเรียนแลกเปลี่ยนระหว่างโรงเรียนในโครงการกับโรงเรียนของประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียน

13. จำนวนโครงการงานของนักเรียนที่ส่งแข่งขันระดับนานาชาติ

14. จำนวนนักเรียนที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ

15. ร้อยละของนักเรียนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี สามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสังคม สิ่งแวดล้อม และอุดมการณ์ประชาธิปไตย

16. ร้อยละของนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

2.4.2 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

เป้าหมาย

1. โรงเรียนจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล

2. โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน

3. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ

4. โรงเรียนจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (Research and Knowledge Formation) การสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and Presentation) และกิจกรรมสร้างสรรค์และบริการสังคม (Global Education and Social Service Activity)

5. โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

6. โรงเรียนใช้ระบบการวัดและประเมินผลแบบมาตรฐานสากล โดยประเมินจากการสอบข้อเขียน สอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ การลงมือปฏิบัติ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงเรียนที่จัดหลักสูตรสถานศึกษาเทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล
2. ร้อยละของโรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน
3. ร้อยละของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (Research and Knowledge Formation) การสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and Presentation) และกิจกรรมสร้างสรรค์และบริการสังคม (Global Education and Social Service Activity)

2.4.3 ด้านบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management)

2.4.3.1 ด้านคุณภาพบุคลากร

เป้าหมายคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถนำโรงเรียนสู่การเป็นมาตรฐานสากล
2. ผู้บริหารบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
3. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับ
4. ผู้บริหารมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและบริหารจัดการ
5. ผู้บริหารสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
6. ผู้บริหารมีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของผู้บริหารที่จัดการศึกษาได้เทียบเคียงมาตรฐานสากล
2. ร้อยละของผู้บริหารที่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่เกี่ยวข้อง TQA
3. ร้อยละของผู้บริหารที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ
4. ร้อยละของผู้บริหารสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร
5. ร้อยละของผู้บริหารมีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษานานาชาติ

เป้าหมายคุณภาพของครู

1. ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการ ผ่านการประเมินในระดับชาติ
2. ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

3. ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน

4. ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์(online) และออฟไลน์ (offline)

5. ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ

6. ครูใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของครูด้านวิชาการที่ผ่านการประเมินความเชี่ยวชาญเฉพาะทางระดับชาติ

2. ร้อยละของครูที่มีผลงานวิจัย โครงการงาน หนังสือ บทความ หรือเป็นวิทยากร

3. อัตราการเพิ่มของครูที่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

4. ร้อยละของครูที่สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

5. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของครูที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนานาชาติ

2.4.3.2 ด้านระบบการบริหารจัดการ

เป้าหมาย

1. โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากลระดับโลก

2. โรงเรียนมีระบบการจัดการความรู้ (KM) และการสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. โรงเรียนนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) มาใช้ในการบริหารจัดการ ครอบคลุมภารกิจทุกด้านของโรงเรียน

4. โรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารจัดการทั้งในประเทศ/ต่างประเทศ

5. โรงเรียนมีการบริหารด้านบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว โดยสามารถกำหนดอัตรากำลังสรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนา

6. โรงเรียนสามารถแสวงหา ระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพความคล่องตัวและจำเป็น

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงเรียนที่บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ
2. ร้อยละของโรงเรียนที่มีการบริหารด้านบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว ในการกำหนดอัตราค่าจ้าง สรรหา บรรจุ จัดจ้าง ส่งเสริม และพัฒนา
3. ร้อยละของโรงเรียนที่มีการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา โดยสามารถบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัวตามสภาพความต้องการ และจำเป็น

2.4.3.3 ด้านปัจจัยพื้นฐาน

เป้าหมาย

1. โรงเรียนมีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม โดยมีจำนวนนักเรียนต่อห้อง (ปฐมวัย 25 คน : 1 ห้อง , ประถมศึกษา 30 คน : 1 ห้อง , มัธยมศึกษา 35 คน : 1 ห้อง) โดยมีจำนวนครูที่มีความรู้ตรงสาขาวิชาที่สอนเพียงพอ และมีอัตราส่วนครูต่อ 1 คน ต่อนักเรียนไม่เกิน 20 คน
2. ภาระงานสอนของครู มีความเหมาะสมไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
3. โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ / ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เรียนอย่างเพียงพอ
4. โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์พกพา สำหรับนักเรียนทุกคน
5. โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน
6. โรงเรียนมีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ และมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระอย่างเพียงพอ และสามารถเชื่อมโยงเครือข่าย เพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว
7. โรงเรียนมีห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการใช้บริการ มีสื่อที่พอเพียงเหมาะสม ทันสมัย มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน การเรียนรู้และการค้นคว้าอย่างหลากหลาย

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงเรียนที่มีห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย
2. ร้อยละของโรงเรียนที่มีห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการพร้อมอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นไปตามเกณฑ์
3. ร้อยละของโรงเรียนที่มีห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีบริการด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. ร้อยละของครู / นักเรียน ที่มีความพึงพอใจในการใช้ห้องสมุด ศูนย์วิทยบริการ

5. ร้อยละของโรงเรียนที่มีขนาดห้องเรียนและอัตราส่วนครูต่อนักเรียนอยู่ในระดับเหมาะสม

2.4.3.4 ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา

เป้าหมาย

1. โรงเรียนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับเดียวกันเป็นเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทรัพยากรระหว่างเครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา
3. โรงเรียนมีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงเรียนที่มีเครือข่ายร่วมพัฒนา ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
2. ร้อยละของโรงเรียนมีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. ร้อยละของครู / นักเรียน ที่มีเครือข่ายเรียนรู้กับบุคคลอื่น ทั้งระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

2.4.3.5 ด้านการวิจัยและการพัฒนา

เป้าหมาย

1. โรงเรียนดำเนินการจัดทำวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของโรงเรียนที่มีผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง

2.5 คุณลักษณะและศักยภาพผู้เรียนที่เป็นสากล

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วย การจัดการศึกษาของ UNESCO ได้แก่

Learning to know หมายถึง การเรียนเพื่อให้มีความรู้ในสิ่งต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไป ได้แก่ การรู้จักการแสวงหาความรู้ การต่อยอดความรู้ที่มีอยู่ และรวมทั้งการสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่

Learning to do หมายถึง การเรียนเพื่อการปฏิบัติหรือลงมือทำ ซึ่งอาจนำไปสู่การประกอบอาชีพจากความรู้ที่ได้ศึกษา มารวมทั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างประโยชน์ให้สังคม

Learning to with the others หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการดำเนินชีวิตในการเรียน ครอบครัว สังคม และการทำงาน

Learning to be หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้รู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้ รู้ถึงศักยภาพ ความถนัด ความสนใจของตนเอง สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เลือกแนวทางการพัฒนาตนเองตามศักยภาพ วางแผนการเรียนต่อการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพตนเองได้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลกเทียบเคียงได้กับนานาชาติโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่สำคัญ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานในยุคดิจิทัล (Digital-Age Literacy) มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นทาง วิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี ภูมิศาสตร์ ภาษา ข้อมูล และทัศนภาพ (Visual; & Information Literacy) ภูมิวัฒนธรรมและมีความตระหนักรู้ในระดับโลก (Multicultural Literacy; & Global Awareness)

2. ความสามารถคิดประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์ (Inventive Thinking) มีความสามารถในการปรับตัว สามารถจัดการกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้สามารถกำหนด/ตั้งประเด็นคำถาม (Hypothesis Formulation) เพื่อนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ และสรุปองค์ความรู้ (Knowledge Formation) ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) มีความสามารถในการรับและส่งสาร การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งมีทักษะในการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ตลอดจนสามารถเลือกใช่วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม สามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมและนำไปสู่การปฏิบัติ/นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม บริการสาธารณะ (Public service) ซึ่งหมายถึง การเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (Global Citizen)

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การสืบค้นหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้และวิธีการที่หลากหลาย (Searching for Information) เลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

การจัดทำหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนสู่สากล การที่ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพดังกล่าวข้างต้น ย่อมต้องอาศัยหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสม คือจะต้องได้รับการออกแบบอย่างดี มีเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงานที่เป็นระบบ ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นหลักสูตรที่ใช้เป็นเป้าหมายและทิศทางในการยกระดับการจัดการศึกษาของทั้งโรงเรียน มิใช่การจัดในลักษณะของแผนการเรียนสำหรับผู้เรียนเพียงบางส่วน โดยการออกแบบหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาคุณภาพบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนด มีการพัฒนาต่อยอดคุณลักษณะที่เทียบเคียงกับสากล ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยโรงเรียนพิจารณาให้สอดคล้องเหมาะสม กับสภาพความพร้อม และจุดเน้นของโรงเรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน

กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่คุณภาพที่คาดหวัง ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและศักยภาพความเป็นสากลดังที่ระบุไว้ข้างต้น คือ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีทักษะชีวิต ร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีนั้น จะต้องมีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น โดยมีกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่อาจกล่าวได้ว่าเป็น “บันได 5 ขั้น ของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล” ได้แก่

1. การตั้งประเด็นคำถาม/สมมุติฐาน (Hypothesis Formulation) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล
2. การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Searching for Information) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น
3. การสรุปองค์ความรู้ (Knowledge Formation) เป็นการฝึกให้นำความรู้และสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้
4. การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ

5. การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public Service) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามวุฒิภาวะที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์จากการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล สรุปได้ว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลมุ่งพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพ โดยเน้นความสำเร็จด้านผู้เรียนของการดำเนินงานโรงเรียน ในการพัฒนาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

3. แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเลิศ

การศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารโรงเรียนให้เผชิญกับการแข่งขันในยุคปัจจุบันด้านความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าที่จะศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ความหมายของความเป็นเลิศ

หากพิจารณาความหมายของคำว่า “การบริหารสู่ความเป็นเลิศ” แยกได้ออกเป็น 2 คำ คือ การบริหาร และ ความเป็นเลิศ

“การบริหาร” สเคอร์เมอร์ (Schermerhorn. 2004: 20) และศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543: 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ในแนวทางเดียวกันว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยการทำงานผ่านบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ โดยที่กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 5 อย่างด้วยกัน

1. การวางแผน เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่าบริษัทมีวัตถุประสงค์อะไรในอนาคตและจะต้องดำเนินการอย่างไร การวางแผน ประกอบด้วย การดำเนินการตรวจสอบตัวเองเพื่อกำหนดสถานการณ์ในปัจจุบันขององค์กร การสำรวจสภาพแวดล้อม การกำหนดวัตถุประสงค์ การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่วางไว้ การทบทวนและปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

2. การจัดองค์การ เป็นขั้นตอนในการจัดบุคลากรและทรัพยากรที่ใช้ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้น หรือเป็นการจัดแบ่งงานและจัดสรรทรัพยากรสำหรับงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์การ ประกอบด้วย การระบุและอธิบายงานที่จะถูกนำไปดำเนินการ การกระจายงานออกเป็นหน้าที่ การรวมหน้าที่ต่างๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน การอธิบายสิ่ง

ที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่งงาน การรวมตำแหน่งงานต่างๆเป็นหน่วยงานที่มี ความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ การทบทวน และปรับโครงสร้างขององค์การเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไป ตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์การเป็นไปอย่างทั่วถึง

3. การจัดคนเข้าทำงาน เป็นขั้นตอนในการคัดเลือกและการจ้างบุคคลเข้าทำงาน รวมถึงการเลื่อนขั้น การโยกย้าย การสรรหาและการวางแผนกำลังคน การจัดคนเข้าทำงาน ประกอบด้วย การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรบุคคล การสรรหาและการวางแผนกำลังคน การจัดคนเข้าทำงานประกอบด้วย การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรบุคคล การสรรหา ผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ การคัดเลือกบุคคลที่ได้มาจากการสรรหา การฝึกอบรมและพัฒนา ทรัพยากรบุคคลต่างๆ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การโอนย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การลด ตำแหน่ง การพ้นจากงาน การทบทวนและปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรบุคคล เมื่อ สถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

4. การนำ เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นและชักนำความพยายาม ของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งจะเกี่ยวกับการใช้ความพยายามของผู้บริหารที่จะ กระตุ้นให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงานสูง การนำจะช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จ เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจพนักงาน การนำประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่พนักงาน การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่างๆ การให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่พนักงานให้ สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน การให้รางวัลแก่พนักงานบนพื้นฐานของผลการ ปฏิบัติการยกย่องสรรเสริญและการดำเนินคดีอย่างยุติธรรมถูกต้องเหมาะสม การจัดหา สภาพแวดล้อมเพื่อกระตุ้นจิตใจโดยการติดต่อสื่อสารเพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์การ เปลี่ยนแปลง การทบทวนและปรับวิธีของภาวะผู้นำเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการ ควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารภายในอย่างทั่วถึงในกระบวนการของภาวะผู้นำ

5. การควบคุม เป็นการติดตามผลการดำเนินงาน และแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น หรือเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลตามที่ต้องการ การควบคุมประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับ มาตรฐาน การแก้ไขความบกพร่อง การทบทวนและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการควบคุม เป็นไปอย่างทั่วถึง

“ความเป็นเลิศ” ความหมายของ เลิศ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2554: 1035) ให้ความหมายว่า ยอดดี หรือยอดเยี่ยมในทางใดทางหนึ่งเป็น พิเศษ ส่วน “ความเป็นเลิศ” (Excellence) ตามพจนานุกรม Webster (1968: 636) ได้ให้ความหมาย ของคำว่า ความเป็นเลิศ (excellence) หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด หรือการกระทำซึ่ง ประกอบด้วยคุณภาพสูงสุดจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป และสำนักงานมาตรฐานการศึกษาของ ประเทศอังกฤษ (Office of Standards in Education: 2003) ได้ให้ความหมายของ “ความเป็นเลิศ”

หมายถึง คุณภาพที่สูงมากด้วยกระบวนการที่ดีเยี่ยม หรือบางคนบางสิ่งที่ดีเยี่ยม ยอดเยี่ยม เหนือ อยู่ระดับที่หนึ่ง มีประสิทธิภาพระดับสูง

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความหมายของคำว่า “เลิศ” นั้นมีความเกี่ยวข้องกับคำว่า “คุณภาพ” (ราชบัณฑิตสถาน. 2546) กล่าวว่า มาตรฐาน คุณภาพ และความเป็นเลิศ ทั้งสามคำมีความเกี่ยวข้องกัน แต่ก็มี ความต่างกันที่การจัดลำดับ กล่าวคือ “มาตรฐาน” เป็นสิ่งที่ถือเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด หรือเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่ต้องมีหรือที่ระบุไว้ ส่วน “คุณภาพ” นั้นเป็นการยกระดับจากมาตรฐานโดยนอกจากทำให้ตรงตามข้อกำหนดแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความพึงพอใจและทำให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าด้วย สอดคล้องกับ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. 2546: 167-168) สินค้าหรือบริการที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานอาจจะไม่ใช่สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ แต่สินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพควรมีลักษณะที่ได้มาตรฐานในระดับหนึ่ง เพราะโดยทั่วไปแล้วการกำหนดมาตรฐานมักเป็นการกำหนดโดยผู้ผลิตเป็นส่วนใหญ่โดยมิได้คำนึงถึงความต้องการของลูกค้า สำหรับ “ความเป็นเลิศ” นั้นอาจกล่าวได้ว่า มีคุณภาพเป็นพื้นฐานสำคัญแต่ “ความเป็นเลิศ” มีความเหนือกว่าคุณภาพเพราะเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะมีความโดดเด่นกว่าเป็นระดับคุณภาพสูงสุด มีผลงานที่ยอดเยี่ยมเหนือกว่าธรรมดาซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2548)

ดังนั้น ความหมายเชิงปฏิบัติการของความเป็นเลิศในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงความหมายของความเป็นเลิศ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

บุรชัย ศิริมหาสาคร (2550: 65) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง การกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้น เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของตนเอง หรือเป็นแนวทาง วิธีการปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550: 65) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ชูจุดขององค์กรประกอบต่างๆ ซึ่งต่างก็ทำหน้าที่เพื่อให้องค์กรมีกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ และดำเนินการทั่วทั้งองค์กร โดยองค์ประกอบทางการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำ การจัดการด้านบุคลากร และการควบคุม

ธนิศ คุณเมธีกุล (2552: 17) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานให้บรรลุถึงสถานะ ลักษณะหรือสภาพที่ยอดเยี่ยม มีคุณภาพสูง ควรแก่การยกย่อง และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้โดยอาศัยคนและทรัพยากรต่างๆ

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: 24-25) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการจัดการหรือบริหารการศึกษาที่ดีเยี่ยม มุ่งเน้นการเพิ่มคุณค่าอย่างต่อเนื่องให้กับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเน้นความสำเร็จและประสิทธิผลขององค์กร โดยใช้เกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาประเมินศักยภาพการดำเนินงาน

เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ (2553: 56) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยอาศัยคนและทรัพยากรต่างๆ ต้องมีความโดดเด่น

เป็นระดับคุณภาพสูงสุด มีผลงานที่ยอดเยี่ยม เหนือกว่าธรรมดา เพื่อความอยู่รอดขององค์กรและสามารถเติบโตอย่างไม่หยุดยั้งภายใต้ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สามารถสร้างโอกาสใหม่ๆ ใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับองค์กรอื่นๆ ด้วย

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคาและคณะ (2553) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง วิธีการในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครอง และนำมาสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินการ

วาสนา บุญญาพิทักษ์ (2554: 27) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพในทุกๆ กระบวนการของหน่วยงานตั้งแต่การวางแผนงานที่มีคุณภาพ กระบวนการปฏิบัติงานการควบคุมคุณภาพ การวัดผลการปฏิบัติงานและการปรับปรุงคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องและตอบสนองตามเป้าหมายด้านคุณภาพของหน่วยงานนั้นๆ

ราตรี ศรีไพวรรณ (2555: 21) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ความเป็นเลิศในทุกภาระงานขององค์กร เป็นการบริหารงานที่มีคุณภาพสมบูรณ์ทั้งทั้งองค์กร สามารถเป็นแบบอย่างได้ และมีพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยระบบการปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2555: 97) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง สถานะ ลักษณะหรือสภาพที่ยอดเยี่ยม มีคุณภาพสูงควรค่าแก่การยกย่องและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้

พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ (2556: 16) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือประสิทธิผลของการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีความโดดเด่น เป็นที่พึงพอใจและยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถเป็นแบบอย่างได้ รวมทั้งสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความเป็นเลิศ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ในการพัฒนายกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่แต่ละโรงเรียนกำหนด โดยพิจารณาจากผลลัพธ์ 4 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะผู้เรียน และรางวัลที่ได้รับ

3.2 ความสำคัญและองค์ประกอบของความเป็นเลิศ

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน จะได้ว่าความสำคัญของความเป็นเลิศ มีดังนี้

วิฑูรย์ สิมะโชติ (2541: 108-110) กล่าวว่า ในโลกของการแข่งขันอย่างเสรี องค์กรส่วนใหญ่ได้รับแรงกดดันจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมหาศาล ในขณะเดียวกันลูกค้าหรือผู้บริโภคก็มีความคาดหวังและปรารถนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประกอบกับปริมาณและความหลากหลายของสินค้าและบริการที่มีอยู่ก็เปิดโอกาสให้ลูกค้าสามารถเลือกสิ่งที่ดีที่สุด ดังนั้นองค์กรต่างๆจึงต้องพยายามหาวิถีทางปรับกลยุทธ์เพื่อให้สามารถก้าวไปข้างหน้าเหนือคู่แข่งรายอื่นๆ เพื่อเพิ่มผลกำไร ส่วนแบ่งการตลาด และที่สำคัญเพื่อความอยู่รอดขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับที่

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546: 10-23) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารเพื่อความเป็นเลิศเป็นกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรสามารถรักษาลูกค้าไว้ได้ เกิดความภักดีของลูกค้าและได้รับส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มมากขึ้น ทำให้องค์กรเจริญเติบโตได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ความต้องการของลูกค้าและตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดขึ้นใหม่ สามารถสร้างโอกาสใหม่ทางธุรกิจ รู้จักใช้ทรัพยากรขององค์กรเพื่อให้ผลิตภาพสูงขึ้นซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับพันธศักดิ์ พลสารมัย (2540: 27) กล่าวว่า การเปลี่ยนกระบวนการทัศน์สู่ความเป็นเลิศต้องเปลี่ยนจากกรอบแนวคิดเดิมไปสู่กรอบแนวคิดใหม่โดยต้องเริ่มต้นที่ผู้บริหารโดยให้มีการปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้งองค์กร และปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้ดำรงอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

จากทัศนะของนักวิชาการซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของความเป็นเลิศข้างต้นสามารถวิเคราะห์ได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านลูกค้า เทคโนโลยี คู่แข่ง วิกฤติการณ์ต่างๆ ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อรักษาลูกค้า สร้างความภักดีให้เกิดขึ้นกับองค์กร สามารถขยายตลาดได้ และมีการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งในที่สุดก็คือการเพิ่มงานและสร้างผลกำไรให้กับองค์กร ช่วยให้้องค์กรมีการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังเป็นประเด็นสำคัญในระดับประเทศที่ต้องคำนึงถึงกลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการให้กับองค์กรต่างๆ เพื่อให้้องค์กรเหล่านั้นเป็นแบบอย่างให้กับองค์กรอื่นๆ และเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้สามารถแข่งขันในตลาดการค้าโลกได้

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา และคณะ (2553: 45) ได้กล่าวถึง การปฏิบัติที่เป็นเลิศนั้น เกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย ได้แก่ บุคคล เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของตัวบุคคล ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หรือเกิดจากการเรียนรู้ของผู้ปฏิบัติงาน เสนอแนะวิธีการต่อผู้บริหาร หรือเกิดจากข้อเสนอแนะผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่างๆ กระบวนการกระตุ้นและรวบรวมความคิดสู่ความเป็นเลิศ ประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นและเปิดรับความคิด ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับทุกความคิด โดยผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นบุคลากรในหน่วยงานรู้สึกถึงความตั้งใจจริงของหน่วยงานที่ต้องการรวบรวมความคิดที่มีค่าของทุกคน โดยทุกความคิดจะต้องได้รับการพิจารณาที่แสดงถึงการใส่ใจและเห็นความสำคัญ เช่น การสอบถามหรือการพูดคุยเป็นรายบุคคล ทักษะในการฟังจึงเป็นทักษะจำเป็นของผู้บริหารที่ต้องใช้ ต้องฟังอย่างตั้งใจและไม่ด่วนสรุป เปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานได้อธิบายรายละเอียด ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการตามขั้นตอนการเสนอความคิด เริ่มต้นจากการหมุนเวียนการปฏิบัติงาน ลดรอบเวลาการทำงาน มีการเรียนรู้และพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง การตั้งเกณฑ์เทียบเคียง สร้างความตื่นตัวต่อปัญหาของหน่วยงานและหาโอกาสในการปรับปรุง ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความคิด และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง ผู้ร่วมในการพิจารณาประเมินความคิดจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นๆ โดยตรง หากความคิดมีส่วนคาบเกี่ยวหลายหน่วยงาน ก็อาจมีความจำเป็นที่ต้องรวมตัวแทนจากหน่วยงานต่างๆ นั้นไว้ในกลุ่มผู้พิจารณาด้วย เช่น การตั้งทีมงานข้ามสายงานเพื่อเป็นทีมงานเฉพาะในการพิจารณาประเมิน ขั้นตอนที่ 4 นำ

ความคิดไปปฏิบัติ เมื่อความคิดผ่านการประเมินเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำความคิดไปปฏิบัติ โดยการนำความคิดไปปฏิบัติจริงในการทำงานนี้จะต้องมีความรวดเร็วและต่อเนื่องสอดคล้องกับภาระงานและแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่ ขั้นตอนที่ 5 ทบทวนเพื่อขยายผลความคิด พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการขยายผลความคิด มองทั้งการขยายผลในเชิงลึกและเชิงกว้าง เช่น สามารถขยายผลให้เชื่อมโยงสู่การทำงานในเชิงลึกได้หรือไม่ หรือ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่นหรือหน่วยงานอื่นได้หรือไม่ ขั้นตอนที่ 6 ยกย่อง ชมเชย และประกาศความสำเร็จ ชมเชยเจ้าของความคิดและประกาศให้บุคลากรส่วนรวมของหน่วยงานได้รับทราบเมื่อความคิดนั้นได้นำไปปฏิบัติแล้วเห็นผลของความสำเร็จ ขั้นตอนที่ 7 วัดผล ทบทวน และปรับปรุง การติดตามผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนำมาทบทวน เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงกระบวนการให้ดีขึ้น การเก็บข้อมูลในขั้นตอนนี้ ควรเป็นการเก็บข้อมูลจริงที่เป็นตัวเลขเชิงปริมาณเพื่อนำมาใช้ในการคำนวณสถิติ รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อช่วยในการวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อทบทวนและปรับปรุง

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของความเป็นเลิศ คือ การสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์กรเพื่อความอยู่รอดขององค์กรและสามารถเติบโตได้อย่างไม่หยุดยั้งภายใต้สภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก นอกจากนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างและมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศให้กับองค์กรอื่นๆด้วย

3.3 เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) เป็นเกณฑ์ ที่ใช้ขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ แปลงมาจากเกณฑ์ Baldrige Criteria for Performance Excellence และ Baldrige Excellence Framework ของสหรัฐอเมริกา เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาไทย และสถาบันการศึกษาสามารถใช้เป็นกรอบในการพัฒนาเพื่อก้าวสู่ความเป็นสถาบันชั้นนำในระดับนานาชาติ แนวทางในการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นผลลัพธ์ในเรื่องหลักๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน กระบวนการ ผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น บุคลากร การนำองค์การและการกำกับดูแล รวมถึงงบประมาณ การเงินและตลาด

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศให้สำคัญ 7 ด้านในการบริหารและดำเนินงานของสถาบัน ได้แก่ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติสถาบันเพิ่มผลผลิต. 2558: 12-54)

1. การนำองค์การ

1.1 ผู้นำระดับสูง มีการถามเจาะจงถึงการกระทำของผู้นำระดับสูงในการสร้างองค์กร ที่ประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต เนื้อหาในข้อกำหนดและในหมายเหตุได้อ้างอิงถึงบทบาทของผู้นำในการสื่อสารและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับองค์กร

1.2 การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม ถ้ามถึงวิธีการที่แสดงถึงความรับผิดชอบ ต่อแผนกลยุทธ์ขององค์กรของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

2. กลยุทธ์

การพัฒนากลยุทธ์ ในขั้นตอนกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ ถ้ามถึง วิธีการที่สถาบันใช้พิจารณาความจำเป็นที่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างพลิกผัน และการจัดลำดับความสำคัญของโครงการริเริ่มด้านการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้รวมถึงวิธีการที่สถาบันเตรียมพร้อมเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดจากสภาพแวดล้อมด้านกฎระเบียบข้อบังคับ การใช้ประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศขนาดใหญ่หรือที่มีความซับซ้อนในการวางแผนกลยุทธ์

3. ลูกค้า

3.1 เสียงของลูกค้า ได้รวมเอาความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น

3.2 ความผูกพันของลูกค้า ถ้ามถึงการจัดการและเสริมสร้างชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของสถาบันเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

4. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้

4.1 การวัด การวิเคราะห์และการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร ถ้ามถึง การใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบและข้อมูลของลูกค้าในการปรับปรุงผลการดำเนินการ และวิธีการที่สถาบันใช้ในการประเมินความจำเป็นที่อาจเกิด ในการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันในโครงสร้างและระบบงานของตน

4.2 การจัดการความรู้ สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและสารสนเทศ และ Cybersecurity ของระบบสารสนเทศ รวมทั้งการพิจารณาความท้าทายของการผสมผสานและหาความสัมพันธ์ของชุดข้อมูลขนาดใหญ่กับข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายเพื่อสร้างความรู้

5. บุคลากร

5.1 สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร วิธีการเตรียมบุคลากรเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างองค์กรและระบบงาน

5.2 ความผูกพันของบุคลากร ได้มีการสร้างความเชื่อมโยงใหม่และลดประเด็นพิจารณา ลงเหลือเพียงสองหัวข้อ เพื่อให้เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างความผูกพันของบุคลากร กับ การจัดการผล การดำเนินการ และเพื่อให้สถาบันสามารถประเมินประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

6. ระบบปฏิบัติการ

6.1 กระบวนการทำงาน ได้รวมการจัดการนวัตกรรมเป็นหัวข้อหนึ่งในกระบวนการทำงาน

6.2 ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ ได้แก่ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการ

7. ผลลัพธ์ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศเน้นผลลัพธ์ ดังนี้

ผลลัพธ์นี้เป็นการอธิบายว่า สถาบันมีผลดำเนินการและผลการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านอย่างไร เช่น ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและด้านกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล และผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติสถาบันเพิ่มผลผลิต. 2558: 12-54)

7.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านกระบวนการ เป็นการสรุปผลลัพธ์ที่สำคัญ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของกระบวนการ ให้รวมผลลัพธ์ของกระบวนการที่ตอบสนองโดยตรงต่อผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นตามพันธกิจหลักของสถาบัน และที่มีผลกระทบต่อระบบปฏิบัติการและห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่

7.1.1 ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและด้านบริการที่มุ่งเน้นลูกค้า ให้สำคัญของการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลการดำเนินการของกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น ผลลัพธ์ดังกล่าวเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการของกลุ่มคู่แข่ง และสถาบันอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน

7.1.2 ผลลัพธ์ด้านประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน ผลการดำเนินการด้านปฏิบัติการของกระบวนการทำงานและกระบวนการสนับสนุน ทั้งนี้ ให้รวมถึงผลลัพธ์ด้านผลิตภาพรอบเวลา ด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และนวัตกรรมของกระบวนการผลลัพธ์ดังกล่าวเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการของกลุ่มคู่แข่ง และสถาบันอื่นๆ ที่มีกระบวนการคล้ายคลึงกัน

7.1.3 ผลลัพธ์ด้านการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ได้แก่ การตรวจติดตามผู้ส่งมอบ และคู่ความร่วมมือ การส่งมอบแบบทันเวลาพอดี และผลการยอมรับของหลักสูตร บริการและกระบวนการที่ดำเนินการโดยภายนอก ตัววัดและตัวบ่งชี้ที่ช่วยเสริมให้การดำเนินการของสถาบันดีขึ้น อาจรวมถึงตัววัดด้านการปรับปรุงการบริการของผู้ส่งมอบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น

7.2 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ที่สำคัญของการมุ่งเน้นผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นของสถาบัน รวมทั้งความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ ความผูกพัน

7.2.1 ผลลัพธ์ด้านความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้เรียนให้เปรียบเทียบผลลัพธ์ของสถาบันกับระดับความพึงพอใจของผู้เรียน และลูกค้ากลุ่มอื่นของกลุ่มคู่แข่งและสถาบันอื่นที่จัดหลักสูตรและบริการที่คล้ายคลึงกัน

7.2.2 ด้านความผูกพันของผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น ซึ่งรวมถึงผลลัพธ์ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน ให้เปรียบเทียบผลลัพธ์ตลอดช่วงเวลาที่ผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นมีความสัมพันธ์กับสถาบัน

7.3 ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร สรุปผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรที่สำคัญ รวมถึงผลลัพธ์ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และความผูกพันของบุคลากร

7.3.1 ผลลัพธ์ด้านอัตรากำลังและขีดความสามารถ รวมถึงจำนวนของบุคลากร และทักษะ ที่เหมาะสม

7.3.2 ด้านบรรยากาศการทำงาน รวมถึง สุขภาพของบุคลากร ความปลอดภัย ความมั่นคง รวมทั้งการให้บริการและสิทธิประโยชน์ของบุคลากร

7.3.3 ด้านความพึงพอใจและความผูกพันของบุคลากร

7.3.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร และผู้นำ

7.4 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล สรุปผลลัพธ์ด้านการนำองค์การที่สำคัญของผู้บริหารระดับสูง และการกำกับดูแล รวมทั้งการรับผิดชอบด้านการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม ความรับผิดชอบ ต่อสังคม และการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ รวมทั้งการบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์

7.4.1 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การ การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การที่ผู้นำสื่อสารและสร้างความผูกพันกับบุคลากร ผู้เรียน เพื่อนำวิสัยทัศน์และค่านิยมไปสู่การปฏิบัติ สนับสนุนให้เกิดการสื่อสารแบบสองทาง และมุ่งเน้นการปฏิบัติ ด้านการกำกับดูแล และการรับผิดชอบ ด้านการเงินทั้งภายในและภายนอก ด้านการปฏิบัติตามและทำให้ดีกว่าระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย และการรับรองมาตรฐาน ด้านการประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม พฤติกรรมที่ขัดต่อจริยธรรม ความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อผู้บริหารระดับสูง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชน

7.4.2 ผลลัพธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เน้นผลลัพธ์ด้านการสร้างและเสริมสมรรถนะหลักของสถาบันให้มีความแข็งแกร่งขึ้น และผลลัพธ์ด้านความเสี่ยงที่นำลงทุน

7.5 ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด สรุปผลลัพธ์การดำเนินการด้านงบประมาณ การเงิน และตลาดที่สำคัญของสถาบัน ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายของการเรียนการสอนและการบริหารทั่วไปต่อหัวผู้เรียนหรือเป็นร้อยละของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เงินทุนสำรองและกองทุน ระดับค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมต่างๆ ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยกิต จำนวนทุนการศึกษาต่อปี ต้นทุนการดำเนินการเมื่อเทียบกับงบประมาณ รายจ่ายต่อหลักสูตรคิดเป็นร้อยละของงบประมาณ งบประมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปี ทรัพยากรเพื่อการศึกษาซึ่งผันมาจากด้านอื่นๆ จำนวนทุนการศึกษาที่เพิ่มขึ้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า การประเมินให้คะแนนหัวข้อหมวดผลลัพธ์ควรดูข้อมูลผลการดำเนินการที่มีระดับแนวโน้ม การเปรียบเทียบที่เหมาะสมสำหรับตัววัดและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตลอดจนดูความเชื่อมโยงกับความต้องการหลักๆ ของสถาบันด้วย นอกจากนี้ยังควรแสดงข้อมูลให้ครอบคลุมถึงผลลัพธ์ของการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลของการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติอย่างทั่วถึงและผลการเรียนรู้ระดับองค์การ หากกระบวนการปรับปรุงได้ถูกนำไปถ่ายทอดและเผยแพร่อย่างกว้างขวางแล้ว ผลลัพธ์ที่ดีน่าจะต้องเกิดขึ้น

3.4 รูปแบบของความเป็นเลิศ

จากการความหมายเชิงปฏิบัติการของความเป็นเลิศสำหรับงานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการแสดงความเป็นเลิศที่มีผลการดำเนินงานหรือผลงานที่เป็นที่โดดเด่น ยอดเยี่ยมมีคุณภาพสูงเหนือกว่ามาตรฐานและสามารถเป็นอย่างให้กับผู้อื่นได้ ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันที่ดำเนินการในเรื่องรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารพบว่า รูปแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ เป็นรูปแบบที่ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง มีความเป็นรูปธรรมและบรรจุหัวข้อสำคัญๆ ในระบบการบริหารคุณภาพอย่างครอบคลุมและกว้างขวางมากที่สุดโดยมีวิธีการกำหนดให้คะแนนสำหรับแต่ละหัวข้อทำให้องค์กรสามารถใช้ประเมินตนเอง เพื่อหาช่องว่างที่จะปรับปรุงระบบการบริหารของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมออย่างต่อเนื่อง (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์ 2542: 113-131)

รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้วมีการพัฒนารูปแบบเพื่อใช้เป็นแม่แบบระบบบริหารที่มีคุณภาพระดับโลก ในแต่ละรูปแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ ต่างก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกันประกอบด้วยองค์ประกอบและประเด็นย่อย รวมทั้งระบบการให้คะแนนที่แตกต่างกันด้วย องค์การที่ได้รับรางวัลจะเป็นที่ยอมรับจากองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ซึ่งสื่อถึงความเป็นเลิศในระบบการบริหารจัดการ (สถาบันผลผลิตแห่งชาติ. 2547 : 4) ดังนั้นในการศึกษาถึงรูปแบบของความเป็นเลิศในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ รายละเอียดมีดังนี้

3.4.1 รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA)

รางวัลอันทรงเกียรติและเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นเลิศในการบริหารจัดการขององค์กรที่ทัดเทียมระดับมาตรฐานโลกเนื่องจากมีเกณฑ์ในการประเมินและกระบวนการตัดสินเช่นเดียวกับ MBNQA การจัดตั้ง TQA มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. สนับสนุนการนำแนวทางของ TQA ไปใช้ในการปรับปรุงความสามารถในการแข่งขัน 2. ประกาศเกียรติคุณให้กับองค์กรที่ประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานโลก 3. กระตุ้นให้มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ 4. แสดงให้นานาชาติเห็นถึงความมุ่งมั่น ในการยกระดับมาตรฐานความเป็นเลิศในการบริหารจัดการ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2543: 3) เกณฑ์ในการประเมินความเป็นเลิศของรางวัล TQA ได้แก่

1. การนำองค์กร เป็นการตรวจประเมินว่า ผู้นำระดับสูงขององค์กรได้ดำเนินการในเรื่องค่านิยม ทิศทางและความคาดหวังในผลการดำเนินการอย่างไร รวมไปถึงการมุ่งเน้นลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลาย การให้อำนาจในการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในองค์กร รวมทั้งตรวจประเมินว่าองค์กรมีธรรมาภิบาลเป็นอย่างไรการนำองค์กรประกอบด้วยกำหนดทิศทางขององค์กรโดยผู้นำระดับสูง ธรรมาภิบาลและการทบทวนผลการดำเนินงาน

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ การดำเนินงานอย่างมีจริยธรรมและการให้การสนับสนุนต่อชุมชนที่สำคัญ

3. การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการตรวจประเมินว่าองค์กรการมีวิธีกำหนดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการขององค์กรไว้อย่างไร รวมทั้งนำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่เลือกไว้ไปปฏิบัติและวัดผลความคืบหน้าอย่างไร การจัดทำกลยุทธ์ประกอบด้วย กระบวนการจัดทำกลยุทธ์และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การจัดทำแผนปฏิบัติการและการนำแผนไปปฏิบัติและการคาดการณ์ผลการดำเนินงาน

4. การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาดเป็นการตรวจประเมินว่า องค์กรกำหนดความต้องการ ความคาดหวังและความนิยมของลูกค้าและตลาดอย่างไร รวมถึงองค์กรมีการดำเนินการอย่างไรในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และการกำหนดปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ลูกค้าได้รับความพึงพอใจ มีความภักดีและนำไปสู่การขยายตัวของธุรกิจความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาดความสัมพันธ์กับลูกค้าและความพึงพอใจของลูกค้าประกอบด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าและการประเมินความพึงพอใจของลูกค้า

5. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ เป็นการตรวจประเมินว่าองค์กรเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ได้อย่างไร การวัดและวิเคราะห์การดำเนินการขององค์กร ประกอบด้วย การวัดผลการดำเนินงานและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน การจัดการสารสนเทศและความรู้ ประกอบด้วย ความพร้อมใช้งานของข้อมูลและสารสนเทศ

6. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการตรวจประเมินว่า ระบบงานและระบบการเรียนรู้ของพนักงานและการสร้างแรงจูงใจในองค์กร ช่วยให้นักงงานสามารถพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อให้มุ่งไปในแนวทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติโดยรวมขององค์กรอย่างไร รวมทั้งตรวจประเมินความใส่ใจ การสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน สร้างบรรยากาศที่เกื้อหนุนการทำงานของพนักงาน ซึ่งจะโน้มนำไปสู่ผลการดำเนินการที่เป็นเลิศและความเจริญก้าวหน้าของพนักงานและองค์กร ระบบงาน ประกอบด้วย การจัดและบริหารงาน ระบบการประเมินผลปฏิบัติงานของพนักงานและการจ้างงานและความก้าวหน้าในการงาน การเรียนรู้ของพนักงานและการสร้างแรงจูงใจ ประกอบด้วย การศึกษา การฝึกอบรมและการพัฒนาพนักงานและสร้างแรงจูงใจและพัฒนาความก้าวหน้าในการงาน ความผาสุกและความพึงพอใจของพนักงาน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในการทำงานและการให้การสนับสนุนและสร้างความพึงพอใจให้แก่พนักงาน

7. การจัดการกระบวนการ เป็นการตรวจประเมินในแง่มุมต่างๆที่สำคัญทั้งหมดของการจัดการกระบวนการ รวมถึงผลิตภัณฑ์ การบริการและกระบวนการทางธุรกิจที่สำคัญ ที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ลูกค้าและแก่องค์กร ตลอดจนกระบวนการสนับสนุนที่สำคัญต่างๆ กระบวนการที่สร้างคุณค่า กระบวนการสนับสนุน

8. ผลลัพธ์ทางธุรกิจ เป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการ ผลการดำเนินการด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคลผลด้านการปฏิบัติงานและธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการ

ดำเนินการขององค์กรโดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งด้วย ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ ผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด ผลลัพธ์ด้านทรัพยากรบุคคลผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพขององค์กร ผลลัพธ์ด้านธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมองค์ประกอบของเกณฑ์ในมุมมองเชิงระบบ

3.4.2 รางวัลคุณภาพแห่งชาติมัลคอมบอลดริจ (The Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA)

MBNQA เป็นรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่รัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ตราเป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ.1987 เพื่อมอบรางวัลให้แก่องค์กรที่ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งตามเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละปี ซึ่งเกณฑ์ที่ระบุไว้นั้นได้มาจากผลการศึกษาวิจัยถึงการดำเนินงานขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้มีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาภายใต้แนวคิดหลักสำคัญของรางวัลเพื่อให้สอดคล้องกับนวัตกรรมทางการบริหารและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เช่น ในปี ค.ศ. 2001 และ 2002 ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์โดยนำแนวคิดเชิงระบบเข้ามาเป็นแนวทางในการประเมินด้วย และในปี ค.ศ. 2003 และ 2004 ได้นำความคิดเรื่องการจัดการความรู้ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของระบบด้วย MBNQA เป็นรางวัลที่มีมาตรฐานระดับโลกและเป็นแนวทางที่ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่างๆ หลายประเทศนำไปประยุกต์ รวมทั้ง TQA ที่เป็นรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยด้วย

MBNQAไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ ภาคการศึกษา หรือภาคการดูแลสุขภาพล้วนอยู่บนพื้นฐานแห่งหลักการคุณภาพด้านผลิตภัณฑ์และบริการ การใช้ลูกค้าเป็นตัวขับเคลื่อนและการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2547) เกณฑ์ต่างๆ เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของ MBNQA ในปี ค.ศ. 2005 ถูกกำหนดขึ้นจากค่านิยมหลักและแนวคิดข้างต้น สามารถจัดแบ่งออกเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาได้ทั้งหมด 7 หมวดด้วยกันคือ (baldrig.nist.gov. 2015: ออนไลน์)

1. การนำองค์กร
2. การวางแผนกลยุทธ์
3. การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด
4. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้
5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล
6. การจัดการกระบวนการ
7. ผลลัพธ์ทางธุรกิจ

องค์ประกอบของเกณฑ์ข้างต้นของ MBNQA มีรายละเอียดเหมือนกับ TQA เนื่องจากเป็นต้นแบบของ TQA เนื่องจากเป็นต้นแบบของ TQA (Baldrige National Quality Program. 2002 and 2004. Available from: <http://www.baldrig.nist.gov>)

3.4.3 รางวัลคุณภาพแห่งยุโรป (The European Quality Award : EQA)

EQA เป็นรางวัลที่ The European Foundation for Quality Management : EFQM จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1988 เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือพัฒนาองค์กรในการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน โดยดำเนินการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานนั้นกระทำโดยอาศัยเกณฑ์ที่พัฒนามาจากงานวิจัยที่อยู่ในตัวแบบโดยมองในภาพรวมที่เรียกว่า The EFQM Excellence Model ตัวชี้วัดในรูปแบบ EFQM มี 9 เกณฑ์ แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นตัวกระทำ (Enablers) ในกลุ่มนี้จะครอบคลุมสิ่งที่องค์กรได้กระทำ ประกอบด้วย 5 เกณฑ์ คือ ภาวะผู้นำ นโยบายและกลยุทธ์ พนักงานในองค์กร หุ้นส่วนและทรัพยากรและกระบวนการ สำหรับกลุ่มที่เป็นผลลัพธ์ (Results) ในกลุ่มนี้เป็นผลที่มาจากการกระทำ ประกอบด้วย 4 เกณฑ์ คือ ผลที่เกิดขึ้นกับลูกค้า ผลที่เกิดขึ้นพนักงานในองค์กร ผลที่เกิดขึ้นกับสังคมและผลการดำเนินงานหลักทางธุรกิจ โดยผลลัพธ์เป็นเหตุมาจากการกระทำและผลป้อนกลับจากผลลัพธ์จะช่วยให้เกิดการปรับปรุงการกระทำสำหรับนวัตกรรมและการเรียนรู้เป็นตัวช่วยให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาตัวกระทำเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นความสัมพันธ์ของเกณฑ์ต่างๆ รายละเอียดของเกณฑ์มีดังนี้

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงวิธีการที่กลุ่มผู้บริหารองค์กรนำเอาวิธีการปรับปรุงคุณภาพมาใช้ในกระบวนการทำงาน เกณฑ์ย่อยได้แก่ วิธีการที่ผู้บริหารใช้กำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ คุณค่าและจริยธรรม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีของวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นเลิศ วิธีการที่ผู้บริหารเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสนับสนุน ระบบการบริหารองค์กรที่เน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง วิธีการที่ผู้บริหารปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า หุ้นส่วนและความเป็นตัวแทนของสังคม วิธีการที่ผู้บริหารส่งเสริมให้พนักงานมุ่งเน้นวัฒนธรรมความเป็นเลิศ วิธีการที่ผู้บริหารร่วมและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง

2. นโยบายและกลยุทธ์ขององค์กร หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์กรในแนวคิดในการปรับปรุงคุณภาพในการกำหนดแนวทาง การสื่อสาร การปฏิบัติงาน การตรวจสอบและปรับปรุงนโยบายและกลยุทธ์ เกณฑ์ย่อย ได้แก่ นโยบายและกลยุทธ์มาจากการศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและความต้องการในอนาคต รวมทั้งความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นโยบายและกลยุทธ์มาจากการวัดและวิเคราะห์สารสนเทศในการปฏิบัติงาน การวิจัย การเรียนรู้และสัมพันธ์กับกิจกรรมภายนอก นโยบายและกลยุทธ์มีการพัฒนา ทบทวนและปรับให้ทันสมัย นโยบายและกลยุทธ์ถูกสื่อสารและพัฒนามาจากกระบวนการหลักของกรอบแนวคิด

3. พนักงานในองค์กร หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์กรใช้ศักยภาพของพนักงานเพื่อปรับปรุงกิจการอย่างต่อเนื่อง เกณฑ์ย่อย ได้แก่ ทรัพยากรบุคคลได้รับการวางแผนการจัดการและปรับปรุงมีการกำหนดสมรรถนะและความรู้ของพนักงาน รวมทั้งการพัฒนาพนักงานมีส่วนเกี่ยวข้องและการได้รับมอบอำนาจ พนักงานมีการพูดคุยกันทั้งในระดับองค์กรและระดับกลุ่ม มีการมอบรางวัลให้กับพนักงานและการดูแลเอาใจใส่พนักงาน

4. หุ้นส่วนและทรัพยากร หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงวิธีการที่องค์กรวางแผนและจัดการกับหุ้นส่วนภายนอก คู่ค้าและทรัพยากรภายใน เพื่อให้สนับสนุนนโยบายและกลยุทธ์และกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างสภาพปัจจุบันและความ

ต้องการในอนาคต รวมทั้งชุมชนและสภาพแวดล้อมด้วย เกณฑ์ย่อย ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับ หนี้ส่วนภายนอก การบริหารการเงิน การบริหารอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารเทคโนโลยี การจัดการความรู้และสารสนเทศ

5. กระบวนการ หมายถึง การออกแบบ การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการ เพื่อสร้างความพึงพอใจและก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มให้กับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสีย เกณฑ์ย่อย ได้แก่ กระบวนการได้รับการออกแบบ และบริหารอย่างระบบ กระบวนการที่ถูกปรับปรุงโดยการใช้ นวัตกรรมที่จำเป็นเพื่อความพึงพอใจและก่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มสำหรับลูกค้าและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการออกแบบและพัฒนาจากความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการผลิต การส่งมอบและบริการที่ดี การจัดการและการขยาย ความสัมพันธ์กับลูกค้า

6. ผลที่เกิดขึ้นกับลูกค้า หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการรับรู้ของลูกค้าต่อผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กร เกณฑ์ย่อย ได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

7. ผลที่เกิดขึ้นกับพนักงานในองค์กร หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงถึงความรู้สึกรักของ พนักงานในองค์กร เกณฑ์ย่อย ได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

8. ผลที่เกิดขึ้นกับสังคม หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการรับรู้ของสังคมโดยรวม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์กร เกณฑ์ย่อย ได้แก่ การวัดการรับรู้ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน

9. ผลการปฏิบัติงานหลัก หมายถึง ตัวชี้วัดที่แสดงการบรรลุผลความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ เกณฑ์ย่อย ได้แก่ ผลผลิตของผลการดำเนินงานหลัก ตัวชี้วัดการดำเนินงานหลัก

3.4.4 รางวัล Deming Prize

รางวัลคุณภาพระดับโลกที่มอบโดยสมาคมนักวิทยาศาสตร์และวิศวกรของญี่ปุ่น (Union of Japanese Scientists and Engineers : JUSE) ที่มอบให้กับองค์กรทั้งในและนอก ประเทศญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการดำเนินธุรกิจจากการประยุกต์ใช้ TQM ได้อย่าง เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจและองค์กรในแบบฉบับของตนเอง หัวข้อการตรวจวินิจฉัยที่ใช้เป็น เกณฑ์ในการพิจารณาองค์กรต่างๆ ที่สมัครเข้ารับรางวัล มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างหรือการจัดการองค์กร มีรายการประเมินดังนี้ ความเหมาะสมของ โครงสร้างองค์กรสำหรับการควบคุมคุณภาพและการมีส่วนร่วมของพนักงาน การประกาศถึง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ สถานภาพของการมีส่วนร่วมในแต่ละหน่วยงาน กำหนดสภาพ ของกิจกรรมหรืองานของคณะกรรมการและทีมงานโครงการต่างๆ ให้ชัดเจน

2. สารสนเทศ มีรายการประเมินดังนี้ ความสามารถในการจัดเก็บและเครือข่าย สารสนเทศภายนอกและภายใน กำหนดสภาวะของการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางสถิติมาสู่การ วิเคราะห์ข้อมูล ความสามารถในการใช้สารสนเทศ สถานะของการใช้สารสนเทศ สถานะของการใช้ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์สำหรับกระบวนการรวบรวมข้อมูล

3. ความเป็นมาตรฐาน มีรายการประเมินดังนี้ ความเหมาะสมของระบบมาตรฐานระเบียบของการก่อตั้ง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและการล้มเลิกมาตรฐานและสาระสำคัญของมาตรฐาน สถานภาพของการใช้ประโยชน์และการยึดมั่นในมาตรฐาน สถานะของการปรับปรุงพัฒนาอย่างระบบ รวบรวม แยกแยะและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี

4. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนา มีรายการประเมินดังนี้ แผนการให้การศึกษาและอบรมรวมทั้งผลงานที่ออกมา ภาวะของความสำนึกในคุณภาพการจัดการงานและความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การสนับสนุนการกระตุ้นให้มีการพัฒนาและการตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง ภาวะแห่งความเข้าใจและการใช้ประโยชน์ในแนวคิดและวิธีการทางด้านสถิติ ภาวะการพัฒนางานจร QC และการปรับปรุงคำแนะนำต่างๆ สถานะของการสนับสนุนการพัฒนาการใช้

5. กิจกรรมในการประกันคุณภาพ มีรายการประเมินดังนี้ การจัดการในระบบการประกันคุณภาพ การวินิจฉัยเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ใหม่ (รวมทั้งการวิเคราะห์คุณภาพ การพัฒนาคุณภาพและการทบทวนการปฏิบัติงาน) สถานะของการตรวจสอบและการประเมินผลคุณภาพ สภาวะของการบริหารเครื่องมือในการผลิต การวัดผลเครื่องมือและบริษัทคู่ค้า สถานะของการบรรจุหีบห่อ การจัดเก็บ การขนส่ง การขายและการบริการ การติดตามและการตอบสนองต่อการใช้สินค้า สถานะของการทำให้มีคุณภาพที่แน่นอน การติดตามสถานะความพอใจของลูกค้า ภาวะความน่าเชื่อถือที่แน่นอน ความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือในสินค้าและการปกป้องสิ่งแวดล้อม

6. กิจกรรมเกี่ยวกับการบำรุงรักษาและการควบคุม มีรายการประเมินดังนี้ การจัดการเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA วิธีการสำหรับการตัดสินใจข้อคุณภาพและระดับงานของพนักงาน สถานภาพในการควบคุมภายใน สถานะของการวัดผลงานชั่วคราวและถาวร ระบบการบริหารต้นทุน ปริมาณการจัดส่งและอื่นๆ ความสัมพันธ์ของระบบประกันคุณภาพกับระบบการบริหารหน่วยอื่นๆ

7. กิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุง มีรายการประเมินดังนี้ วิธีการเลือกหัวข้อ (ปัญหาสำคัญและการจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อ) ความเชื่อมโยงของวิธีการวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยี สถานะของการใช้ประโยชน์ของการวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ ผลของการยืนยัน การปรับปรุงและการนำเอาผลงานนั้นไปสู่การบำรุงรักษาและควบคุมงานการสร้างกลุ่มคุณภาพ QC

8. ผลกระทบ มีรายการประเมินดังนี้ ผลกระทบที่เป็นรูปธรรม (เช่น คุณภาพการขนส่ง ต้นทุน กำไร ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อม) ผลกระทบที่เป็นนามธรรม (ทางอ้อม) วิธีการวัดและติดตามผลกระทบ ความพึงพอใจของลูกค้าและความพึงพอใจของพนักงาน อิทธิพลของสมาคมการค้า อิทธิพลของชุมชนภายในและองค์กรแห่งชาติ

9. แผนงานในอนาคต มีรายการประเมินดังนี้ การรวบรวมติดตามสภาพปัจจุบัน แผนงานอนาคตสำหรับการปรับปรุงโครงการ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสังคมและความต้องการของลูกค้าและแผนงานที่รองรับโครงการเหล่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา

ทางธุรกิจ วิสัยทัศน์และแผนงานระยะยาว การปฏิบัติงานในการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ความมุ่งมั่นในแผนงานอนาคต

3.4.5 รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสิงคโปร์ (Singapore Quality Award: SQA)

SQA เป็นรางวัลที่รัฐบาลประเทศสิงคโปร์มอบให้กับองค์กรที่มีระบบการบริหารจัดการและผลการดำเนินงานที่มีความเป็นเลิศ SQA ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ.1994 โดยการสนับสนุนของประธานาธิบดี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้รู้ถึงความต้องการของธุรกิจและองค์กรที่มีความเป็นเลิศ 2) ช่วยปรับปรุงผลการดำเนินการและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กร 3) แบ่งปันข้อมูลของการปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างองค์กร รูปแบบ SQA มีพื้นฐานมาจากรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง คือ MBNQA , EFQA และ Australian Business Excellence Award ดังนั้น จึงเป็นรางวัลที่ได้รับการยอมรับว่ามีศักดิ์ศรีในระดับมาตรฐานโลก (World Class) และแสดงถึงมาตรฐานระดับสูงของธุรกิจที่มีความเป็นเลิศ เกณฑ์ในการพิจารณาของ SQA มีทั้งสิ้น 7 หมวดซึ่งในแต่ละหมวดมีประเด็นย่อยๆ ดังนี้ (spring. 2015: ออนไลน์)

1. ภาวะผู้นำ เป็นการตรวจประเมินระบบการนำองค์กรว่า ผู้นำระดับสูงขององค์กรมีการพัฒนาวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ถ่ายทอดการเข้าใจ และนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศและมีการสื่อสารเป้าหมายและคุณค่าร่วมไปยังพนักงานทุกระดับ ผู้นำระดับสูงเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับทีมและพนักงานในการปรับปรุงคุณภาพ มีการประเมินภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงองค์กร มีนโยบายและเป้าหมายในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและการรักษาสภาพแวดล้อม รวมทั้งการให้พนักงานเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ กับชุมชนด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับสูง วัฒนธรรมคุณภาพ ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อม
2. สารสนเทศ เป็นการมุ่งเน้นการจัดการจัดการในด้านสารสนเทศและการใช้ข้อมูลเทียบเคียงและเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร การจัดการระบบสารสนเทศ การเปรียบเทียบกับคู่แข่งกับสิ่งที่ดีที่สุด
3. การวางแผน เป็นการมุ่งเน้นที่กระบวนการวางแผนขององค์กร มีการบูรณาการความต้องการหลักไปสู่แผนงานขององค์กรอย่างไร การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน การพัฒนากลยุทธ์และการนำไปปฏิบัติ
4. ทรัพยากรบุคคล เป็นการมุ่งเน้นว่า องค์กรสามารถใช้ศักยภาพของพนักงานในการสร้างผลงานให้กับองค์กร และองค์กรมีการตระหนักถึงความสำคัญของความต้องการในการฝึกอบรมและการพัฒนาด้านอาชีพ สุขภาพและความพึงพอใจและพนักงานต่างสร้างผลงานและมีความสำนึกในการมุ่งไปสู่เป้าหมายขององค์กร การวางแผนทรัพยากรบุคคล การมีส่วนร่วมและพันธะผูกพันของพนักงาน การให้การศึกษา การอบรมและการพัฒนาบุคลากร ความพึงพอใจและสุขภาพของพนักงาน ผลการดำเนินงานและความสำนึกของพนักงาน
5. การจัดการกระบวนการ เป็นการมุ่งเน้นว่ากระบวนการหลักขององค์กร สนับสนุนการไปสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งกระบวนการด้านนวัตกรรม การ

สร้างและส่งผ่านกระบวนการ รวมทั้งกระบวนการจัดการเกี่ยวกับหุ้นส่วน กระบวนการนวัตกรรม การบริหารกระบวนการและการปรับปรุง กระบวนการเกี่ยวกับลูกค้าและหุ้นส่วน

6. การมุ่งเน้นลูกค้า เป็นการมุ่งเน้นว่าองค์กรมีวิธีการอย่างไรในการตัดสินใจเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าและตลาด การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า และการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าและตลาด ความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ความสัมพันธ์กับลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้า

7. ผลลัพธ์การปฏิบัติงานและคุณภาพ เป็นการประเมินว่าผลของการดำเนินการ และการปรับปรุงขององค์กรในพื้นที่สำคัญขององค์กรเป็นอย่างไรและระดับผลของการดำเนินการขององค์กรที่สามารถเปรียบเทียบกับคู่แข่งและการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ดี ผลลัพธ์ด้านลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการเงินและตลาด ผลลัพธ์ด้านพนักงาน ผลลัพธ์ด้านการปฏิบัติงาน

การประเมินทั้ง 7 หมวด สามารถแบ่งออกเป็นองค์ประกอบพื้นฐานได้ 3 กลุ่ม คือ ตัวหลักต้น ระบบ และผลลัพธ์

ตัวหลัก คือ ผู้บริหารระดับสูงเป็นตัวหลักต้นของระบบโดยการเป็นผู้กำหนด ทิศทางและมองหาโอกาสในอนาคตสำหรับองค์กร

ระบบ ประกอบด้วยกลุ่มของกระบวนการที่มีการออกแบบอย่างดีเพื่อให้ผล การดำเนินการขององค์กรเป็นไปตามที่ต้องการ **ผลลัพธ์** เป็นการส่งมอบคุณค่าให้ ลูกค้าและการดำเนินการขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ เป็นการส่งมอบคุณค่าให้ลูกค้าและการดำเนินการขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

3.4.6 รางวัลความเป็นเลิศทางธุรกิจของประเทศออสเตรเลีย (Australian Business Excellence Award: ABEA)

รางวัลนี้เริ่มขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1983 กรอบแนวคิดของรางวัลนี้มาจากการศึกษาและ รวบรวมข้อมูลจากองค์กรต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจเป็นเวลากว่า 15 ปี การ พัฒนารอบแนวคิดเพื่อนวัตกรรม การปรับปรุงและการประสบความสำเร็จที่ยาวนานซึ่งสามารถ นำไปใช้ได้กับทุกองค์กร ทุกขนาดและทุกประเภท แนวคิดของ ABEA ถูกออกแบบและปรับปรุง ทุกปี โดยคณะกรรมการที่มาจากองค์กรบริหารและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยให้องค์การประเมินผลการ ดำเนินงานในปัจจุบันและเป็นการสร้างความสำเร็จของทีมงาน และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและ ความสามารถในการแข่งขันในกับองค์กร ในปี ค.ศ. 2003 ได้มีการปรับปรุงกรอบแนวคิดเพื่อให้เข้า กับยุคสมัยและแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ นอกจากนี้ รางวัลนี้ยังใช้เป็นเกณฑ์การประเมินองค์การ เพื่อรับรางวัลสำหรับธุรกิจที่มีความเป็นเลิศแห่งชาติของประเทศออสเตรเลียและถูกนำไปใช้เป็น เกณฑ์สำหรับประเทศต่างๆ ด้วย (sai-global. 2015: ออนไลน์) องค์การที่น่ากรอบแนวคิดของ ABEA ไปใช้จะได้รับการปรับปรุงในด้านภาวะผู้นำและระบบการบริหารจัดการรวมทั้งการนำผลลัพธ์

เข้าสู่กระบวนการกำหนดการวางแผนกลยุทธ์ และการเปรียบเทียบตำแหน่งขององค์การกับคู่แข่งในด้านการบริหารจัดการ

องค์ประกอบของรางวัลนี้มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบและในแต่ละองค์ประกอบมีรายการย่อยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่

1. ภาวะผู้นำ ทิศทางกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์การ ภาวะผู้นำขององค์การ การสร้างสภาพแวดล้อมและชุมชน
2. กลยุทธ์และการวางแผน การเข้าใจสภาพแวดล้อมธุรกิจ กระบวนการวางแผน การพัฒนาและการปรับใช้ของผลลัพธ์
3. ความรู้และสารสนเทศ การเก็บข้อมูลและการแปลงผลข้อมูลไปสู่สารสนเทศการบูรณาการและการใช้ความรู้ในการตัดสินใจ การสร้างและการจัดการความรู้
4. พนักงาน การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องและพันธะผูกพัน ความมีประสิทธิภาพและการพัฒนาสุขภาพ ความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดี
5. การมุ่งเน้นลูกค้าและตลาด ความรู้เกี่ยวกับลูกค้าและตลาด การจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า การรับรู้ของลูกค้าในคุณค่า
6. นวัตกรรม คุณภาพและการปรับปรุง กระบวนการเกี่ยวกับนวัตกรรม กระบวนการเกี่ยวกับลูกค้าและหุ้นส่วน การจัดการและการปรับปรุงกระบวนการ
7. คุณภาพของสินค้าและบริการ ผลสำเร็จและความยั่งยืน ตัวชี้วัดความสำเร็จ ตัวชี้วัดความยั่งยืน

การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจะครอบคลุม 4 ด้าน คือ องค์การมีการวางแผนและการจัดโครงสร้างอย่างไร การนำแผนและโครงสร้างต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติ การวัดและวิเคราะห์ผลลัพธ์และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การประเมินเหล่านี้เป็นการประเมินที่เรียกว่า ADRI เป็นการประเมินในด้านการเข้าถึง (approach) การแปลงไปสู่การปฏิบัติ (deploy) ผลลัพธ์ (result) และการปรับปรุง (improvement)

รูปแบบของการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของสถานศึกษา

3.4.7 มาตรฐานการศึกษาชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่ได้แถลง ต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการ

อย่าง สมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ โดยให้สังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่าง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่งตนเองและพึ่งกันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษา ดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ 3 มาตรฐานและ 11 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2550: 3-6) ได้แก่

มาตรฐาน 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “ คนเก่ง คนดี และมี สุขภาพ ” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ ทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และทักษะคุณธรรม และจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ตัวบ่งชี้

1.1 กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

1.1.1 คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดีมีพัฒนาการด้านร่างกายจิตใจ

สติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

1.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

1.2.1 คนไทยได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเอง

1.2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์

ให้สังคม

1.3 ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

1.3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

1.3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

1.4 ทักษะทางสังคม

1.4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

1.5 คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

1.5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมโนสุจริต

1.5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของ ความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบ ประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัคร เพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลโลก

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดีได้ฝึกการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่หลากหลายตรงตามความต้องการ และมีความสุขในการเรียนรู้ ครู คณาจารย์รู้จัก ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอนและใช้สื่อที่ผสมผสานความรู้สากลกับภูมิ ปัญญาไทย จัดบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ จัดหาและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และ พัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ ความสำเร็จของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขึ้นอยู่กับ 1) ปัจจัยด้าน บุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน และ 2) ปัจจัยด้าน การบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารจัดการและหลักธรรมาภิบาล

ตัวบ่งชี้

2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.1.1 มีการจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความเหมาะสมของกลุ่มผู้เรียนทุกระบบ สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

2.1.2 ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเข้าถึงหลักสูตรต่าง ๆ ที่จัดไว้อย่างทั่วถึง

2.1.3 องค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีอาคาร สถานที่ มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย

2.1.4 มีการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้สื่อเพื่อการเรียนรู้และการให้บริการ เทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 มีการพัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ

2.2.1 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่าง เป็นระบบต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพ

2.2.2 ผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีคุณธรรม มีความพึงพอใจในการทำงาน และผูกพันกับงานมีอัตราการออกจากงานและอัตราความผิดทางวินัยลดลง

2.2.3 มีแนวโน้มในการร่วมตัวจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะ กลุ่ม และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา และติดตามการดำเนินงานของบุคลากรและสถานศึกษา ตลอดจนการส่งมอบองค์ความรู้ที่หลายหลาย

2.3 มีการบริหารจัดการที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

2.3.1 องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพ
ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงผู้เรียน

2.3.2 ผู้รับบริการ/ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีความพึงพอใจต่อการจัดบริการทาง
การศึกษาของสถานศึกษา

2.3.3 มีการกำหนดระบบประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการ บริหาร การศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และสามารถรองรับการประเมิน
คุณภาพภายนอกได้

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถี
การเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยี เป็น
ปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคม แห่งความรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมี
โอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัย และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่
หลากหลาย โดยการได้รับความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนของสังคม จะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ
ประสิทธิภาพ และขีดความสามารถของ คนไทยในการพัฒนาประเทศรวมทั้งการเพิ่มศักยภาพการ
แข่งขันของประเทศ

ตัวบ่งชี้

3.1 การบริการวิชาการและสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้เป็น
สังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้

3.1.1 สถานศึกษาร่วมมือกับบุคลากรและองค์กรในชุมชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
ทุกระดับ ร่วมจัดปัจจัยและกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บริการทางวิชาการที่เป็น
ประโยชน์ แก่พัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และคนไทยมีการเรียนรู้
ตลอดชีวิต

3.1.2 ชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กรที่ให้บริการทางการศึกษามีสถานภาพเป็น
สังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ มีความปลอดภัย ลดความขัดแย้ง มีสันติสุข และมีการพัฒนา
ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.2 การศึกษาวิจัยสร้างเสริม สนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ และกลไกการเรียนรู้

3.2.1 ศึกษาวิจัย สำรวจ จัดหา และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก
รูปแบบ

3.2.2 ระดมทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก
สวดก ภูมิปัญญาและอื่นๆ และความร่วมมือจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการสร้าง
กลไกการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอด
ชีวิตได้จริง เข้าถึงแหล่ง การเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้จริง

3.2.3 ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และการพัฒนาประเทศ

3.3 การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

ครอบครัว ชุมชน องค์กรทุกระดับ และองค์กรที่จัดการศึกษามีการสร้าง และใช้ความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้น สรุปได้ว่า การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุล ระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้าง พื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝัง ความเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อต้องการของผู้เรียน และสามารถตรวจสอบได้อย่างมั่นใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการของการพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองและพึ่ง กันเองได้ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

3.4.8 เกณฑ์ประเมินมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

เกิดจากอุดมการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในจัดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ แรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการที่สมวัยอย่างสมดุล ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา บนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่าง บุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ รวมทั้งเตรียมเด็กให้ พร้อมที่เรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับที่สูงขึ้น อันจะนำไปสู่ความเป็นบุคคลที่มี คุณภาพของประเทศชาติต่อไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐาน ไว้ 3 กลุ่มหลัก มีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไว้ 14 มาตรฐาน และ 57 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน มีมาตรฐานย่อย 7 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐาน ที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและ สุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

2. มาตรฐานด้านครู มีมาตรฐานย่อย 2 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ และมาตรฐานที่ 9 ครูมี ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. มาตรฐานด้านผู้บริหาร มีมาตรฐานย่อย 5 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุ เป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตร ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการ

เรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

3.4.9 รางวัลโรงเรียนพระราชทาน

คุณสมบัติของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่มีสิทธิ์เข้ารับการประเมิน และคัดเลือกเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่จัด การศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันทั้งของรัฐและเอกชนที่สามารถจัดการศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ

การประเมินเพื่อคัดเลือกสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีรายการประเมิน 6 ด้าน แต่ละด้านมีคำอธิบาย หัวข้อพิจารณา แนวทางการให้ระดับคุณภาพ วิธีการประเมินและแหล่งข้อมูล ดังนี้

ด้านที่ 1 คุณภาพนักเรียน

1.1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การที่นักเรียนเป็นคนดี มีจิตใจงาม แสดงออกทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรม โดยเฉพาะความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการเสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะท้องถิ่นของตน รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2 นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทางตามศักยภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ นักเรียนมีความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และสื่อความได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

1.3 นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา หมายถึง นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและจิตดี มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ ตามวัยแสดงออกชัดเจนจากการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดีไม่มีปัญหาการปรับตัว ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ห่างไกลสารเสพติด ปัญหาทางเพศ และอบายมุขทั้งปวง มีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา ด้วยความเต็มใจและสร้างสรรค์

ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การที่สถานศึกษามีการวิเคราะห์ และวางแผนพัฒนาหลักสูตร ตลอดจนจนสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา มีการกำกับติดตามประเมินการใช้หลักสูตร นำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนจนได้หลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น มีสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทและสภาพของชุมชน

2.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การที่สถานศึกษามีการศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลอย่างหลากหลายและเป็นจริง นำผลการศึกษามาพัฒนานักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มวิชาอื่นๆและหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นตามสภาพแวดล้อม รวมทั้งมีการจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนที่มีข้อบกพร่องทางการเรียน

2.3 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย ครอบคลุมการประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนทุกด้าน มีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรายวิชาเป็นรายปี/ภาค ที่ช่วยยกระดับคุณภาพนักเรียน มีระบบการรายงานผลการเรียนต่อนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งนำผลการเรียนไปพัฒนานักเรียน การสอน และพัฒนาหลักสูตร

2.4 การผลิต การใช้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ หมายถึง การที่สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดหาและผลิตสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา กับครูรวมทั้งผู้ปกครองหรือชุมชน โดยเฉพาะสื่อที่ทำจากวัสดุท้องถิ่น มีการใช้และพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอน มีระบบการบริการการใช้ และบำรุงรักษาสื่อ รวมทั้งมีการขยายผลการใช้สื่อที่มีคุณภาพ และเผยแพร่แก่ผู้สนใจ

2.5 การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน หมายถึง การที่สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้แสดงออก โดยจัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามความถนัด ความสนใจ หรือความต้องการของนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านการให้คำปรึกษาในด้านสุขภาพจิต การศึกษาต่อ และประกอบอาชีพรวมทั้งจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและ แก้ปัญหาของนักเรียน

2.6 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การที่สถานศึกษามีห้องสมุดที่มีปริมาณหนังสือเพียงพอและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ครบถ้วน เพียงพอและใช้ประโยชน์คุ้มค่า มีการจัดมุม/แหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในบริเวณสถานศึกษาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน สะอาด และปลอดภัย

ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ

3.1 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ หมายถึง การที่สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษาและชุมชนครอบคลุม มีประสิทธิภาพต่อการใช้งาน นำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนมีการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ทันสมัย และพัฒนาระบบข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมและผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

3.2 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ การศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ให้บังเกิดประสิทธิผลตามวิสัยทัศน์ และ พันธกิจที่กำหนดมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งเป็นไปตามกฎกระทรวงที่ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ หลักการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีรูปแบบบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีระบบและกลไก การตรวจสอบ การปฏิบัติงานตามแผน การควบคุมและการบริหารความเสี่ยง และมีระบบรายงาน ผลการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน

3.3 การบริหารงบประมาณและการบริการ หมายถึง สถานศึกษามีการบริหาร งบประมาณเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มุ่งเน้นผลงานคือ คุณภาพนักเรียนเป็นสำคัญ มีแผนการติดตามควบคุมการใช้งบประมาณอย่างชัดเจน มีการรายงาน ผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ รวมทั้งมีการจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาตามความเหมาะสมและจัดได้ทั่วถึง

3.4 การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดดำเนินการ ให้อาคารเรียนและสถานที่ทุกแห่ง (เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ) สะอาดถูก สุขลักษณะ ปลอดภัย อาคารมีความมั่นคงแข็งแรง และจัดสถานที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม เหมาะสมทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกประจำอาคาร เช่น ชั้น หนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ ป้ายนิเทศ อุปกรณ์ไฟฟ้า ฯลฯ รอบบริเวณ สนามที่พักสวนหย่อม ฯลฯ หรือมุม กิจกรรมต่างๆ อยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และมีปริมาณเพียงพอ มีระบบการซ่อมบำรุงที่เหมาะสมและ ทันต่อเหตุการณ์ มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อยู่ในสภาพใช้การได้ดี ปลอดภัย มี ระบบการป้องกันอันตรายที่เตรียมพร้อมนำมาใช้การได้ตลอดเวลา

ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

4.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนต่อการจัดการศึกษา

หมายถึง การที่สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีการ กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษา โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม สถานศึกษา สามารถชักนำสมาคม ชมรม หรือองค์กรภายนอกที่มีความเข้มแข็งมาให้การสนับสนุนสถานศึกษา สามารถทำให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุตร หลานมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น สถานศึกษาและ ชุมชนเป็นแหล่งวิทยาการในการแสวงหาความรู้

4.2 การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาต่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

หมายถึง การที่สถานศึกษาและชุมชนมีโครงการ/กิจกรรม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน ผลจาก การร่วมกันพัฒนาเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคมชัดเจน สถานศึกษาให้การสนับสนุนชุมชน อย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง รวมถึงสถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการแก่ ชุมชนด้วย

ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร

5.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในงานวิชาการและการบริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ มีความเป็นประชาธิปไตยยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา

5.2 คุณลักษณะของครู หมายถึง ครูต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ หลักสูตร จิตวิทยาและพัฒนาการของนักเรียน สามารถนำความรู้ความเข้าใจมาส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนเป็นรายบุคคล มีทักษะในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน มีความสามารถในการจัดชั้นเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน อุทิศตนในการพัฒนานักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีการพัฒนาตนเอง และมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

5.3 คุณลักษณะของบุคลากรสนับสนุน หมายถึง บุคลากรอื่นนอกเหนือจากผู้บริหารและครู เช่น เจ้าหน้าที่สนับสนุนการสอน นักการภารโรง พ่อค้าแม่ค้าในสถานศึกษา ผู้ปกครอง กรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น ต้องเป็นบุคคลที่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ตระหนัก ในการเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการจัดการศึกษา

5.4 การบริหารงานบุคลากร หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่าย และพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และทั่วถึง

ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา

6.1 โครงการ/กิจกรรมดีเด่นของสถานศึกษา

โครงการ/กิจกรรมดีเด่นของสถานศึกษา เป็นโครงการ/กิจกรรมที่สถานศึกษา ดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ โครงการ/กิจกรรมดีเด้นั้นต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ส่งผลกระทบบถึงคุณภาพนักเรียน ใช้หลักการบริหารการจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นระบบเกิดประโยชน์ในวงกว้าง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ยึดเป้าหมายความสำเร็จของงานร่วมกัน

6.2 ผลงานจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมดีเด่น

ผลงานจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมดีเด่นของสถานศึกษา เกิดประโยชน์ต่อพัฒนาการนักเรียนรอบด้าน นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ ผลงานได้รับการยอมรับจาก ผู้เกี่ยวข้อง และชุมชน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานอย่างแพร่หลาย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานรางวัลแก่โรงเรียนที่มีผลงานดีเลิศ ซึ่งการประเมินจะมุ่งเน้นการบริหารงานในสถานศึกษา ด้านที่ 1 คุณภาพนักเรียน ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ด้านที่ 3 การบริหารการจัดการ ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ด้านที่ 5 บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร และ ด้านที่ 6 ความดีเด่นของสถานศึกษา อันเป็นหลักสำคัญในการพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษา จึงถือเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาไทยเพื่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

3.5 เป้าหมายและตัวชี้วัดด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นนวัตกรรมจัดการศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วน ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้ นักเรียนมีคุณภาพเทียบเท่า มาตรฐานของสากลหรือมาตรฐานของประเทศที่มีคุณภาพ การศึกษาสูงซึ่งหมายถึงประเทศที่มีผลการเข้าร่วมโครงการ PISA หรือ TIMSS สูงในระดับ 50% มีความสามารถในการร่วมมือทำงาน และแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเริ่มด้วยการให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของ UNESCO ทั้ง 4 ด้าน คือ Learning to Know, Learning to Do, Learning to Live Together, และ Learning to Be รวมถึง การพัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานที่ กำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ ความเป็นสากลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานของสากล หรือมาตรฐานของประเทศที่มี คุณภาพการศึกษาสูง

ความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จะพิจารณาจากคุณภาพของผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่แต่ละโรงเรียนกำหนด และทำความตกลงไว้กับโครงการเป็นสำคัญ สำหรับความสำเร็จด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนด้วยระบบบริหารคุณภาพ ถือเป็นความสำเร็จในการ ดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเชื่อว่า ถ้าโรงเรียนมีหลักสูตร มี กระบวนการจัดการเรียนการสอนและมีระบบการบริหารจัดการที่ดี ก็จะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ ดีขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้น เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จด้านผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้โครงการแต่ละโรงเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานของตนเอง ทั้งนี้เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนได้ยึดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล 5 เป้าหมาย ได้แก่ 1. เป็นเลิศทางวิชาการ 2. สื่อสารสองภาษา 3. ล้ำหน้าทางความคิด 4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์ 5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม

3.5.1 เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลมี 5 เป้าหมาย ดังนี้

1. เป็นเลิศทางวิชาการ หมายถึง ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูง
2. สื่อสาร 2 ภาษา หมายถึง ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีทักษะและความสามารถ ด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสูง ในระดับเดียวกับนักเรียนของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง ทั้งเพื่อ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อการนำเสนอผลงาน เพื่อการโต้แย้งให้เหตุผล และเพื่อการเจรจาร่วมมือทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสนใจเรียนวิชาภาษาต่างประเทศภาษาที่สองเพิ่มขึ้น
3. ล้ำหน้าทางความคิด หมายถึง ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดอย่างวิทยาศาสตร์ และมีความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ รวมถึงมีทักษะความสามารถในการวิเคราะห์ ในการแก้ปัญหา และในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้สูงในระดับเดียวกับนักเรียนของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง
4. ผลงานอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีทักษะความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (Independent Study) และมีความสามารถในการผลิตผลงานด้านต่างๆด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพสูง
5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก หมายถึง ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกในการบริการสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจิตสำนึกในการส่งเสริม พิทักษ์ และปกป้องสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม และสถานะภาพทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มอาเซียนอยู่ในระดับสูง

จากการศึกษาตัวชี้วัดด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถสรุปได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานด้านผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 1. เป็นเลิศทางวิชาการ : ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุก กลุ่มสาระการเรียนรู้สูง	1.1 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป 1.2 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป 1.3 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป 1.4 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป 1.5 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป 1.6 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป

ตาราง 2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 1 เป็นเลิศทางวิชาการ (ต่อ)	1.7 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครั้งหนึ่งของคะแนนเต็ม 1.8 ร้อยละของผู้เรียน ชั้น ม.3,ม. 6 ที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครั้งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป
ข้อที่ 2. สื่อสารสองภาษา : ผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีทักษะและความสามารถ ด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสูง ในระดับเดียวกับนักเรียนของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง ทั้งเพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อการนำเสนอผลงาน เพื่อการโต้แย้งให้เหตุผล และเพื่อการเจรจา ร่วมมือทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน และผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสนใจเรียนวิชาภาษาต่างประเทศภาษาที่สองเพิ่มมากขึ้น	2.1 ร้อยละของผู้เรียน ที่ทักษะความสามารถด้านการพูด/เขียนภาษาอังกฤษรูปแบบต่างๆอยู่ในระดับดี โดยการประเมินจากครูผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิ (โรงเรียนจัดให้มีการประเมิน) 2.2 ร้อยละของผู้เรียน ที่ได้รับเชิญหรือคัดเลือกให้เข้า ร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการพูด/การเขียนภาษาอังกฤษรูปแบบต่างๆ ในงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/แข่งขัน) 2.3 ร้อยละของผู้เรียน ที่มีผลงานการเขียนรายงานเชิงวิชาการ/บทความเป็นภาษาอังกฤษ ตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารวิชาการที่จัดทำโดยโรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนกลาง หรือวารสารทางวิชาการที่จัดทำโดยหน่วยงานอื่น (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเอกสารวิชาการสำหรับเผยแพร่ผลงานของผู้เรียน) 2.4 ร้อยละของผู้เรียน ที่ทักษะความสามารถด้านการพูด/การเขียนภาษาไทยรูปแบบต่างๆอยู่ในระดับดี โดยการประเมินจากครูผู้สอนและผู้ทรงคุณวุฒิ (โรงเรียนจัดให้มีการประเมิน) 2.5 ร้อยละของผู้เรียน ที่ได้รับเชิญหรือคัดเลือกให้เข้า ร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับการพูด/การเขียนภาษาไทยรูปแบบต่างๆ ในงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/แข่งขัน)

ตาราง 2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 2. สื่อสารสองภาษา (ต่อ)	2.6 ร้อยละของผู้เรียน ที่มีผลงานการเขียนรายงานเชิงวิชาการ/บทความเป็นภาษาไทย ตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารวิชาการที่จัดทำโดยโรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนกลาง หรือวารสารทางวิชาการที่จัดทำโดยหน่วยงานอื่น (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเอกสารวิชาการสำหรับเผยแพร่ผลงานของผู้เรียน) 2.7 ร้อยละของผู้เรียน ที่อ่านหนังสืออื่นที่ไม่ใช่หนังสือเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 15 เล่ม (โรงเรียนจัดให้มีการส่งเสริมการอ่านและติดตามประเมินผล) 2.8 ร้อยละของผู้เรียน ที่มีคะแนนผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่วัดทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน จากเครื่องมือกลาง ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป (ส่วนกลางจัดให้มีเครื่องมือกลางและดำเนินการทดสอบ) 2.9 ร้อยละของผู้เรียน ของโรงเรียนมาตรฐานสากลที่โครงการคัดเลือกเข้าสอบวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษจากแบบทดสอบมาตรฐาน เช่น TOEFL PB, TOEFL CBT, TOEFL IBT, IELTS, TOEIC หรืออื่นๆ ที่มีคะแนนผลการทดสอบเทียบคะแนน TOEFL IBT ไม่ต่ำกว่า 53 (สุ่มเลือกผู้เรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ของผู้เรียนชั้น ม.6 เข้าสอบโดยโรงเรียนหรือโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่าย)
ข้อที่ 3 ลำห้หน้าทางความคิด : นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดอย่างวิทยาศาสตร์ มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงมีทักษะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในการแก้ปัญหา และ ในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้สูงในระดับเดียวกับนักเรียนของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง	3.1 ร้อยละของนักเรียนชั้น ป.4 - ป.6, ม.1 - ม.3, ม.4 - ม.6 ที่มีผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) ทางด้าน ICT เช่น เกมส/หุ่นยนต์/โปรแกรมประยุกต์/หนังสือ/Animation เป็นต้น ที่ได้รับการเชิญหรือคัดเลือกให้เข้าร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัล จากงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลาง และหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/แข่งขัน)

ตาราง 2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 3 ลำนำทางความคิด (ต่อ)	3.2 ร้อยละของนักเรียนชั้น ป.6, ม. 3 ที่มีคะแนนการทดสอบด้านการเขียนและการอ่านภาษาไทยจากเครื่องมือกลาง ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป (เน้นวัดความสามารถในการเขียนที่แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และควมมีวิจารณ์ญาณ และการวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ตามแนว PISA โดยส่วนกลางจัดให้มีเครื่องมือกลางและดำเนินการทดสอบ) 3.3 ร้อยละของนักเรียนชั้น ป. 6, ม. 3 ที่มี คะแนนการทดสอบด้านคณิตศาสตร์จากเครื่องมือกลาง ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป (เน้นการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามแนว PISA โดยส่วนกลางจัดให้มีเครื่องมือกลางและดำเนินการทดสอบ) 3.4 ร้อยละของนักเรียนชั้น ป. 6, ม. 3 ที่มี คะแนนการทดสอบด้านวิทยาศาสตร์จากเครื่องมือกลาง ตั้งแต่ร้อยละ 50 หรือครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มขึ้นไป (เน้นการวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์และ ความสามารถในการแก้ ปัญหาตามแนว PISA และความสามารถในการทำปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดยส่วนกลางจัดให้มีเครื่องมือกลางและดำเนินการทดสอบ) 3.5 นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ได้รับการสุ่มเข้าสอบ โครงการ PISA ในปี พ.ศ. 2558 มีคะแนนการสอบ ด้านการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์ และ ด้านวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนนานาชาติที่เข้าร่วมโครงการ PISA ในปีเดียวกัน (โครงการประสานกับ สสวท. ให้โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นอีกกลุ่มตัวอย่างหนึ่งในการสอบ ทำนองเดียวกับกลุ่มโรงเรียนสาธิต กลุ่มโรงเรียนเอกชน ฯลฯ)

ตาราง 2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 4 ผลงานอย่างสร้างสรรค์: นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลมีทักษะความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (Independent Study) และมีความสามารถผลิตผลงาน ด้านต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพสูง	4.1 ร้อยละของผลงานจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) ทุกด้าน ทั้งด้านคณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ศิลปะ, และสุขศึกษาและพลศึกษา ฯลฯ ของนักเรียนชั้น ป.4-ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่ได้รับการประเมินจากครูและ ผู้ทรงคุณวุฒิว่าเป็นผลงานที่มีคุณภาพในระดับดีจากงานแสดงผลงานประจำปี ที่ โรงเรียนจัดขึ้น (โรงเรียนจัดให้มีการแสดงและการประเมินผลงานประจำปี) 4.2 ร้อยละของผลงานจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองทุกด้าน ทั้งด้านคณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ, สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, การงานอาชีพและเทคโนโลยี, ศิลปะ, และสุขศึกษาและพลศึกษา ฯลฯ ของนักเรียนชั้น ป.4-ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่ได้รับเชิญหรือคัดเลือกให้เข้า ร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลจากงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลางและหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/ แข่งขัน) 4.3 ร้อยละของเรื่อง/บทความของนักเรียนชั้น ป.4-ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่เขียนขึ้น จากผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ใน เอกสารวิชาการที่จัดทำโดยโรงเรียน หรือเขตพื้นที่การศึกษา หรือ ส่วนกลาง หรือ วารสารทางวิชาการที่จัดทำ โดยหน่วยงานอื่น (เขตพื้นที่ส่วนกลางและ หน่วยงาน ต่างๆ จัดให้มีเอกสารวิชาการสำหรับเผยแพร่ผลงานของนักเรียน)
ข้อที่ 5 ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก	5.1 ร้อยละของผลงานที่เกี่ยวกับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของนักเรียนชั้น ป.4 - ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่นักเรียนทำขึ้นด้วยความริเริ่มของตนเอง ที่ได้รับการประเมินว่า มีผลงานอยู่ในระดับดี จากครูและผู้ทรงคุณวุฒิจากงานแสดงผลงานที่โรงเรียนจัดขึ้น (โรงเรียนจัดให้มีการแสดงและการประเมินผลงานประจำปี)

ตาราง 2 (ต่อ)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
ข้อที่ 5 ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก: นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ มีสำนึกในการบริการสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีจิตสำนึกในการส่งเสริมพิทักษ์และปกป้องสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน ในระดับสูง	5.2 ร้อยละของผลงานที่เกี่ยวกับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของนักเรียนชั้น ป.4 - ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่นักเรียนทำขึ้นด้วยความริเริ่มของตนเอง ที่ได้รับเชิญหรือคัดเลือกให้เข้าร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลจากงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก(เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลางและหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/แข่งขัน) 5.3 ร้อยละของผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนชั้น ป.4- ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่ได้รับเชิญหรือคัดเลือก ให้เข้าร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลจากงานที่จัดโดยหน่วยงาน ภายนอก (เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลางและหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ ประกวด/แข่งขัน) 5.4 ร้อยละของผลงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) ที่เกี่ยวกับ เรื่อง ของกลุ่มประเทศอาเซียนที่นักเรียนชั้น ป.4- ป.6, ม.1 – ม.3, ม.4 – ม.6 ที่ได้รับเชิญ หรือคัดเลือกให้เข้าร่วมแสดง/ประกวด/แข่งขัน หรือได้รับรางวัลจากงานที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก(เขตพื้นที่การศึกษา ส่วนกลางและหน่วยงานต่างๆ จัดให้มีเวทีการแสดง/ประกวด/แข่งขัน)

3.6 ความเป็นเลิศของผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล

3.6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งที่ชี้ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องการพัฒนาความรู้ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียนแล้ว ยังแสดงถึงคุณค่าของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน และผู้บริหาร ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้

กรู๊ด (Good, C.V. 1973: 7) ได้ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ และคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายหรือทั้งสองอย่างประกอบกัน

ไอแซนค์ (Eysenck 1972: 16) ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยทั้งความสามารถทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้จากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของเกรดจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อน และระยะเวลาอันพอสมควร หรืออาจได้จากการวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

สุตาลักษณ์ เข้มพรมมา (2548: 20) ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะของบุคคลอันเกิดจากการเรียนรู้ โดยการแสดงออกซึ่งความสำเร็จของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ใด ๆ นั้น สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

ธีระยุทธ รัชชะ (2544 : 15) ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้วิชาต่างๆ ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ซึ่งความสำเร็จทางด้านการเรียนนั้นนั้นต้องอาศัยความพยายามและความสามารถเฉพาะบุคคลเมื่อเทียบกับเกณฑ์ สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ หรือการสังเกต

เบญจวลี ไชยแสน (2544: 54) ให้ความหมายของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกัน และต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบทางด้าน สติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จสามารถวัดได้โดยใช่ แบบทดสอบ หรือคะแนนที่ครูได้

อัจฉรา สุขอารมณ์ และอรพินท์ ชูชม (อ้างใน สุดฤทัย ศรีปริษา. 2550: 8) ได้ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการกระทำที่อาศัยความสามารถทางร่างกายหรือสมอง

การวัดและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผล (Measurement) และคำว่า การประเมินผล (Evaluation) สองคำนี้มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งจะแตกต่างกันในบางประเด็น โดยเฉพาะการวัดผลนั้นมีความหมายแคบกว่า ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของการวัดผล และการประเมินผลไว้ต่างๆ กันดังต่อไปนี้

ครอนบาค (Cronbach.1970: 26) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึงการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ากับสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่เป็นไปตามกฎ

อีเบล (Ebel. 1972: 557) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดจำนวนตัวเลขให้กับแต่ละหน่วยของชุดวัตถุหรือกลุ่มบุคคล เพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างกันมากน้อยระหว่างหน่วย ตามลักษณะของหน่วยที่วัดมาได้

พิตร ทองชั้น (อ้างใน ภพ เลหาไพบูลย์. 2537: 292) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึง เครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อต้องการทราบปริมาณ จำนวน หรือคุณภาพในสิ่งของ หรือตัวบุคคล ถ้าต้องการทราบว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด ก็ใช้ข้อสอบวัดออกมาเป็นตัวเลข หรือเป็นปริมาณจำนวนที่ได้จากการวัดนั้นๆ เป็นการใช้การทดสอบเป็นเครื่องมือในการวัด แต่ยังไม่ได้พิจารณาว่านักเรียนคนนั้นเก่งไม่เก่ง

ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 8) ให้ความหมายของ การวัดผล หมายถึง การใช้เทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดหรืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อศึกษา ค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของสิ่งของ หรือบุคคลที่ต้องการศึกษา

จากความหมายของการประเมินผล สรุปได้ว่าการวัดผล หมายถึง กระบวนการที่กำหนดค่าเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์ให้กับแต่ละหน่วยของชุดวัตถุหรือกลุ่มบุคคล โดยใช้เครื่องมือวัด อีกทั้งยังรวมถึงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และผลของกระบวนการนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าการวัดผลเป็นการตีค่าเชิงปริมาณ

การประเมินผล เป็นศัพท์ที่ใช้ควบคู่กับการวัดผลเสมอ ซึ่งหมายถึงการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพของสิ่งต่างๆ กล่าวได้ว่าเป็นการตีราคาหรือประมาณคุณค่า ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินผลไว้ต่างๆ กัน ดังต่อไปนี้

อีเบล (Ebel. 1972 : 362) ได้ให้ความหมายของการประเมินผล คือ การตัดสินความสามารถซึ่งใช้คะแนนการวัดผลมาเป็นเครื่องพิจารณาประกอบการตัดสินอย่างไรก็ตามมีหลายกรณีที่ต้องใช้สิ่งอื่นๆ มาเป็นสิ่งที่ประกอบเพิ่มเติมนอกเหนือจากการใช้คะแนน เช่น ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นๆ

เมทเรนส์และลีทแมน (Mehhrens; &Lehmann 1978: 5) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพิจารณาลงความเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งที่วัดมาได้

ล้วน สายยศ (2539: 2) ได้อธิบายถึงการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินใจที่เป็นระบบครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

พิตร ทองชั้น (อ้างอิงจาก ภพ เลหาไพบูลย์. 2537: 292) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการนำผลที่ได้จากการวัดมาพิจารณาตัดสินสรุปว่านักเรียนคนนั้นมีความสามารถเพียงใด สอบได้หรือไม่

ภัทรา นิคมานนท์ (2543: 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดผลมาใช้พิจารณาตัดสินใจ โดยการหาข้อสรุป หรือประเมินค่า เพื่อตัดสินผลของการวัด

จากความหมายของการประเมินผล สรุปได้ว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดผลมาสรุป พิจารณา ประเมินค่า หรือตีค่าทั้งเชิง ปริมาณและคุณภาพรวมกับตัดสินคุณค่านั้น โดยให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการ ดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากผลสำเร็จที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน โดยเป็นผลของ คะแนนเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) และผู้เรียน ทุกระดับชั้น (ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้) มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นทุกปีการศึกษา ซึ่งส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาความรู้ความสามารถ และมีผลการเรียนเฉลี่ยของทุกรายวิชาอยู่ในระดับดี เน้นทักษะ ทางด้านภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสาร มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศได้ออย่างน้อย 2 ภาษา รวมถึงร้อยละของผู้ที่สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาใน ระดับมาก ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

3.6.2 การทดสอบระดับชาติ

ความหมายการทดสอบระดับชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (Ordinary National Educational Test) หมายถึง การวัดผลสัมฤทธิ์รวบยอดของผู้เรียนที่ต้องการวัดผ่านการจัดการทดสอบในระดับชาติ โดยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการออกข้อสอบและจัด สอบทั่วประเทศ ในปัจจุบันมีการจัดสอบ แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นสามัญ, แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน, แบบทดสอบทางการ ศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา, แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอุดมศึกษา, แบบทดสอบ ทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา และแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลาม ศึกษา โดยที่ในอดีตมีการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นสูงอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีการใช้ แบบทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และแบบทดสอบความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) มา ใช้แทน

รูปแบบการทดสอบระดับชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ แบ่งการจัดสอบออกเป็น 6 รูปแบบ คือ การ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นสามัญ, การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติสำหรับการศึกษา นอกระบบโรงเรียน, การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา, การทดสอบทาง การศึกษาระดับชาติด้านอุดมศึกษา, แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพระพุทธศาสนา, และ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอิสลามศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นสามัญ (Ordinary National Educational Test; O-NET) หมายถึง การสอบความรู้รวบยอดปลายช่วงชั้น 6 ภาคเรียน โดยสอบชั้นประถม ศึกษปีที่ 3, 6, มัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2544 ทำการทดสอบความรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ รวม 5 กลุ่มสาระหลัก ได้แก่

ภาษาไทย , คณิตศาสตร์ , วิทยาศาสตร์ , สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ เป็นการสอบประจำปีเพียงครั้งเดียวอย่างถาวร

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านสูง (Advanced National Educational Test; A-NET) เป็นการสอบความรู้ขั้นสูง 6 ภาคเรียน ทดสอบเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในระบบแอดมิชชัน จำนวนวิชาสอบ 11 วิชา ตามแต่ละคณะที่กำหนด มีช่วงเวลาสอบในเดือนตุลาคมและเดือนมีนาคมของทุกปี ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ได้ยกเลิกการสอบเอนีตแล้วเปลี่ยนไปใช้การทดสอบความถนัดทั่วไป วิชาชีวะและวิชาการ (GAT-PAT) แทน รวมมีการจัดสอบเอนีตทั้งหมด 4 ครั้ง

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษาสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal National Education Test; N-NET) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ ให้แก่นักเรียนที่กำลังศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (Vocational National Educational Test; V-NET) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ ให้แก่นักเรียนที่กำลังศึกษา ปวช.ชั้นปีที่ 3 เพื่อทดสอบความรู้และความคิด ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546), นำผลไปใช้ ในการปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอนของโรงเรียน และเพื่อนำผลไปใช้ในการประเมิน การเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอุดมศึกษา (University National Educational Test; U-NET) การสอบวัดความรู้ของเด็กปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายของทุกสาขาในมหาวิทยาลัย ก่อนจบการศึกษานั้นเอง โดยในปีการศึกษา 2557 จะมีการนำร่องสอบ u-net เฉพาะผู้ที่สมัครใจเข้าสอบ u-net ใน 4 วิชา ดังนี้ 1. การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2. การใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิต 3. การรู้เท่าทันสื่อ การคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา (Media Literacy) 4. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) และในปีการศึกษา 2558 ทาง สทศ. จะเพิ่มการสอบ u-net อีก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาด้านคุณธรรม จริยธรรม

ดังนั้น สรุปได้ว่า การทดสอบระดับชาติ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากผลการทดสอบระดับชาติโดยวัดจากการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรายวิชา (5 วิชาหลัก) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยรายวิชา (5 วิชาหลัก) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ที่เป็นตัวชี้วัดเพื่อวัดและประเมินผลการศึกษาของแต่ละโรงเรียนเพื่อให้ได้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศและยังสามารถนำผลการทดสอบไปสมัคร

คัดเลือกเข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย และสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

3.6.3 คุณลักษณะผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณา ความเป็นเลิศของผู้เรียนที่สามารถบ่งบอกถึงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนได้ โดยศึกษาได้จากนักวิจัยที่ได้ให้ความหมายของ คุณลักษณะของผู้เรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) กำหนดลักษณะผู้เรียนในการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล (2553) อธิบายว่า ความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 19 ข้อ ดังนี้

1. ผู้เรียนเก่งดีมีสุข ใช้ชีวิตบนพื้นฐานความเป็นไทยภายใต้บริบทของสังคมโลก
2. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ได้แก่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม
3. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีเป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ
4. ผู้เรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์สามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ
5. ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ในอัตราสูงขึ้น
6. ผู้เรียนมีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ในนานาชาติ
7. ผู้เรียนใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี
8. ผู้เรียนสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ
9. ผู้เรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำ โครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติ
10. ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง สามารถใช้ความคิดระดับสูง มีเหตุผลและวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
11. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ
12. ผู้เรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการให้สำเร็จ

13. ผู้เรียนมีความรอบรู้ด้านทัศนภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์ สัญรูป) รู้จักตีความ สร้างสื่อในการพัฒนาการคิดการตัดสินใจและการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น

14. ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์สร้างสรรค์และออกแบบผลงานเข้าแข่งขันในเวทีระดับชาติและนานาชาติ

15. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งาน สื่อสารนำเสนอเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานได้ในระดับชาติและระดับนานาชาติ

16. ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน

17. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของนานาชาติ

18. ผู้เรียนมีความสามารถระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนได้

19. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดีสามารถจัดการและควบคุมการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะและปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอุดมการณ์ประชาธิปไตยสังคมไทยและสังคมโลก

สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ กำหนดลักษณะของผู้เรียนในการประเมินเกณฑ์รางวัลคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ Thailand Quality Award: TQA อธิบายว่า ความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ข้อ

1. การเรียนรู้ของผู้เรียนและผลการดำเนินการของกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น ผลลัพธ์ดังกล่าวเปรียบเทียบกับผลการดำเนินการของกลุ่มแข่งและสถาบันอื่นๆ ที่มีการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน

2. ความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้เรียนให้เปรียบเทียบผลลัพธ์ของสถาบันกับระดับความพึงพอใจของผู้เรียน และลูกค้ากลุ่มอื่นของกลุ่มแข่งและสถาบันอื่นที่จัดหลักสูตรและบริการที่คล้ายคลึงกัน

3. ด้านความผูกพันของผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น ซึ่งรวมถึงผลลัพธ์ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน ให้เปรียบเทียบผลลัพธ์ตลอดช่วงเวลาที่ผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นมีความสัมพันธ์กับสถาบัน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2550: 3) กำหนดลักษณะผู้เรียนในการประเมินคุณภาพผู้เรียน อธิบายว่า ความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ข้อ ดังนี้

1. กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ได้แก่ คนไทยมีสุขภาพกายและจิตที่ดีมีพัฒนาการด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ตามเกณฑ์การพัฒนาในแต่ละช่วงวัย

2. ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคม

2.1 คนไทยได้เรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

2.2 คนไทยมีงานทำและนำความรู้ไปใช้ในการสร้างงานและสร้างประโยชน์ให้

สังคม

3. ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว

3.1 คนไทยสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้ และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

3.2 คนไทยสามารถปรับตัวได้ มีมนุษยสัมพันธ์ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

4. ทักษะทางสังคม

4.1 คนไทยเข้าใจและเคารพในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสังคม มีทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

4.2 คนไทยมีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาในฐานะสมาชิกของสังคมไทยและสังคมโลกโดยสันติวิธี

5. คุณธรรม จิตสาธารณะ และจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

5.1 คนไทยดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมนโสุจริต

5.2 คนไทยมีความรับผิดชอบทางศีลธรรมและสังคม มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของความเป็นคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทย รักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามตาม ระเบียบประชาธิปไตย เป็นสมาชิกที่ดี เป็นอาสาสมัคร เพื่อชุมชนและสังคมในฐานะพลโลก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ. 2553) กำหนดลักษณะผู้เรียนในการประเมินคุณภาพผู้เรียน อธิบายว่า ความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ข้อ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ

1.1 มีสุนทรีย์ในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ

1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงโรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น

1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ ตามจินตนาการ

2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวที่ต่อผู้มีพระคุณ

- 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
 - 2.4 ตระหนัก รัศุนค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
 - 3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว
 - 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
 - 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน
 - 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน
 4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
 - 4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง
 - 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง
 - 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ
 - 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ
 5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นตามหลักสูตร
 - 5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์
 - 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์
 - 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์
 - 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์
 6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
 - 6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ
 - 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง
 - 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
 - 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ. 2558) กำหนดลักษณะผู้เรียนในการประเมินคุณภาพผู้เรียนของสมศ. รอบ 4 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อธิบายว่าความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ข้อ ดังนี้
1. ผู้เรียนเป็นคนดี
 - 1.1 ผู้เรียนทุกชั้นปีที่ทำงาน ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (นอกหลักสูตร) ไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง/ปี/คน ต่อจำนวนผู้เรียนทั้งหมด

2. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร

2.1 ผู้เรียนในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) มีค่า T-Score ≥ 40.00 ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของคะแนนรวมทุกช่วงชั้นที่สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด

3.1 ผู้เรียนในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ที่มีผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและคิดสร้างสรรค์ มีค่า T-Score ≥ 40.00

4. ผู้เรียนมีทักษะชีวิต

4.1 ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

4.2 ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตประเภทต่างๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2550) กำหนดลักษณะผู้เรียนในการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อธิบายว่าความเป็นเลิศของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ข้อ ดังนี้

1. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การที่นักเรียนเป็นคนดี มีจิตใจงาม แสดงออกทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรม โดยเฉพาะความรับผิดชอบความซื่อสัตย์ และการเสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยโดยเฉพาะท้องถิ่นของตน รวมทั้งมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ หมายถึง นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทางตามศักยภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมสูงกว่าเกณฑ์ นักเรียนมีความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และสื่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

3. นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส และมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา หมายถึง นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและจิตดี มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์ ตามวัย แสดงออกชัดเจนจากการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดีไม่มีปัญหาการปรับตัว ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ห่างไกลสารเสพติด ปัญหาทางเพศและอบายมุขทั้งปวง มีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา ด้วยความเต็มใจและสร้างสรรค์

ดังนั้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะผู้เรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นผู้รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จนสามารถตั้งประเด็นคำถาม ตั้งสมมติฐาน เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้ พร้อมทั้งวางแผนโดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลความรู้

อย่างเป็นระบบ จนสามารถสื่อสารและนำเสนอผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยเน้นใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน สามารถเลือกเรียน รายวิชาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี ออกแบบ สร้างสรรค์ผลงาน และสามารถประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงาน และร่วมเข้าแข่งขันภายนอก ซึ่งเป็นผลของผู้เรียนที่สามารถส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

3.6.4 รางวัลที่ได้รับ

รางวัล หมายถึง สิ่งของหรือเงินที่ได้มาเพราะความดีความชอบหรือความสามารถ เช่น ทักษะด้านภาษา กีฬา ดนตรี เป็นต้น รางวัลที่ผู้เรียนได้รับจากความสามารถในการแข่งขันด้านต่างๆ ของหลายหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับว่ามีการตัดสินที่มีคุณภาพ ก็เป็นสิ่งที่บอกถึงความเป็นเลิศของโรงเรียนได้ ดังเช่น รางวัลดังต่อไปนี้

โอลิมปิกวิชาการ (International Science Olympiads) หมายถึง กลุ่มของการแข่งขันระดับนานาชาติในสาขาต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์ ผู้เข้าร่วมแข่งขันได้รับการคัดเลือกจากนักเรียนมัธยมปลายที่เก่งที่สุด 4-6 คนในแต่ละประเทศ ผ่านกระบวนการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการในระดับประเทศ ณ ปัจจุบันมีทั้งหมด 12 เวที แบ่งออกได้เป็น 2 รุ่น ได้แก่ รุ่นมัธยมศึกษาตอนต้น และรุ่นมัธยมศึกษาตอนปลาย โอลิมปิกวิชาการทั่วไป มีทั้งหมด 14 สาขา ดังนี้ คณิตศาสตร์โอลิมปิก ฟิสิกส์โอลิมปิก เคมีโอลิมปิก คอมพิวเตอร์โอลิมปิก ชีววิทยาโอลิมปิก ปรัชญาโอลิมปิก โครงการวิทยาศาสตร์โลก ดาราศาสตร์โอลิมปิก ภูมิศาสตร์โอลิมปิก ภาษาศาสตร์โอลิมปิก วิทยาศาสตร์โอลิมปิก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โลกและอวกาศโอลิมปิก ดาราศาสตร์และฟิสิกส์ดาราศาสตร์โอลิมปิก โครงการสิ่งประดิษฐ์ สำหรับโอลิมปิกวิชาการในประเทศไทยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหน่วยงานที่ดูแลการคัดเลือกและจัดส่งผู้แทนประเทศไทยเข้าแข่งขันฟิสิกส์โอลิมปิก เคมีโอลิมปิก ชีววิทยาโอลิมปิก คณิตศาสตร์โอลิมปิก และคอมพิวเตอร์โอลิมปิก ส่วนมูลนิธิ สอวน.จะคัดเลือกผู้แทนประเทศไทยเข้าแข่งขันในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์โอลิมปิก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดาราศาสตร์โอลิมปิก ฟิสิกส์ดาราศาสตร์และดาราศาสตร์โอลิมปิก และโลกและอวกาศโอลิมปิก ซึ่งต้องผ่านการสอบคัดเลือกหลายรอบ รวมถึงต้องเข้าค่ายอบรมเข้มตามแต่ละหน่วยงานกำหนดไว้

กิจกรรมศิลปหัตถกรรม จัดขึ้นโดยสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน มีกรอบภารกิจและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1. จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพนักเรียน เยาวชนและบุคลากรทางด้านกีฬา 2. สร้างและพัฒนาระบบเครือข่าย การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านกีฬาและกิจกรรมนักเรียน 3. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยและส่งเสริมการวิจัยเพื่อหารูปแบบ พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับงานกีฬา และกิจกรรมนักเรียน 4. ติดตาม ประเมินผล รายงานผล งานด้านการกีฬาและกิจกรรม

นักเรียน 5. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กิจกรรมโครงการเพชรยอดมงกุฏ จัดขึ้นโดยมูลนิธิร่มฉัตร ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดการแข่งขันวิชาการ เพื่อชิงถ้วยรางวัลพระราชทาน ทั้งหมด 13 สาขา ประกอบ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ภาษาไทย ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น ประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนา เศรษฐศาสตร์ อาเซียนศึกษา และประติมากรรม

ดังนั้น สรุปได้ว่า รางวัลที่ได้รับ หมายถึง ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนที่พิจารณาจากความสามารถของผู้เรียนในการสอบ หรือการแข่งขัน ซึ่งเป็นการแข่งขันในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งสามารถสะท้อนถึงความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ ผ่านการคัดเลือกโครงการโอลิมปิกวิชาการ ได้รับเลือกตัวแทนในโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม และผลการเข้าแข่งขันของผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ ทั้งการแข่งขันทางด้านภาษา ด้านดนตรี ด้านกีฬา รวมถึงได้รับรางวัลในการแข่งขันกิจกรรมศิลปหัตถกรรม การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ การแข่งขันเพชรยอดมงกุฏ การแข่งขันการทำโครงการ และการสร้างสิ่งประดิษฐ์

จากการศึกษาทฤษฎีและการประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่สำคัญของความเป็นเลิศนั้นมุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นหลัก ควรพิจารณาได้จากองค์ประกอบ 4 ส่วน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะผู้เรียน และรางวัลที่ได้รับ ซึ่งความเป็นเลิศของผู้เรียน เป็นส่วนสำคัญในการประเมินระดับความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียน จึงมีการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การร่วมกิจกรรมและการพร้อมที่จะแข่งขันระดับสากล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก เป้าหมายของการจัดการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็น “คนเก่ง คนดี และมี สุขภาพ ” โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะเหตุและผล (cause and effect) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีเพื่อการวิจัย 5 ปัจจัย สอดคล้องกับนภากาศ ส่งแสง

(2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและด้านโครงสร้างของสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนและร่วมกันส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทั้งในสถานศึกษาทุกขนาด โดยตัวแปรปัจจัยด้านภาวะผู้นำและด้านโครงสร้างของสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนและร่วมกันส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของสถานศึกษา โดยมีอิทธิพลทางบวกทั้งหมดทุกตัวแปร และสอดคล้องกับบทสรุปของทองเอื้อ (2555: 113) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยบรรยากาศของโรงเรียน ปัจจัยวัฒนธรรมของโรงเรียน และปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และสอดคล้องกับสุทธนา ชันเกียรติพงษ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน มี 4 ปัจจัย ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านโครงสร้างของโรงเรียน ปัจจัยด้านครูและบุคลากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยเทคโนโลยี

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของนักวิชาการที่หลากหลาย ที่ได้เสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีความครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎีที่ศึกษาทั้งหมด สามารถกำหนดปัจจัย จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร โดยมีรายละเอียดของแต่ละปัจจัย ดังต่อไปนี้

4.1 โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน

โครงสร้าง (structures) เป็นวิธีการจัดเตรียมคนเพื่อที่จะให้สามารถทำงานต่างๆ ให้สำเร็จ โครงสร้างจะช่วยให้รู้ว่าตนอยู่ในตำแหน่งงานใด และเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับงานอื่นอย่างไร โดยมีการแบ่ง ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของงาน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน

มีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนไว้ ดังนี้

สเตียร์ (Steers. 1977: 8) โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ของทรัพยากรด้านมนุษย์ที่กำหนดไว้ในองค์การ โดยสายงานการบังคับบัญชาตามบทบาทหน้าที่

นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552: 74) โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง องค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงาน เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ทั้งระบบในรูปของการประสานงานสามารถมองเห็นได้ในรูปของสิ่งที่เรียกว่าแผนภูมิองค์การ

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: 82) โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนโดยมีการวิเคราะห์งาน ออกแบบงาน และกำหนดเป็นแผนภูมิองค์การให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนและมีความคล่องตัว มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ลักษณะของงานที่ชัดเจน ซึ่งจะก่อให้เกิดการแบ่งงาน ความรับผิดชอบ และการประสานงานที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 46) โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ การระบุแผนภูมิองค์การที่เน้นการกระจายอำนาจ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ รวมทั้งการระบุหน้าที่ของบุคลากรตามความชำนาญเฉพาะทาง โดยมีการกำหนดกฎ ข้อบังคับในการทำงานเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่ตั้งไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน หมายถึง รูปแบบ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยมีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับ เป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีโครงการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน เน้นการจัดทำมาตรฐาน เทียบเคียง (benchmark) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความเป็นเลิศกับโรงเรียนในกลุ่ม เดียวกัน และมีการบริหารจัดการการศึกษา ดำเนินการโดยเชิงระบบคุณภาพและชัดเจน เพื่อพัฒนา ศักยภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน รวมถึงโรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมที่ทำให้ เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจ เพื่อให้มีความ อิสระและคล่องตัว ส่งเสริมให้บุคลากรมีการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งจัดให้ทำงานตรงกับความรู้ และ ความสามารถ

องค์ประกอบโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน

สเตียร์ (Steers. 1977: 59-60) ได้กำหนดลักษณะองค์ประกอบของโครงสร้างของ โรงเรียนที่สำคัญ ซึ่งแบ่ง ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจ ให้แก่บุคลากร ตลอดจนบรรยายบทบาทและลักษณะงาน ด้วยแผนภูมิองค์การ แสดงให้เห็นถึงการที่ ฝ่ายบริหารยอมให้บุคลากรมีอิสระในการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ
2. ความชำนาญเฉพาะทาง (specialization) เป็นการระบุลักษณะเฉพาะของงาน ของหน่วยงานย่อยๆ โดยมีทั้งการหมุนเวียนเปลี่ยนงานเป็นระบบ การเพิ่มขอบเขตของงานให้ หลากหลายมากขึ้น และการเพิ่มการตัดสินใจ การสร้างทีม การใช้งบประมาณ และการจัดทำ รายงานเพื่อให้พนักงานมีความรับผิดชอบมากขึ้น
3. ความเป็นทางการ (formalization) เป็นการที่ระบุมาตรฐานและมีคำบรรยาย ลักษณะงานที่ชัดเจน ตลอดจนกำหนดกฎข้อบังคับขององค์การเพื่อควบคุมการดำเนินงานของ บุคลากร

4. ช่วงการบังคับบัญชา (span of control) คือการวางแผนภูมิองค์กรที่แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาคนหนึ่งมีช่วงการบังคับบัญชา หรือมีผู้ใต้บังคับบัญชา และหน่วยงานย่อยที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเพียงใด แสดงถึงความกว้างของช่วงการบังคับบัญชา

5. ขนาดขององค์กร (organization size) คือ การรวมตัวของบุคลากร คือ จำนวนบุคลากรในองค์กร ที่สะท้อนถึงความซับซ้อนของการกำหนดสายบังคับบัญชา

6. ขนาดของหน่วยงาน (work-unit size) คือ การกำหนดจำนวนบุคลากรในหน่วยงานย่อยแต่ละหน่วยงาน

روبิน (Robbins. 1993: 487-489) ได้กำหนดลักษณะองค์ประกอบของโครงสร้างของโรงเรียนที่สำคัญ ซึ่งแบ่ง ดังนี้

1. ความซับซ้อน เป็นระดับของกิจกรรมภายในองค์กรที่ถูกแบ่งแยกหรือมีความต่างกันมี 3 รูปแบบแตกต่างกัน คือ แบ่งตามแนวนอน (horizontal) แบ่งตามแนวตั้ง (vertical) และแบ่งตามพื้นที่ (spatial) ซึ่งความแตกต่างตามแนวนอนเป็นระดับความต่างระหว่างหน่วยงานย่อยซึ่งแบ่งตามพื้นฐานของสมาชิก ตามลักษณะงานและระดับการศึกษาและการฝึกอบรม ความต่างตามแนวตั้งเป็นจำนวนของระดับชั้นในองค์กร ส่วนความแตกต่างตามพื้นที่เป็นระดับที่ขึ้นอยู่กับสถานที่ตั้งของสำนักงาน องค์กร หน่วยผลิตและบุคคลที่กระจายไปตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

2. ความเป็นทางการ หมายถึง ระดับของงานภายในองค์กรที่ถูกกำหนดให้เป็นมาตรฐานมีคำบรรยายลักษณะงานชัดเจน มีกฎข้อบังคับขององค์กรอย่างมากมาย และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน หากองค์กรมีความเป็นทางการต่ำ กิจกรรมของงานไม่ยึดติดอยู่กับโปรแกรมบุคลากรอิสระที่จะพิจารณาพิจารณาทำงานตนเอง

3. การรวมอำนาจ หมายถึง ระดับของการตัดสินใจรวมศูนย์อยู่ที่ผู้บริหารเพียงจุดเดียวซึ่งรวมถึงอำนาจอย่างเป็นทางการและถูกต้องตามตำแหน่งหน้าที่โดยชอบธรรม ผู้บริหารระดับสูงจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจในองค์กรโดยอาศัยข้อมูล ปัจจัยนำเข้าจากบุคลากรระดับล่างเพียงเล็กน้อยหรือแทบจะไม่ใช้ข้อมูลดังกล่าวเลย ในทางกลับกันถ้าบุคลากรระดับล่างสามารถให้ข้อมูล มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ องค์กรก็จะมีกระจายอำนาจสูง

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 48) ได้กำหนดลักษณะองค์ประกอบของโครงสร้างของโรงเรียนที่สำคัญ ซึ่งแบ่ง ดังนี้

1. แผนภูมิองค์กร คือการกำหนดโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนในลักษณะแผนผังของโรงเรียน เน้นการกระจายอำนาจ มีช่วงการบังคับบัญชาที่แคบ ไม่ซับซ้อน

2. การสร้างทีมงานตรงตามความชำนาญเฉพาะทาง คือการระบุภาระหน้าที่ของบุคลากรคำนึงถึงความเหมาะสมของบุคลากรกับความชำนาญเฉพาะทางของงาน

3. การกำหนดกฎข้อบังคับในการทำงาน คือแนวทาง กฎ ข้อบังคับไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน อย่างเป็นทางการ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ลักษณะองค์ประกอบของโครงสร้างของโรงเรียนที่สำคัญซึ่งแบ่ง ดังนี้

1. อายุขององค์การ (Age) อายุขององค์การมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์การ
 2. ขนาดขององค์การ (Size) องค์การยังมีขนาดใหญ่
 3. ระบบเทคนิคในองค์การ (Technical System) คือ ฐานความรู้ที่ใช้ในองค์การ
- ความหมายที่แคบๆ หรือเฉพาะเจาะจงลงไป
4. สภาพแวดล้อมขององค์การ
 5. อิทธิพลที่มีต่อองค์การ (Power)

4.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน

วัฒนธรรมของโรงเรียนเป็นแบบแผนการปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของบุคลากรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

ความหมายของวัฒนธรรมของโรงเรียน

วัฒนธรรมของโรงเรียนมีผู้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้

ดิลและปีเตอร์สัน (1990) ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง กรอบของค่านิยม ความเชื่อและประเพณีต่างๆ ซึ่งฝังรากลึก และผ่านการหล่อหลอมต่อเนื่องมาตลอดอายุของโรงเรียน

เชน (Schein.1990: 11) ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง แบบแผนของความคิดพื้นฐานของสมาชิกภายในกลุ่ม อาจเป็นการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาเพื่อการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกและการบูรณาการภายในกลุ่ม จากการพิจารณาเป็นค่านิยมและอบรมสั่งสอนไปสู่สมาชิกรุ่นใหม่ เพื่อเป็นหนทางที่ถูกต้องในการรับรู้ การคิด และความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา

คณิต เขียววิชัย (2551: 46) ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง ค่านิยม ความเชื่อ ความเข้าใจอันเป็นบรรทัดฐานร่วมกัน

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: 93) ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม ที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาในโรงเรียน จนทำให้เกิดเป็นพฤติกรรม การกระทำที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะของวัฒนธรรมที่เน้นความเป็นเลิศ ได้แก่ การนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการศึกษา การมุ่งการเรียนรู้ขององค์การและของบุคคล การให้ความสำคัญกับผู้สอน เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารที่มีความคล่องตัว การมุ่งเน้นอนาคต การจัดการเพื่อนำไปสู่นวัตกรรม การจัดการโดยใช้ข้อมูลจริง ความรับผิดชอบต่อสังคม การมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์และการสร้างคุณค่าและมุมมองในเชิงระบบ

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 59) ให้ความหมายว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง การสร้างค่านิยมที่ดีผ่านทางวิสัยทัศน์ และความเชื่อร่วมกัน ทั้งด้านการให้เกียรติ การทำงานเป็น ทีม และยึดหลักคุณธรรม โดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อรักษาและถ่ายทอดแบบแผนของพฤติกรรมของ บุคลากรในโรงเรียนไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป ทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน หมายถึง ความเชื่อ ค่านิยม ที่เป็นแบบ แผนปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา พร้อมทั้งถ่ายทอดอุดมการณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติของโรงเรียน จนเกิด เป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากร พร้อมทั้งส่งเสริมค่านิยม เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จนทำให้เกิดการเสริมสร้างคุณค่าให้กับบุคลากรในการทำงาน รวมถึงความรักและความผูกพันของ โรงเรียนที่มีต่อบุคลากรและชุมชน ด้วยการสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้บุคลากรเกิดความรัก โรงเรียน โดยมุ่งเน้นการเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางการศึกษาให้กับชุมชน ด้วยการกำหนดอัตลักษณ์ที่ ชัดเจน ตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่ รู้จัก ตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน รวมถึงมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ทางเลือกที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

องค์ประกอบของวัฒนธรรมของโรงเรียน

วัฒนธรรมองค์การมีความสำคัญมาก เพราะองค์การที่ประสบความสำเร็จตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบันได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมองค์การที่สั่งสมกันมาหลายยุคหลายสมัย จึงมี นักวิจัยได้กล่าวถึง องค์ประกอบของวัฒนธรรมของโรงเรียน ดังนี้

เนตร์พัฒนา ยาวีราข. (2550: 30) อธิบายว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรมของ โรงเรียน ได้แก่

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญและตั้งใจจริงในการทำงาน มีมาตรฐานวัดความสำเร็จเป็น รูปธรรมที่ชัดเจน มีการควบคุมการทำงานเพื่อให้ผลการทำงานได้มาตรฐาน เช่น ผลงานที่มีคุณภาพ มาจากการทำงานของพนักงานมีความตั้งใจจริงในการทำงาน มีผลงานที่สามารถวัดได้เป็นที่น่า พพอใจ มีการปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
2. ผู้นำเป็นผู้สร้างความเชื่อและค่านิยมให้กับคนในองค์การยอมรับนับถือร่วมกัน เช่น หากองค์การประสบปัญหาทางการเงิน องค์การจะไม่เลิกจ้างพนักงาน เพราะสมาชิกในองค์การ เปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน องค์การจะต้องดูแลคนในครอบครัวให้มีความสุข เป็นต้น
3. ผู้นำเป็นตัวอย่างที่ดี ผู้สอนและแนะนำที่ดีให้แก่พนักงาน ทั้งรูปแบบที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการ ผู้นำเป็นตัวอย่างที่ควรยึดปฏิบัติ เป็นผู้สอนให้พนักงานทำงานได้อย่างมี คุณภาพจะทำให้พนักงานมีทัศนคติที่ดีต่อองค์การ การให้รางวัลอย่างเหมาะสม หมายถึง ผู้นำมีการ สื่อสาร ให้พนักงานทราบถึงการให้รางวัลสำหรับพนักงานที่มีพฤติกรรมที่ดี และการลงโทษแก่ พฤติกรรมที่ไม่ดี
4. การสรรหา การคัดเลือก การส่งเสริม และการเลิกจ้างพนักงานเป็นไปอย่าง ยุติธรรมและมีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ พนักงานในองค์การยอมรับ

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 60) อธิบายว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรมของโรงเรียน ได้แก่

1. การสร้างค่านิยมที่ดี เป็นความเชื่อร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนสะท้อนผ่าน วิสัยทัศน์และความเชื่อร่วม ซึ่งเป็นแบบแผนในการปฏิบัติที่ถูกต้องมุ่งสู่เป้าหมายของโรงเรียน
 2. มีการสื่อสารค่านิยมร่วมที่ดี หมายถึง วิธีการในการสร้างไมตรี และสื่อสาร ค่านิยมร่วมระหว่างบุคคลในโรงเรียน
 3. มีกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของโรงเรียน คือ การจัดกิจกรรมที่ช่วยเน้นย้ำ ค่านิยมความเชื่อที่ดีงามของโรงเรียนสู่บุคลากรรุ่นต่อไป
- ดังนั้น สรุปได้ว่า ลักษณะองค์ประกอบของวัฒนธรรมของโรงเรียนที่สำคัญเป็นการ เสริมสร้างให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดการยอมรับ ซึ่งเริ่มจากผู้บริหารที่มี บทบาทในความเป็นผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมขึ้นมา เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนทุกคนเข้าใจ และ ยอมรับนับถือและปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรนั้น

1. ผู้บริหารเป็นผู้สร้างความเชื่อและค่านิยมให้กับคนในองค์กรยอมรับนับถือ ร่วมกันการสร้างค่านิยมที่ดี เป็นความเชื่อร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนสะท้อนผ่าน วิสัยทัศน์และ ความเชื่อร่วมของโรงเรียน
2. ผู้บริหารมีการควบคุมการทำงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน มีการ สื่อสารค่านิยมร่วมที่ดี มีการสร้างไมตรี และระหว่างบุคลากรในโรงเรียน
3. โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของโรงเรียน จัดกิจกรรมที่ช่วยเน้นย้ำ ค่านิยมความเชื่อที่ดีงามของโรงเรียนสู่บุคลากรรุ่นต่อไป
4. ผู้บริหารเสริมสร้างความรักและความผูกพันของโรงเรียน จะทำให้บุคลากรใน โรงเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร พร้อมทั้งสร้างอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ที่ชัดเจน

4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับโรงเรียนในยุค ปัจจุบัน โดยในด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนกำหนดให้ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) ที่มีผลเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. 2553: 14)

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

มีผู้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

เดวิส และโทมัส (Davis; & Thomas. 1989) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทาง วิชาการ หมายถึง คุณลักษณะที่โดดเด่นของผู้บริหารหลายประการ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ มองทะลุปรุโปร่งว่าโรงเรียนจะพัฒนาได้อย่างไรและกระตุ้น ผู้ร่วมงานตระหนักถึงวิสัยทัศน์นั้นๆ เป็นผู้นำที่ได้รับความคาดหวังสูงทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของ

นักเรียนและการปฏิบัติงานของบุคลากร สังเกตการณ์สอนในห้องเรียนและหรือมอบหมายงานให้ครู อาจารย์ดำเนินการแทน ให้คำแนะนำเชิงบวกสะท้อนความคิดเพื่อปรับปรุงการสอน

2. กระตุ้นให้บุคลากรใช้เวลาในการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. ช่วยขจัดสิ่งรบกวนในการสอนให้หมดไป
4. เน้นการใช้สื่อ และพัฒนาบุคลากรให้คิดและผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์
5. กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร
6. เอาใจใส่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการ

วางแผนการสอน

กรีนฟิลด์ (Greenfield. 1987) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการใดๆ ส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนานักเรียน สร้างความพึงพอใจให้กับครู อาจารย์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการ และดำเนินการเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร 3 ประการ ดังนี้

1. มีภาพอนาคต หรือวิสัยทัศน์เป็นเป้าหมายในการดำเนินการ
2. ยึดวิสัยทัศน์เป็นแนวทางการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. เน้นกิจกรรมการสอน การจัดการในห้องเรียน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551: 134) ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ลักษณะ พฤติกรรม และกระบวนการต่างๆที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เพื่อมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

สารัตน์ พวงเงิน; และ อาคม มหามาศย์ (2551: 16-17) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการนำ การสั่งการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาในการปรับปรุงและการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1.การบริหารจัดการโรงเรียน (School Management) 2. การบริหารและจัดการหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction Management) 3. การบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชน (Community, Term and Personal Management)

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: 109) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียนตามความรู้ความสามารถ ตามสถานภาพ บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งแสดงออก ได้แก่ การสั่งการ การสนับสนุน การมีส่วนร่วม และมุ่งความสำเร็จให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจ และโรงเรียนประสบความสำเร็จ

ไกษะภู เปลรินทร์ (2552: 46) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตร

และการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จุฬามาต อินนามเพ็ง (2552: 28) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จะแสดงบทบาทให้เห็นชัดเจนในด้านคุณลักษณะ และพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553: 40) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถให้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

น้ำฝน รักษากลาง (2553: 14) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

ไพเราะ พัดตาสังห์ (2554: 14) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการให้ผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 72) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้พฤติกรรม หรือกระบวนการที่สามารถมีอิทธิพลต่อบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ การสื่อสารเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ การเสริมสร้างและพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับ และผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

บุญนาค ทับทิมไทย (2557: 34) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งชี้ถึงความเป็นผู้นำ นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถสังเกตได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเมินได้จากความคิดเห็นของครูในสถานศึกษานั้นๆ

สุภาวดี รอดเสียงล้ำ (2559: 8) ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้นำในการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการองค์การ เพื่อเปลี่ยนแปลงความพยายามในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการ

ปฏิบัติงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มีศักยภาพมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและยั่งยืน ทั้งในตัวบุคคลและองค์การ

ดังนั้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาโรงเรียน โดยมีคุณลักษณะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถแบบอย่างที่ดีของบุคลากร มีการคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ สามารถพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยมีการสนับสนุนให้ครูสำรวจปัญหาของผู้เรียน เพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และสนับสนุนการจัดการอบรมของบุคลากร อีกทั้งยังเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานที่มุ่งความเป็นเลิศ พร้อมทั้งส่งเสริมการทำผลงานของครูเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ

องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นมีผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ ดังนี้

เมอร์ฟี (Murphy.1990: 134) อธิบายว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 4

องค์ประกอบ

1. การพัฒนาพันธกิจและเป้าหมาย (Developing mission; & goals) เป็นพื้นฐานในการพัฒนาวัตถุประสงค์ร่วมกัน และการเชื่อมโยงความพยายามภายในโรงเรียน เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ร่วมกัน แบ่งองค์ประกอบนี้ออกเป็นบทหรือพฤติกรรมสำคัญ 2 ประการของผู้บริหารสถานศึกษาการจัดทำกรอบแนวคิดเป้าหมายโรงเรียน และการสื่อสารเป้าหมายโรงเรียน การจัดทำกรอบแนวคิดเป้าหมายโรงเรียนประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายที่เน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสำหรับผู้เรียนทุกคนประกอบด้วย ข้อมูลของผลงานในอดีตและปัจจุบัน และรวมทั้งความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานในการบรรลุเป้าหมาย การสื่อสารเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับนักเรียน บิดามารดา และครูให้เห็นความสำคัญของเป้าหมายโรงเรียนเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2. การบริหารจัดการผลิตด้านการศึกษา (Managing the educational production function) องค์ประกอบนี้มุ่งเน้นการจัดการพฤติกรรมของผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริมคุณภาพการสอน โดยการประชุมและการประเมินครู การเยี่ยมชั้นเรียน การให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลย้อนกลับในด้านกระบวนการเรียนการสอน และการกำหนดกรอบงาน การมอบหมายงานให้แก่ครู จัดสรรเวลาในการเรียนการสอน การเชื่อมโยงหลักสูตรกับการเรียนการสอน ตลอดจนการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการ (Promoting an academic leaning climate) เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีอิทธิพลต่อบรรทัดฐาน ความเชื่อและเจตคติของครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยการตั้งความคาดหวังและมาตรฐานทางบวก การให้

ความสำคัญกับวิสัยทัศน์สูง การจัดหาสิ่งจูงใจให้แก่ครูและนักเรียน และการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ สัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการสอนและการเรียนรู้ในชั้นเรียน

4. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนงาน (Developing a supportive work environment) แสดงให้เห็นวิธีที่ผู้นำทางวิชาการในการสร้างโครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่สนับสนุนกระบวนการ การสอนและการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ การให้ออกาสนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย การพัฒนาความร่วมมือและความสามัคคี การคงไว้ซึ่งทรัพยากรภายนอกที่มั่นคงในการส่งเสริมเป้าหมายของโรงเรียน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน

ฮอลลิงเจอร์ (อมรรตน์ สาริย์มา. 2552: 10; อ้างอิงจาก Hallinger. 1986.) อธิบายว่าแนวคิดของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ได้แก่ กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เน้นประจำปีของโรงเรียนอย่างแจ่มชัด กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติได้ตรงเป้าหมายสำรวจความต้องการของผู้ร่วมงานหรือใช้วิธีการต่างๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการกำหนดเป้าหมาย ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน และกำหนดเป้าหมายที่ครูสามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนได้โดยง่าย

2. การสื่อสารเกี่ยวกับเป้าหมายของโรงเรียน ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงเจตนารมณ์ของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเกี่ยวกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนกับครูในที่ประชุม อ้างอิงถึงเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนในการกำหนดหลักสูตร ส่งเสริมครูให้จัดปายนิเทศต่างๆ ให้มีสาระเกี่ยวกับวิชาการของโรงเรียน และประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้นักเรียนทราบในการประชุมนักเรียน

3. การนิเทศและการประเมินการสอน ได้แก่ ติดตามการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ตรวจสอบผลงานของนักเรียนเพื่อประเมินการสอนของชั้นเรียน สังเกตชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ ให้เห็นถึงจุดเด่นเฉพาะด้านการปฏิบัติการสอนเพื่อให้คำแนะนำสำหรับการสังเกตการณ์สอน และชี้ให้เห็นถึงจุดบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติการสอน โดยการให้คำแนะนำหลังจากการสังเกตการสอน

4. การประสานงานหลักสูตร ได้แก่ ระบุอย่างชัดเจนถึงผู้รับผิดชอบในการประสานงานหลักสูตรในระดับชั้น นำผลการทดสอบของนักเรียนในโรงเรียนมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจกำหนดหลักสูตร ตรวจสอบการจัดหลักสูตรระดับชั้นเรียนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียน ศึกษาความเข้าใจระหว่างวัตถุประสงค์ทางด้านหลักสูตรของโรงเรียนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน และให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในการพิจารณาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในหลักสูตร

5. การตรวจสอบติดตามความก้าวหน้าของโรงเรียน ได้แก่ พบปะกับครูเป็นรายบุคคลเพื่อหารือเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการของนักเรียน ปรีक्षाกับครูในการวิเคราะห์แบบทดสอบในแต่ละข้อเพื่อชี้ให้เห็นจุดเด่นและจุดอ่อนต่างๆ ของหลักสูตร ใช้ผลการทดสอบของ

นักเรียนเพื่อประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และแจ้งผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

6. การพิทักษ์เวลาการเรียนการสอน ได้แก่ ไม่ให้มีการเรียกนักเรียนไปที่ฝ่ายต่างๆ ในช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอน นักเรียนที่มาสายหรือขาดเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตต้องได้รับโทษเนื่องจากการขาดเวลาเรียนของตนเอง ส่งเสริมให้ครูใช้ช่วงเวลาการเรียนการสอนเพื่อการสอนและการนำทักษะและแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ และจำกัดเวลาการประกอบกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือกิจกรรมร่วมหลักสูตรในช่วงเวลาการเรียนการสอน

7. การทำตัวให้เป็นที่ยอมรับอยู่เป็นนิจ ได้แก่ สนทนากับนักเรียนหรือครูในช่วงเวลาว่างเพื่อสนทนาหรือเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมร่วมหลักสูตร เข้าชั้นเรียนแทนครูจนกว่าครูที่มาสายหรือที่มาสอนแทนมาถึง และสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนหรือทำการสอนโดยตรงในชั้นเรียน

8. การสร้างให้เกิดขวัญกำลังใจในกับครู ได้แก่ กล่าวยกย่องชมเชยถึงความพยายามในการทำงานหรือผลการปฏิบัติงานของครู ให้รางวัลครูที่มีความพยายามเป็นพิเศษในการปฏิบัติงานด้วยการให้โอกาสทำงานในระดับที่จะได้รับการยอมรับในอาชีพ สร้างโอกาสเพื่อการพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพให้ครูเป็นรางวัลตอบแทนที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นพิเศษ

9. การส่งเสริมพัฒนาการทางอาชีพ ได้แก่ ติดตามตรวจสอบให้กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ครูเข้าร่วมสอดคล้องกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน สนับสนุนให้นำทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมปฏิบัติการมาใช้ในชั้นเรียน กำหนดให้ครูเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ เป็นผู้นำหรือเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู และมีการประชุมคณะครูให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลที่ได้รับจากกิจกรรมต่างๆ

10. สนับสนุนให้กำลังใจแก่นักเรียนในการเรียน ได้แก่ ให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการเป็นเลิศ นักเรียนที่มีผลการเรียนหรือมีพัฒนาการทางการเรียนดีเด่นด้วยการให้รางวัลอย่างเป็นทางการ ติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อแจ้งให้ทราบถึงผลความก้าวหน้าทางวิชาการ ส่งเสริมครู ยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลนักเรียนที่ร่วมมือและประสบผลสำเร็จในชั้นเรียน

ดังนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้ดังนี้

1. การสื่อสารเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ เป็นพฤติกรรม และกระบวนการของผู้บริหารในการให้ผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมกำหนดเป้าหมาย และร่วมรับทราบเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ในการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้โดยเฉพาะด้านพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

2. การเสริมสร้างและพัฒนานิเทศ เป็นพฤติกรรม และกระบวนการของผู้บริหารในการวางแผนการพัฒนานิเทศครู การสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผลักดันให้ครูทำแผนพัฒนานิเทศ โดยมีผู้บริหารจัดหาทรัพยากรและปัจจัยสนับสนุนการพัฒนานิเทศอย่างต่อเนื่อง

3. การนิเทศกำกับ-ติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นพฤติกรรม และกระบวนการของผู้บริหารในการการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล มีความสามารถด้านการประกันคุณภาพภายในและสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครูด้านการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามเป้าหมาย

4. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรม และกระบวนการของผู้บริหารที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ทั้งด้านการกำหนดวิสัยทัศน์การบริหาร มีความสามารถในด้านงานวิชาการเป็นที่ประจักษ์แก่ครู และมีความรู้ในแนวทางการดำเนินการจัดการเรียนรูของโรงเรียน

4.4 บรรยากาศของโรงเรียน

บรรยากาศของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมโดยรวมภายในโรงเรียน รวมทั้งตัวบุคคล อาคารสถานที่ตั้งโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งในบรรยากาศองค์การเป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กัน และส่งผลต่อไปถึงความรู้สึกของบุคลากรในองค์การ บรรยากาศองค์การจึงมีอิทธิพลต่อการทำงาน บรรยากาศองค์การที่ดีจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบรรลุจุดมุ่งหมายตามต้องการ บรรยากาศองค์การและสิ่งแวดลอมที่ดีมีส่วนเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆที่พึงประสงค์ จะทำให้บุคลากรในองค์การเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจและอบอุ่น รู้สึกในความเป็นเจ้าของ และอยากมาปฏิบัติงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบรรยากาศองค์การเป็นสิ่งที่มียิทธิพลต่อความรู้สึกของพนักงาน (จุฬารัตน์ เสกนาโชค. 2548: 11)

ความหมายของบรรยากาศของโรงเรียน

มีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียนไว้ ดังนี้

ฮอย และโคลเวอร์ (Hoy; & Clover. 1986: 94) ให้ความหมายว่า บรรยากาศโรงเรียน หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นผลมาจากพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน ซึ่งเป็นผลให้เกิดบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน

สตริงเกอร์ (Stringer. 2002: 68) ให้ความหมายว่า บรรยากาศโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ที่เกิดจากความนึกคิด หรือความรู้สึกของบุคลากรที่มีต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจูงใจการทำงานในองค์การ

ฮอย และมิสเกล (Hoy; & Miskel. 2005: 221) ให้ความหมายว่า บรรยากาศโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมโดยรวม ซึ่งรวมทั้งตัวบุคคล อาคารสถานที่ และสถานที่ตั้งโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะภายในองค์การเหล่านี้เป็นผลให้โรงเรียนแห่งหนึ่งแตกต่างไปจากแห่งอื่นๆและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากรในองค์การและสังคม

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 55) ให้ความหมายว่า บรรยากาศของโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมในการทำงานภายในโรงเรียนที่บุคลากรสามารถรับรู้ได้ ทั้งการสร้างความคิดหวังสูงต่อเป้าหมายความสำเร็จ บรรยากาศเชิงบวก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมซึ่งจะมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคลากรในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า บรรยากาศของโรงเรียน หมายถึง การที่โรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร สถานที่ พร้อมทั้งมีการสนับสนุนเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยไว้ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนห้องเรียนห้องสมุดที่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอกับผู้เรียน มีการสนับสนุนให้มีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง ให้เหมาะสมกับจำนวนครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ โดยเน้นการจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้บุคลากรทำงานมีประสิทธิภาพโดยมีการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ภายใน ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนให้มี กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มความรู้ ประสบการณ์ให้แก่บุคลากร รวมถึงสนับสนุนให้มีการนิเทศการเรียนการสอนทุกรายวิชา และจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการสนับสนุนของเครือข่ายผู้ปกครอง

องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน

การศึกษาบรรยากาศของโรงเรียนนั้นมีผู้วิจัยได้ศึกษา ไว้ดังนี้

ฮอย และมิสเกล (Hoy; & Miskel. 2005: 221) อธิบายว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนพึงส่งเสริมบรรยากาศองค์การที่เป็นสภาพที่ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากครู ให้ความจริงใจให้การยกย่องนับถือให้การสนับสนุนต่อการพัฒนาวิชาชีพ และให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ใช้การสั่งการหรืออำนาจบังคับในระดับต่ำ ใช้ภาวะผู้นำแบบผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนมากกว่าการควบคุมอย่างเข้มงวดแบบระบบราชการ เช่นเดียวกับพฤติกรรมของครู ซึ่งจะมีพฤติกรรมที่สนับสนุนความโปร่งใส และความสัมพันธ์ในเชิงวิชาชีพระหว่างกัน ซึ่งครูต่างรู้สึกและมีความเป็นมิตรให้ความร่วมมือ และมีพันธะผูกพันกับการทำงาน ซึ่งคุณลักษณะภายในองค์การเหล่านี้เป็นผลให้โรงเรียนแห่งหนึ่งแตกต่างไปจากแห่งอื่นๆ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์การและสังคม

ฮอลพิน และครอป (Halpin; & Croft.1966: 40) อธิบายว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย

1. บรรยากาศแบบเปิด (the open climate) เป็นบรรยากาศที่เอื้อในการปฏิบัติงานที่ผู้ปฏิบัติมีขวัญกำลังใจสูง ครูร่วมมือทำงานอย่างดี ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ครูมีความสนิทสนมกลมเกลียวกันในระดับปานกลาง มีความภาคภูมิใจในการเป็นสมาชิกของโรงเรียน ผู้บริหารมีบุคลิกภาพเหมาะสมช่วยเหลือเกื้อกูลครูเป็นอย่างดี ครูกับผู้บริหารมีความสนิทสนมกันมาก กฎระเบียบต่างๆ สามารถยึดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ผู้บริหารไม่เน้นงานมากนัก แต่ใช้วิธีสร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นในทีมงาน

2. บรรยากาศอิสระ (the autonomous climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารยอมให้ครูมีความสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม เป็นความสัมพันธ์อย่างดีมีขวัญและกำลังใจสูง มีความร่วมมือในการทำงาน งานมีผลสัมฤทธิ์ แต่ผู้บริหารจะห่างเหินจากครูมาก เป็นการบริหารลักษณะเชิงธุรกิจ

โดยจะกำหนดเป็นระเบียบไว้เพื่อปฏิบัติ ไม่ค่อยมาตรวจและควบคุม เปิดโอกาสให้ครูทำงานตามความสามารถของตน ไม่ค่อยเน้นงาน ผู้บริหารช่วยเหลือเกื้อกูลครูในระดับปานกลาง

3. บรรยากาศควบคุม (the controlled climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารมุ่งผลงานเป็นสำคัญ จะควบคุม ตรวจตราใกล้ชิดจนครูมีเวลาพบปะสังสรรค์กันน้อย แต่เมื่อมีผลงานออกมาดี ครูจึงมีขวัญสูง เมื่อครูต่างคนต่างมุ่งที่จะทำงานของตนให้สำเร็จ การประสานงานร่วมมือกันน้อยลง ทำให้ขาดความคล่องตัวในการทำงานพอสมควร ความสนิทสนมกลมเกลียวกันอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากผู้บริหารมุ่งเน้นผลงานมาก ครูห่างเหินจากผู้บริหาร ผู้บริหารมักจะทำตามความเห็นของตนเอง ไม่ค่อยรับฟังความคิดเห็นของครู ผู้บริหารจึงลงมือปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างแก่ครูเสมอ การช่วยเหลือเกื้อกูลของผู้บริหารที่มีต่อครูอยู่ในระดับต่ำ

4. บรรยากาศสนิทสนม (the familiar climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์เป็นมิตรกันเป็นอย่างดี แต่ผู้บริหารจะละเลยการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานทำให้ครูร่วมมือกันทำงานน้อยลง ผู้บริหารไม่เคร่งครัดในกฎระเบียบ ทำให้รู้สึกว่าการทำงานมีความคล่องตัวมากไม่มีอุปสรรคในการทำงาน ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรในหมู่ครูอยู่ในระดับสูง ขวัญของครูอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการบริหารงานโรงเรียนเป็นเหมือนกิจการของครอบครัว ทำให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูลอยู่เสมอ ผู้บริหารใกล้ชิดสนิทสนมกับครูมาก บริหารงานแบบไม่มุ่งเน้น ผลงาน การประเมินผล และการสั่งการทั้งทางตรงและทางอ้อมมีน้อย ไม่พยายามที่จะกระตุ้นหรือจูงใจครูให้ทำงาน

5. บรรยากาศรวมอำนาจ (the paternal climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารควบคุมตรวจตราการปฏิบัติงานของครูอย่างใกล้ชิด แบ่งงานกันทำโดยไม่มีโอกาสประสานงานกัน ทำให้ขาดความสามัคคีและความร่วมมือกันมาก ผู้บริหารจะรวมไว้ทำเองส่วนใหญ่ ครูจึงมีความรู้สึกว่าตนเองมีภาระหน้าที่น้อย ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรในระหว่างครูด้วยกันอยู่ในระดับต่ำ ขวัญของครูก็ต่ำด้วยเนื่องจาก ผู้บริหารควบคุมตรวจตราการทำงานอย่างใกล้ชิด ได้วางตารางการปฏิบัติงานไว้ชัดเจนพยายามโน้มน้าวให้ครูทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา ทำให้ครูกับผู้บริหารมีความห่างเหินกันมาก ครูมีความรู้สึกที่ผู้บริหารมุ่งเน้นผลงาน การช่วยเหลือเกื้อกูลของผู้บริหารที่มีต่อครูจึงน้อย

6. บรรยากาศแบบปิด (the closed climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารงานโดยไม่คำนึงถึงความต้องการและความผาสุกของครู การบริหารงานใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ทำให้ครูขาดการประสานงานกัน ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมาก ครูไม่พึงพอใจในการทำงาน จึงทำให้ขวัญของครูต่ำลง ความสนิทสนมระหว่างครูกับผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง จากการที่ผู้บริหารใช้การตรวจตราอย่างใกล้ชิด ทำให้ครูรู้สึกว่าผู้บริหารห่างเหินจากครูมาก ผู้บริหารมุ่งเน้นผลงานสูงมาก ผู้บริหารปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่ครูได้น้อย การช่วยเหลือของผู้บริหารที่มีต่อครูอยู่ในระดับต่ำ

เกษมพร ทองเอื้อ (2555: 57) อธิบายว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย

1. บรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จของงาน ทั้งการให้ความเป็นกันเองไว้วางใจซึ่งกัน ความมั่นคงในการทำงานและ การรับรู้สภาพแวดล้อมภายในที่ถูกต้องแก่บุคลากร

2. บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรในโรงเรียน

3. มีความคาดหวังสูงในความสำเร็จของงานสูง

ดังนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย

1. บรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จของงาน ทั้งการให้ความเป็นกันเองไว้วางใจซึ่งกัน ความมั่นคงในการทำงานและ การรับรู้สภาพแวดล้อมภายในที่ถูกต้องแก่บุคลากร

2. บรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคคล อาคารสถานที่ และสถานที่ตั้งโรงเรียน

3. มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของงานซึ่งจะมีผลต่อการเกิดพฤติกรรมของบุคลากรในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4.5 เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญในยุคปัจจุบัน โดยโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานของโรงเรียน ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ จะช่วยอำนวยความสะดวกในกระบวนการทำงาน เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา สามารถทำให้ได้ผลลัพธ์มีประสิทธิภาพสูง

ความหมายของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

มีผู้ให้คำนิยามเกี่ยวกับเทคโนโลยี ไว้ ดังนี้

สตีเยร์ (Steers. 1977: 135) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการที่องค์การแปลงสภาพวัตถุดิบหรือตัวป้อนที่มีจำกัดให้เปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย โดยอาศัยพลังงานทางเครื่องจักรและทางสมอง

روبบิน (Robbins. 1996: 492) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การที่องค์การแปลงสภาพของปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิต ซึ่งทุกอย่างองค์การจะมีเทคโนโลยีอย่างน้อยหนึ่งประเภท เพื่อใช้สำหรับแปลงงบประมาณ คน และทรัพยากรต่างๆให้เกิดผลผลิตหรือบริการ

ธวัช กรุดมณี (2550: 9) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ การมีทรัพยากรในการ

ดำเนินงานเพียงพอ มีเทคโนโลยีที่เหมาะสม และสามารถนำทรัพยากรและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนงานขององค์การจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552: 79) ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง สิ่งสำคัญในการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแต่ละประเภทขององค์การ เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เกษมพร ทองเอื้อ (2555: 49) ให้ความหมายว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การกำหนดแผนงานในการนำเครื่องมือ วิธีการ และเทคนิคของเครื่องจักรที่ทันสมัย โดยโรงเรียนมีการสรรหาจากแหล่งต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาความรู้ของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ดังนั้น สรุปได้ว่า เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร หมายถึง การบริหารจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบของโรงเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งจัดให้มีกระบวนการ เสนอปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน โดยสนับสนุนให้มี วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอกับผู้เรียน และมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศที่สร้างสรรค์ทันสมัย พร้อมทั้งจะเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมการประกวดสื่อนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน และพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองและชุมชนในการสืบค้นข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว และมีเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอีกด้วย

องค์ประกอบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

การศึกษาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร นั้นมีผู้วิจัยได้ศึกษา ไว้ดังนี้

สเตียร์ (Steers. 1977: 8) อธิบายว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. การปฏิบัติ (operations) คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ปฏิบัติในการดำเนินงานต่างๆขององค์การตามแนวนโยบายขององค์การที่มุ่งเน้นให้มีการใช้เทคโนโลยีเพิ่มคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

2. วัสดุ อุปกรณ์ (materials) คือ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน กล่าวคือเครื่องจักร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเครื่องมือในการใช้เพื่อการผลิตผลผลิตที่มีคุณลักษณะที่องค์การต้องการ

3. ความรู้ (knowledge) คือ ความรู้ของคนในองค์การที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากการอบรม สั่งสอน ถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นใหม่ตลอดจน

การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ เป็นความรู้ฝังลึกในตัวบุคลากร อันจะช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตขององค์การได้อย่างยั่งยืน

ทอมสัน (Thompson, cited in Hodge; & Anthony. 1988: 441-443) อธิบายว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกันต่อเนื่องกันยาวนาน (long-linked technology) ซึ่งมีลักษณะงานหลายๆ อย่างเกี่ยวเนื่องพึ่งพาอาศัยกัน

2. เทคโนโลยีที่เป็นสื่อ (mediating technology) มีลักษณะเชื่อมโยงหน่วยงาน เอกเทศเข้าด้วยกัน โดยการใช้ระเบียบปฏิบัติที่มีมาตรฐานเดียวกัน

3. เทคโนโลยีแบบเข้มข้น (intensive technology) เป็นการใช้เทคโนโลยีลักษณะพิเศษเฉพาะด้านความจำเป็นและความต้องการของผู้ใช้บริการหรือผลผลิต

กะมาพร ทองเอื้อ (2555: 50) อธิบายว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1. แผนงานในการนำทรัพยากรและเทคโนโลยีมาใช้ปฏิบัติ คือการกำหนด แผนการดำเนินงานด้านการใช้เงิน วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนเรียนรู้ ตลอดจนเครื่องมือที่ทันสมัยอย่างเป็นระบบ

2. การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยี คือการที่โรงเรียนสรรหาเงิน วัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนเรียนรู้ ตลอดจนเครื่องมือที่ทันสมัยจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ได้อย่างเพียงพอ มีคุณภาพพร้อมใช้งาน

3. ความรู้ด้านการใช้งานทรัพยากรและเทคโนโลยีของบุคลากร คือ การพัฒนาความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนในการสร้างและใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนางานตามเป้าหมาย

ดังนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. การนำเทคโนโลยีมาใช้ปฏิบัติในการดำเนินงานต่างๆขององค์การตาม แนวนโยบายขององค์การที่มุ่งเน้นให้มีการใช้เทคโนโลยีเพิ่มคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

2. การนำเทคโนโลยี มาสร้างสื่อและนวัตกรรม มาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อคุณภาพสูง และการปฏิบัติที่มีมาตรฐานเดียวกัน

3. การพัฒนาความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนในการสร้างและใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเต็มศักยภาพ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียน ได้มีผู้วิจัยทางการศึกษาทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน ดังนี้

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

ผู้วิจัยทางการศึกษาทั้งในประเทศ ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศ

ธนิก คุณเมธิกุล (2552: 153) ได้ศึกษา การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหาร การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหาร การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนทั้งสิ้น 44 ตัว ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 7 ตัวบ่งชี้ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 6 ตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 6 ตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารความสัมพันธ์ 5 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการสารสนเทศ 3 ตัวบ่งชี้ ด้านการบริหารวิชาการ 9 ตัวบ่งชี้ ด้านการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ 4 ตัวบ่งชี้ และด้านการจัดการทางการเงิน 4 ตัวบ่งชี้ โดย ตัวบ่งชี้มากที่สุดที่สัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ประกอบด้วย การ พัฒนาวิสัยทัศน์สถานศึกษา การสื่อสารภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง การกระจายอำนาจไปสู่ระดับ ปฏิบัติงาน การปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้งองค์กร การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาใน แผนกลยุทธ์ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะสถานศึกษา การได้มาซึ่งบุคลากรที่มีความเหมาะสมกับ ตำแหน่งงาน การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การระดมกลุ่มผู้รับบริการที่ชัดเจน การประยุกต์ใช้ ข้อมูลและสารสนเทศ การพัฒนาหลักสูตร ความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ ประสิทธิภาพการ จัดการเรียนการสอน ระบบการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา มาตรฐานการวัดและ ประเมินผู้เรียน กิจกรรม/โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ การสร้างนวัตกรรมและวิจัย และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ (2553: 141) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารการ เปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ พบว่า รูปแบบการบริหารการ เปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐที่ควรจะเป็น คือ รูปแบบบูรณาการ 4 มุมมอง ประกอบด้วย มุมมองจากบนลงล่าง (Top-Down) มุมมองจากล่างขึ้นบน (Bottom-UP) มุมมองจากภายนอกสู่ภายใน (Outside-in) และมุมมองภายในสู่ภายนอก (Inside-out) แนวคิด หลักการ และวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย การปรับโครงสร้าง การเพิ่มบทบาทหน้าที่และบริการใหม่ การเปลี่ยนผู้นำ และการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี โครงสร้างการบริหารแบบ งานหลักและงานที่ปรึกษา (Line and Staff Organization Structure) แบบร่วมคิดร่วมทำ และ ลักษณะรูปแบบบูรณาการ 4 มุมมอง (Integrated four perspective Model) และกลยุทธ์การ ดำเนินงาน ประกอบด้วย กลยุทธ์การปรับเปลี่ยนองค์กรโดยการบัญชาการให้มีส่วนร่วมในวงจำกัด การกระจายอำนาจ และการสร้างขีดความสามารถให้แก่สมาชิกในองค์กร ส่วนปัจจัยการ เปลี่ยนแปลงสู่ความสำเร็จ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสมรรถนะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา และ ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม ได้แก่ การบริหารทรัพยากร การมีส่วนร่วมของบุคลากร เครือข่ายภายนอก

การจัดการปัญหา การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ความเป็นสถาบัน และการเปลี่ยนแปลงองค์กร

นิจวรรณ วีรวัฒน์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบและกลยุทธ์การบริหารเพื่อความเป็นเลิศตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาสำหรับวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่ารูปแบบการบริหาร ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผลที่บริหารเพื่อความเป็นเลิศ ตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคมและประเทศชาติ 2) วิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นเป็นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลชั้นนำของประเทศ มุ่งพัฒนาความเป็นเลิศในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ 3) พันธกิจตามพันธกิจอุดมศึกษา อัตลักษณ์และทิศทางการองค์กร 4) วัตถุประสงค์เพื่อบริหารจัดการให้มีความเป็นเลิศตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางการศึกษาครอบคลุมพันธกิจอุดมศึกษา ตามอัตลักษณ์และทิศทางการองค์กร และ 5) กระบวนการจัดการ ประกอบด้วย การวางแผน ที่มุ่งเน้นการจัดทำแผนกลยุทธ์ การจัดองค์กร ที่มุ่งเน้นการจัดโครงสร้างองค์กรที่มีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม การนำ ที่มุ่งเน้นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงแรงจูงใจของบุคลากร และการควบคุม ที่มุ่งเน้นการบริหารด้วยความโปร่งใส และมีการควบคุมคุณภาพ

วิเศษ ชินวงศ์ (2553: 67) ได้ศึกษา การพัฒนายุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพครู สำหรับคณะครุศาสตร์ ภาควิชามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พบว่า ผลลัพธ์สำคัญด้านการเรียนรู้ในประเด็นที่ขึ้นอยู่กับพันธกิจขององค์กรและวิธีการประเมินผลมีความสำคัญยิ่ง เพราะมุ่งเน้นผลการปรับปรุงที่สถาบันได้ดำเนินการในอดีตถึงปัจจุบัน และระดับความสำเร็จเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ที่เทียบเคียงกันได้ มีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นกับผลของสถาบันการศึกษาที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน โดยความเป็นเลิศทางการพัฒนาวิชาชีพครู ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ สำหรับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ยังดำเนินการได้ไม่สมบูรณ์และครอบคลุมทุกรายการ และยุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพครู สำหรับคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มี 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1. ยุทธศาสตร์การสร้างวิสัยทัศน์ความเป็นเลิศ 2. ยุทธศาสตร์การพัฒนานุคลากรคุณภาพ 3. ยุทธศาสตร์การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. ยุทธศาสตร์การเสริมศักยภาพด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 5. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

อโนทัย แทนสวัสดิ์ (2553: 185) ได้ศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ คือ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นแหล่งพลังทางสติปัญญา นำหน้าคุณธรรม ผู้นำการวิจัย พันธกิจ ประกอบด้วย 1) ผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพให้เป็นผู้ที่มีปัญหาและคุณธรรม 2) สร้างนวัตกรรมการศึกษาที่สร้างสรรค์และให้บริการวิชาการแก่สังคม 3) พัฒนาเครือข่ายทั้งด้านการผลิตบัณฑิตการวิจัย การบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 4) ส่งเสริมการบริหารงานโดยใช้หลักการกระจายอำนาจตามสายการบังคับบัญชาและการมีส่วนร่วมของประชาคมเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์หลักประกอบด้วย 1) การผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) พัฒนางานวิจัยและให้บริการวิชาการ

อย่างเต็มศักยภาพ 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันอื่น 4) การเป็นแหล่งค้นคว้าและอ้างอิงทางการศึกษา 5) การบริหารจัดการที่เป็นเลิศ 6) มีระบบการประเมินที่เที่ยงตรง

อัญชลี ประกายเกียรติ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพทางการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดริจเป็นฐาน พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา ในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เมื่อเทียบเคียงกับข้อกำหนดของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดริจ มีระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบคุณภาพรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับมากในทุกองค์ประกอบเรียงลำดับ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การจัดการกระบวนการ 5) การมุ่งเน้นครูและบุคลากร 6) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 7) ผลลัพธ์ และระบบการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดริจเป็นฐาน ที่พัฒนาขึ้นคือ “ระบบการบริหารคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีสาระสำคัญ 8 ประการ 1) หลักการของระบบการบริหารคุณภาพ 2) แนวคิดและค่านิยมหลักของระบบการบริหารคุณภาพ 3) วัตถุประสงค์ของระบบการบริหารคุณภาพ 4) โครงสร้างการบริหารระบบการบริหารคุณภาพ 5) เกณฑ์คุณภาพของระบบการบริหารคุณภาพ 6) แนวทางการดำเนินงานของระบบการบริหารคุณภาพ 7) การให้คะแนนของระบบการบริหารคุณภาพ 8) การประเมินและการจัดทำรายงานประเมินตนเอง

ยุวลักษณ์ เส้งหวาน (2554: 447) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบและกลไกการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ พบว่า 1.การบริหารจัดการทุกด้านของระดับการปฏิบัติปัจจุบันและการปฏิบัติที่พึงประสงค์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอันดับความสำคัญของผลการประเมินความต้องการจำเป็น อันดับแรก คือ การบริหารงานวิจัย อันดับที่สอง คือ การบริหารนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และอันดับที่สาม คือ การบริหารจัดการทรัพยากร 2.รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันการพลศึกษาสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วยการบริหาร 8 ด้าน ได้แก่ 1) ระบบการบริหารและโครงสร้างสถาบันการพลศึกษา 2) การบริหารจัดการทรัพยากร 3) การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมพัฒนานักศึกษา 4) การบริหารงานวิจัย 5) การบริหารนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) การบริการวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารคุณภาพทางการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา 8) การพัฒนาการศึกษา

เอกธิป สุขวารี (2554: 47) ได้ศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ได้ศึกษา สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของระบบประกันคุณภาพภายในสู่ความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าความสำคัญของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ เพื่อความอยู่รอดขององค์กรและสามารถเติบโตได้อย่างไม่หยุดยั้งภายใต้สภาวะการแข่งขันที่รุนแรงและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งจากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก นอกจากนั้นยังสามารถเป็นแบบอย่างและมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่เป็น

เลิศให้กับองค์การ โดยสภาพปัจจุบันของระบบประกันคุณภาพภายในสู่ความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายหมวดอยู่ในระดับมาก 1 หมวดคือ หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับปานกลาง 6 หมวด สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายหมวดพบว่าทุกหมวดมีความต้องการให้มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ที่มีค่าสูงที่สุดคือหมวดที่ 1 การนำองค์กร รองลงมาเป็นหมวดที่ 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล หมวดที่ 4 การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวดที่ 3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ หมวดที่ 7 ผลลัพธ์ทางธุรกิจ และหมวดที่ 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์

มนัส บุญชม (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ พบว่า 1.สภาพปัจจุบันของระบบบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญตามเกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศด้านการศึกษามัลลตรี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการนำองค์กรสภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ลำดับที่สองคือ ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน น้อยที่สุดคือด้านการมุ่งเน้นลูกค้า 2.ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญที่พัฒนาขึ้นมี 2 ระบบ คือ 1) ระบบบริหารโรงเรียนในภาคใต้ คือ ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนอิสลามควบคู่วิชาสามัญมุ่งเน้นการวัดผล การวิเคราะห์ การจัดการความรู้และการปฏิบัติงาน 2) ระบบบริหารโรงเรียนในภาคกลาง คือ ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานและการวัดผล การวิเคราะห์ การจัดการความรู้

มุกดา เลขะวิวัฒน์ (2555: 198) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบองค์การเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ระบบองค์การเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักตัวแปรสูงสุดจากตัวแปรด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร รองลงมาคือตัวแปรด้านการจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งระบบองค์การประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1.ปัจจัยป้อน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วยคุณลักษณะผู้นำ ทักษะการบริการ ความมีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี พฤติกรรมผู้นำ ด้านบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วยความรู้/ประสบการณ์วิชาชีพ คุณลักษณะครู แรงจูงใจ ระบบบริหารการศึกษาของ อปท. และอาคารสถานที่ 2. กระบวนการแปรรูป ประกอบไปด้วยความสามารถในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การใช้ทักษะความสามารถด้านการบริหารและการปฏิบัติ การบริหารทรัพยากรบุคคล งบประมาณและดำเนินงานตามระบบบริหารขององค์กร การติดต่อสื่อสาร การบริหารการเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานตามระบบบริหารการศึกษาของ อปท. การบริหารเชิงกลยุทธ์ การบูรณาการสาระในหลักสูตรก้าวไปสู่อาเซียน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การใช้แหล่งเรียนรู้ การใช้อาคารสถานที่ การใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางการศึกษาอื่นๆ การมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร ความร่วมมือของเครือข่ายความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน 3.ผลผลิต ได้แก่ ความ

พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู คุณภาพการปฏิบัติงานของครู ความเจริญงอกงามและมีคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ความสามารถในการคิดเป็น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ราตรี ศรีไพรวรรณ (2555: 251) ได้ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับปฐมศึกษา พบว่า 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงตามลำดับดังนี้ 1) ด้านการนำองค์การ 2) ด้านผลลัพธ์ 3) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 4) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและด้านการจัดการกระบวนการ 5) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้และด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับมากที่สุดทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการนำองค์การเท่ากับด้านผลลัพธ์ รองลงมาเป็นด้านการจัดการกระบวนการ ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ตามลำดับ ความต้องการในการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และด้านการจัดการกระบวนการ กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศมี 3 กลยุทธ์หลัก คือ 1. กลยุทธ์ผูกใจผู้ปฏิบัติงาน 2. กลยุทธ์ปรับปรุงการบริหารผลการดำเนินงาน 3. กลยุทธ์ปรับปรุงระบบและกระบวนการ

รัตติยา ฤทธิ์รงค์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การแพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุข การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุขเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศตามแนวคิดของมัลคอมบัลดริจ (Malcom Baldrige) 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุขเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศตามแนวคิดของมัลคอมบัลดริจ (Malcolm Baldrige) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านผลลัพธ์การดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุขเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศตามแนวคิดของมัลคอมบัลดริจ (Malcolm Baldrige) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประเด็นที่มีลำดับความสำคัญมากที่สุดคือ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ รองลงมาคือด้านการมุ่งเน้นอาจารย์ และบุคลากร ด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดคือ ด้านการนำองค์กร 2) กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุข มี 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) กลยุทธ์พัฒนาผลลัพธ์การดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศระดับสากล (2) กลยุทธ์พัฒนาสมรรถนะหลัก

ของอาจารย์และบุคลากร (3) กลยุทธ์พัฒนาระบบการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (4) กลยุทธ์พัฒนาการจัดกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ

นภาพร ส่งแสง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนและร่วมกันส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูงทั้งในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และรวมทุกขนาดสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยตัวแปรปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนและร่วมกันส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และรวมทุกขนาดสถานศึกษา โดยเป็นอิทธิพลทางบวกทั้งหมดทุกตัวแปร และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา

สุทธนา ฮั่นเกียรติพงษ์ (2552: 286) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาล จำแนกตามองค์ประกอบย่อย ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านโรงเรียนด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านนักเรียน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีตัวแปรจำนวน 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่นๆ ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กษมาพร ทองเอื้อ (2555: 113) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาซึ่งผ่านการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากลปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ทุกปัจจัย โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยลักษณะบุคคล ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ตามลำดับ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล มี 3 ปัจจัย โดยเรียงจากค่าระดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อม ปัจจัยลักษณะองค์การ และปัจจัยลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ

ปริทัศน์ คล่องดี (2558: 84) ได้ศึกษาการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงานและความพึงพอใจในงานที่มีผลต่อความตั้งใจลาออกของพนักงานเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ของบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง อายุ 27-30 ปี มีสถานภาพ โสด มีรายได้ต่อเดือน 15,001 -20,000 บาท ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 6 -7 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และลักษณะการจ้างงาน เป็นพนักงานประจำ 2. พนักงานส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการรับรู้สภาพแวดล้อมในการทำงาน ในระดับมากทุกด้าน เรียงจาก มากไปน้อย ได้แก่ ด้านความชัดเจนในการปฏิบัติงาน ด้านการได้รับการสนับสนุน ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ด้านการควบคุมโดยผู้บังคับบัญชา และด้านความเกี่ยวข้องในการทำงาน ตามลำดับ 3. พนักงานส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในงานในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเพื่อนร่วมงาน ด้านลักษณะงาน และด้านผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ และมีระดับความพึงพอใจในงาน ในระดับปานกลาง เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านโอกาสความก้าวหน้าในงาน และด้านผลตอบแทน ตามลำดับ 4. ความตั้งใจในการลาออกของพนักงานเจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) บริษัทเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ผู้วิจัยทางการศึกษาทั้งต่างประเทศ ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของธุรกิจและบริบทของโรงเรียน ดังนี้

โฮวาร์ด (Howard. 1996 อ้างอิงจาก สุพธนา อันเกียรติพงษ์) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับ TQM ไปประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักเรียน โดยอาศัยรูปแบบของ MBNQA เป็นเกณฑ์ในการพัฒนา สรุปได้ว่ามีทั้ง ข้อดีและข้อเสียในการนำหลักการ TQM มาใช้ในกิจการนักเรียน อย่างไรก็ตามสามารถยืนยันได้ว่า TQM สร้างผลลัพธ์ที่มีค่าให้กับองค์กร การนำ TQM มาใช้มีทั้งที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้นำต้องแสดงภาวะผู้นำอย่างแรงกล้าเพื่อจะทำให้ TQM ประสบผลสำเร็จโดยเน้นที่ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และการใช้เวลาและทรัพยากรทั้งหลาย

สตีเฟน (Stephen. 2000) ได้วิจัยเรื่อง Benchmarking the NAAC Accreditation Model โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบจุดเด่นเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาของรูปแบบของคณะกรรมการการประเมินผลและประกันคุณภาพแห่งชาติ (NAAC) กับ รูปแบบ MBNQA ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบมีกระบวนการแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ในด้านการประเมินของทั้ง 2 มีความแตกต่างกันมากในเรื่องของเกณฑ์ และค่าคะแนน นั่นคือ รูปแบบ MBNQA ให้ค่าคะแนนสำหรับผลลัพธ์ด้านองค์การคิดเป็น 45% ในขณะที่รูปแบบของ NAAC ไม่ได้กำหนดเกณฑ์และค่าคะแนนสำหรับผลลัพธ์ด้านองค์การ นอกจากนี้ รูปแบบ NAAC ไม่ได้พิจารณาด้านภาวะผู้นำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ

ปัจจัยนำเข้า เกณฑ์และค่าคะแนนตามรูปแบบ NAAC แบ่งออกเป็นด้านปัจจัยนำเข้า 3 ส่วน คือ หลักสูตร ทรัพยากรการเรียนรู้ การจัดองค์การและการบริหาร ส่วนด้านกระบวนการแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การสอน การเรียนรู้ และประเมินผล

ฟลอกเนอร์ (Faulkner. 2002) ศึกษาเรื่องโมเดลคุณภาพการศึกษาของระบบ MBNQA การรับรองคุณภาพในวิทยาลัยชุมชนประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยมุ่งศึกษาการดำเนินการวางแผน การวัดผลความสำเร็จของวิทยาลัยชุมชนที่ใช้โมเดลคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิทยาลัยชุมชน จำนวน 202 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า การใช้ MBNQA ตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าในเรื่องของคุณภาพและวิทยาลัยชุมชนทั้งหมดเชื่อถือมากกว่าระบบปรับปรุงคุณภาพระบบอื่นๆ

ฮอว์ค (Hawk. 2004) ศึกษาเรื่อง ความเข้าใจและการนำเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศของระบบ MBNQA มาใช้ศึกษาในโรงเรียน 2 แห่ง ในรัฐ Illinois โดยศึกษาการใช้โปรแกรมดำเนินงานในด้านกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อประสิทธิผลขององค์การ และพัฒนาผู้เรียนพบว่า แนวคิดต่างๆ พัฒนาได้ดีในช่วงภาวะการพัฒนาระยะที่ 3 ของการใช้ระบบ MBNQA โดยโรงเรียนพัฒนา วิสัยทัศน์องค์การ แผนกลยุทธ์และการวัดประเมินผล ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีการพัฒนาทางบวกทุกองค์ประกอบของโปรแกรมระบบ MBNQA

โมฮัมเมด (Mohammed. 2007) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติแบบทั่วไปด้วยทฤษฎี Baldrige พบว่า ในยุคปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ รวมทั้งเพื่อปรับปรุงการบริหารให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้ทันกับการแข่งขันบนเวทีโลก จึงมีความจำเป็นที่การบริหารและการจัดการต้องเน้นคุณภาพโดยใช้ generic Baldrige framework พบว่า จากการวิเคราะห์กรอบ Baldrige โรงเรียนทั่วไปสามารถนำไปสู่การดำเนินการโดยใช้ 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ การนิยามที่ชัดเจนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เสนอตัวชี้วัด KPI การตั้งเป้าหมายค่า KPI การออกแบบกระบวนการ การจัดสรรทรัพยากร การตรวจสอบตัวชี้วัด และเป้าหมายและการปรับปรุงแก้ไขเป้าหมาย

จากการรวบรวมงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลนั้น พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังเช่น โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 41 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 5,634 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ความเชื่อมั่น 95% ($e = .05$)

1.2.2 ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random sampling) ด้วยการจับฉลากจะได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน จากโรงเรียน 24 โรงเรียน

1.2.3 ในแต่ละโรงเรียนกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารของโรงเรียน และครูในโรงเรียนละ 15 คน ได้จากวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random sampling) ของแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้จำนวนให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารและครู ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จำนวนโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2		ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัย		
ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครู	รวม
41	24	24	336	360

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีปัจจัยดังนี้ 1. โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน 2. วัฒนธรรมของโรงเรียน 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4. บรรยากาศของโรงเรียน 5. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.2.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Scale) จากการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.4 กำหนดโครงสร้างและนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2.5 กำหนดข้อคำถามในแบบสอบถามสำหรับครู และผู้บริหารโรงเรียน

2.2.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาถึงคุณภาพของข้อคำถาม ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องโดยมีค่าตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00

2.2.7 นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูของโรงเรียน จำนวน 30 คน

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) รายข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98 โดยค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนเท่ากับ .875 วัฒนธรรมของโรงเรียนเท่ากับ .884 ภาวะผู้นำทางวิชาการเท่ากับ .877 บรรยากาศของโรงเรียนเท่ากับ .897 เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเท่ากับ .894 และความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลเท่ากับ .886

2.2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.3 เกณฑ์ในการให้คะแนนและเกณฑ์ในการแปลความหมาย

เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายสำหรับข้อคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

5 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริงมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพที่เป็นปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริงน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก

2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารของโรงเรียน และครูในโรงเรียน

3.2 ผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์ และส่งด้วยตนเองบางส่วน โดยจัดส่งแบบสอบถามโรงเรียนละ 15 ฉบับ โดยเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารของโรงเรียน 1 ฉบับ และครู 14 ฉบับ พร้อมระบุวันส่งแบบสอบถามกลับคืนผ่านไปรษณีย์ที่ผู้วิจัยเตรียมให้ และผู้วิจัยเก็บคืนด้วยตนเองบางส่วน

3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับมา 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.83 ของจำนวนแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การจัดกระทำข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของเครื่องมือในแต่ละตอนโดยคัดเลือกข้อมูลของฉบับที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์

4.1.2 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือการวิจัยแต่ละชุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อคำถามในแบบสอบถาม

4.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.2.3 หาค่าความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพทั่วไปของโรงเรียน

4.2.4 หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.2.5 หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพยากรณ์กับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) จากโปรแกรมสำเร็จ SPSS

โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 316)

- ค่า r อยู่ในช่วง 0.91 - 1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
- ค่า r อยู่ในช่วง 0.71 - 0.90 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับสูง
- ค่า r อยู่ในช่วง 0.31 - 0.70 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- ค่า r อยู่ในช่วง 0.00 - 0.30 หมายความว่า มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
- ค่า r เป็น 0.00 หมายความว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้น

4.2.6 วิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 5 ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple regression) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

4.3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3.2 การหาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม

4.3.2.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของข้อคำถามในแบบสอบถาม

4.3.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC)

4.3.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.3.3.1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.3.3.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนด สัญลักษณ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
SE _{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE _b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Str	แทน	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน
Org	แทน	วัฒนธรรมของโรงเรียน
Led	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการ
Env	แทน	บรรยากาศของโรงเรียน
Tec	แทน	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
Exc	แทน	ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
Ach	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
Tes	แทน	การทดสอบระดับชาติ
Stu	แทน	คุณลักษณะผู้เรียน
Pri	แทน	รางวัลที่ได้รับ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ศึกษาและความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สรุปได้ดังปรากฏตามตาราง 4-5

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ (n = 345)

รายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน	4.13	0.57	มาก
2. วัฒนธรรมของโรงเรียน	4.07	0.64	มาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.02	0.70	มาก
4. บรรยากาศของโรงเรียน	4.05	0.63	มาก
5. เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.00	0.63	มาก

จากตารางที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ ด้านโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) วัฒนธรรมของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) บรรยากาศของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$) เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเป็นเลิศ (n = 345)

รายด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.01	0.56	มาก
2. การทดสอบระดับชาติ	4.19	0.70	มาก
3. คุณลักษณะผู้เรียน	4.07	0.55	มาก
4. รางวัลที่ได้รับ	4.10	0.68	มาก

จากตารางที่ 5 ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) การทดสอบระดับชาติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$) คุณลักษณะผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) รางวัลที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ และความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ และความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สรุปได้ดังปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล

ตัวแปร	Str	Org	Led	Env	Tec	Exc
Str	1.00	.816**	.742**	.768**	.743**	.698**
Org		1.00	.754**	.750**	.704**	.695**
Led			1.00	.711**	.655**	.630**
Env				1.00	.822**	.710**
Tec					1.00	.719**
Exc						1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศและความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวก แสดงถึงความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน โดยปัจจัยทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เรียงลำดับ ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดย เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (.719**) บรรยากาศของโรงเรียน (.710**) โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (.698**) วัฒนธรรมของโรงเรียน (.695**) และ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (.630**) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศพบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันในทางบวก สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สรุปได้ดังปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ลำดับ	ปัจจัย	b	SE _b	β	t	p
1	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (Str)	.123	.059	.143	2.109	.036
2	วัฒนธรรมของโรงเรียน (Org)	.157	.051	.202	3.068	.002
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Led)	.045	.040	.064	1.135	.257
4	บรรยากาศของโรงเรียน (Env)	.122	.054	.155	2.256	.025
5	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Tec)	.237	.050	.302	4.787	.000
R = .779		R ² = .607		F = 104.89		SE _{est} = .312
ค่าคงที่ = 1.318						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัย 5 ตัว คือ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .779 สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้ร้อยละ 60.7 และมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ในการหาคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในลักษณะความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) รายข้อ ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 345 ฉบับ จาก 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.83 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับงานวิจัย ครั้งนี้สรุปได้

1. ปัจจัยโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพิจารณา ตามค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระดับสูง ได้แก่ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเท่ากับ .719 และบรรยากาศของโรงเรียนเท่ากับ .710 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียนเท่ากับ .698 วัฒนธรรมของโรงเรียนเท่ากับ .695 และภาวะผู้นำทางวิชาการเท่ากับ .630

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .779 สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้ร้อยละ 60.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ปัจจัยโครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แสดงว่า ถ้าโรงเรียนมีการส่งเสริมปัจจัยต่างๆเพิ่มมากขึ้น โรงเรียนมาตรฐานสากลย่อมมีความเป็นเลิศมากตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี หรือมีความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เกิดจากความสำเร็จด้านผู้เรียน โดยผู้เรียนมีคุณภาพ มีลักษณะเป็นผู้รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ทำให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมาตรฐานสากลจำเป็นต้องเน้น ลักษณะของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาทักษะของผู้เรียนเป็นสำคัญ(สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล (2558: 275) ได้ศึกษา ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาการศึกษาอนกระบบในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร พบว่า คุณลักษณะผู้เรียน ที่มีทักษะการเรียนรู้ มีความพร้อม และมีแรงจูงใจใฝ่

เรียนรู้ ส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาการศึกษานอกระบบมากที่สุด รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้เรียน แรงจูงใจของผู้เรียน ความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียน และ ความรับผิดชอบของผู้เรียน ตามลำดับ โดยทุกตัวแปรส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จในการศึกษาของ นักศึกษาการศึกษานอกระบบ ทั้งนี้คุณลักษณะผู้เรียนจะเป็นเลิศได้ โรงเรียนต้องมีความพร้อมใน การสร้างบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร สถานที่ตั้งเหมาะสม และจัด สถานที่ให้นักเรียนทำกิจกรรมเหมาะสม ซึ่งฮอย และมิสเกล (Hoy; & Miskel. 2005: 221) ได้กล่าวว่า บรรยากาศโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมโดยรวม รวมทั้งตัวบุคคล อาคาร สถานที่ และ สถานที่ตั้งโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะภายในองค์กรเหล่านี้เป็นผลให้โรงเรียนแห่งหนึ่ง แตกต่างไปจากแห่งอื่น ๆ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรและสังคม พร้อมทั้งมีสิ่ง อำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร อุปกรณ์ สื่อ นวัตกรรม เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับหลักการของสำนักงานรางวัล คุณภาพแห่งชาติสถาบันเพิ่มผลผลิต (2558) ที่กล่าวว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล ต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อยู่ในระดับสูง ซึ่งเกิด จากคุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ สามารถวัดได้ระดับความสำเร็จของผู้เรียนจาก รางวัลที่ได้รับจากการแข่งขันในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค ระดับชาติ และนานาชาติ หรือ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้นทุกปี การศึกษา และผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ย วิชาหลักสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒพงษ์ สีกา (2548: 69) ได้ศึกษา การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นผลมาจากการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ พบว่า ผล การเรียนเฉลี่ยสะสม มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะผู้เรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม สูงจะมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน ขยัน อดทน มีนิสัยทางการเรียนที่ดี และผู้เรียนยังศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นอกห้องเรียนอยู่เสมอ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง ดังนั้น ความสำเร็จของผู้เรียนจึงมีความสัมพันธ์กับความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สามารถดูได้จาก ผลลัพธ์ของผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การทดสอบระดับชาติ คุณลักษณะของผู้เรียน และรางวัลที่ได้รับ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน วัฒนธรรมของโรงเรียน บรรยากาศของโรงเรียน และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียน มาตรฐานสากล มุ่งเน้นระบบการจัดการ การศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้ ได้มาตรฐานและผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โดยมีการกำหนดรูปแบบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ชัดเจนเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: 82) ที่กล่าวว่า โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน เป็นความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงเรียนโดยมีการ วิเคราะห์งาน ออกแบบงาน และกำหนดเป็นแผนภูมิองค์การให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนและมีความคล่องตัว มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ลักษณะของงานที่ชัดเจน ซึ่งจะก่อให้เกิดการแบ่งงาน ความรับผิดชอบ และการประสานงานที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนวลลักษณ์ บุษบง (2552: 428) ที่ศึกษาพบว่า โครงสร้างองค์กร การจัดองค์กรของวิทยาลัยพยาบาล เป็นลักษณะการจัดโครงสร้างที่เอื้อต่อการ บริหารจัดการ มีการปรับโครงสร้างการบริหารงานให้มีความเหมาะสม เป็นการภายในและมีการ แต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ในการดำเนินงานส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัย ของธวัช กรุดมณี 2550: 171) ที่กล่าวว่า โครงสร้างของโรงเรียนจะสามารถแบ่งงานว่าเป็นอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุด ขึ้นอยู่กับสายงานใด มีเส้นทางการสื่อสารอย่างไร โดยมีเป้าหมายที่ ความสำเร็จขององค์การเป็นหลัก ซึ่งนำไปสู่ความเป็นเลิศได้ ดังนั้น โครงสร้างและการบริหารงาน ของโรงเรียน โรงเรียนควรมีการจัดทำมาตรฐานเทียบเคียง (benchmark) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการ เปรียบเทียบความเป็นเลิศกับโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน รวมถึงโรงเรียนมีการจัดทำแผนกลยุทธ์จัดทำ ขึ้นสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน รวมถึงการแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงานชัดเจน เพื่อให้เกิด ความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง สามารถขับเคลื่อนให้โรงเรียนบรรลุเป้าประสงค์ ปรับปรุงผลลัพธ์ และเพิ่ม ขีดความสามารถในการแข่งขันกับโรงเรียนในระดับนานาชาติ

2.2 วัฒนธรรมของโรงเรียน ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้าง ความเชื่อและค่านิยม ที่ดีของโรงเรียน การมีชื่อเสียง และภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนที่เป็นที่น่าเชื่อถือต่อชุมชนว่าเป็น โรงเรียนที่ดี มีคุณภาพ และเป็นโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนมานานหลายปี เป็นที่ไว้วางใจ จากผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจนำบุตรหลานเข้ามาเรียน และโรงเรียนมีการ เสริมสร้าง ความรักและความผูกพันของโรงเรียน ที่มีต่อบุคลากรและชุมชน สอดคล้องกับดิลและปีเตอร์สัน (1990) ที่กล่าวว่า วัฒนธรรมของโรงเรียน เป็นกรอบของค่านิยม ความเชื่อและประเพณี ต่างๆ ซึ่งฝังรากลึก และผ่านการหล่อหลอมต่อเนื่องมาตลอดอายุของโรงเรียน ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. การสร้างค่านิยมที่ดี เป็นความเชื่อร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียนสะท้อนผ่านวิสัยทัศน์และ ความเชื่อร่วม ซึ่งเป็นแบบแผนในการปฏิบัติที่ถูกต้องมุ่งสู่เป้าหมายของโรงเรียน 2. การสื่อสาร ค่านิยมร่วมที่ดี ซึ่งเป็นวิธีการในการสร้างไมตรี และสื่อสารค่านิยมร่วมระหว่างบุคคลในโรงเรียน 3. มีกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมที่ช่วยเน้นย้ำค่านิยมความเชื่อที่ดี

งามของโรงเรียนสู่บุคลากรรุ่นต่อไป (เกษมาพร ทองเชื้อ. 2555: 60) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชา ชลาภิรมย์ (2553: 192) ที่ศึกษาพบว่า วัฒนธรรมองค์กร การทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา นโยบายและการปฏิบัติ ส่งผลต่อเจตคติของผู้เรียนที่เป็นคุณลักษณะของผู้เรียน รางวัลและการตอบแทนจากการปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิจวรรณ วีรวัฒน์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารของโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ตอบสนองความต้องการของชุมชน วิสัยทัศน์ที่มุ่งมั่นพัฒนาความเป็นเลิศ รวมถึงพันธกิจ อัตลักษณ์และทิศทางการองค์กร วัตถุประสงค์ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพทางการศึกษา และกระบวนการจัดการ ที่ส่งผลต่อรูปแบบและกลยุทธ์การบริหารเพื่อความเป็นเลิศตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้น วัฒนธรรมของโรงเรียนที่มีการสร้างอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ที่โดยคำนึงถึงพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน เน้นเสริมสร้างความรักและผูกพันของบุคลากรโรงเรียนในระยะยาวจึงจะประสบความสำเร็จในระดับมาตรฐานสากล

2.3 บรรยากาศของโรงเรียน ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร ห้องเรียน และห้องสมุดที่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอต่อผู้เรียน ซึ่งฮอลพิน และครอป (Halpin; & Croft.1966: 40) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบบรรยากาศของโรงเรียน ประกอบด้วย บรรยากาศแบบเปิด (the open climate) เป็นบรรยากาศที่เอื้อในการปฏิบัติงานที่ผู้ปฏิบัติมีขวัญกำลังใจสูง ครูร่วมมือทำงานอย่างดี ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน บรรยากาศอิสระ (the autonomous climate) เป็นบรรยากาศที่มีความร่วมมือในการทำงาน งานมีผลสัมฤทธิ์ แต่ผู้บริหารจะห่างเหินจากครู บรรยากาศควบคุม (the controlled climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารมุ่งผลงานเป็นสำคัญ จะควบคุม ตรวจสอบ ทั่วถึงจนครูมีเวลาพบปะสังสรรค์กันน้อย แต่เมื่อมีผลงานออกมาดี บรรยากาศสนิทสนม (the familiar climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์เป็นมิตรกันเป็นอย่างดี บรรยากาศรวมอำนาจ (the paternal climate) เป็นบรรยากาศที่แบ่งงานกันทำโดยไม่มีโอกาสประสานงานกัน ทำให้ขาดความสามัคคีและความร่วมมือกัน และบรรยากาศแบบปิด (the closed climate) เป็นบรรยากาศที่การบริหารงานใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ซึ่งการที่โรงเรียนมีบรรยากาศของโรงเรียนที่พร้อมจะส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนได้ เพราะการทำงานของบุคลากรในโรงเรียนที่มีความพึงพอใจ มีความสุขจึงส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธนา อันเกียรติพงษ์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ผู้เรียน โดยผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจ ทำให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้น บรรยากาศของโรงเรียนส่งผลต่อความเป็น

เลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพราะบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร และสถานที่ตั้งเหมาะสม รวมถึงมีแหล่งเรียนรู้ภายใน ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและปลูกฝังให้มีความรับผิดชอบต่อชุมชน และได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายผู้ปกครอง

2.4 เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนสนับสนุนให้มีการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย โดยธวัช กรุดมณี (2550: 9) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเป็นความสามารถในการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ การมีทรัพยากรในการดำเนินงานเพียงพอ มีเทคโนโลยีที่เหมาะสม และสามารถนำทรัพยากรและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินงานตามแผนงานขององค์การจนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับนฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552: 79) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแต่ละประเภทขององค์การ เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสตีเยร์ (Steers.1977: 8) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย การปฏิบัติ (operations) เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ปฏิบัติในการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การตามแนวนโยบายขององค์การที่มุ่งเน้นให้มีการใช้เทคโนโลยีเพิ่มคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง วัสดุ อุปกรณ์ (materials) เป็นเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเครื่องมือในการใช้เพื่อการผลิตผลผลิต และความรู้ของคนในองค์การที่เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงาน ซึ่งเกิดจากการอบรม การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ อันจะช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตขององค์การได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร จึงส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพราะการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน โดยต้องมีระบบการจัดการให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศที่ซับซ้อนขึ้นและมีปริมาณมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเดือน ภูทยานันท์ (2553) ได้ศึกษาสถานศึกษาของรัฐจำเป็นต้องมีระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อสนับสนุนการบริหารงานที่มีความเป็นเลิศ รวมถึงการจัดการความรู้ที่สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการของสถาบัน ดังนั้น โรงเรียนที่ให้น้ำหนักเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร จึงส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยสนับสนุนให้มีการวางแผนการจัดกิจกรรม ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จนสามารถวางแผนโดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ สื่อสารนำเสนอ และประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ต่อสาธารณะ พร้อมทั้งออกแบบสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ผลงานเข้าแข่งขันได้ จนเป็นผู้รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดนโยบายพัฒนาความเป็นเลิศของ โรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยวางแผนการบริหารจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารมีการสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความล้าหน้าทางความคิด ผลิตผลงานอย่างมีคุณภาพ

1.2 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนพัฒนาระบบ ข้อมูล ข่าวสาร ในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองและชุมชนในการสืบค้นข้อมูล เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารให้มีความทันสมัยและใช้โปรแกรมช่วยในการทำงานและการประเมินผล

1.3 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพของการจัดการการศึกษา ส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคาร สถานที่ พร้อมทั้งมีการสนับสนุนการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยไว้ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนห้องเรียน ห้องสมุดที่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอกับ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสามารถในการผลิตผลงานด้านต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีคุณภาพสูง

1.4 ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลด้านบรรยากาศของโรงเรียน ไปใช้ในการพิจารณาเพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียน โดยสนับสนุนให้มีเครือข่ายการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ภายใน ภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมีทักษะ ความสามารถในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมที่มีเครือข่ายผู้ปกครองในการสนับสนุน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร ผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในโรงเรียน

2.2 ควรมีการวิจัยพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการบรรยากาศของโรงเรียนในโรงเรียน มาตรฐานสากล

2.3 ควรมีการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการวัฒนธรรมของโรงเรียน ที่มีคุณภาพ เทียบเคียงสากล

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว อยู่สุข. (2533). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และการวิเคราะห์สาระสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางดพรว.
- เกษมพร ทองเอื้อ. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล. *ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิติมา ปรีดีดิถ. (2547). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารมืออาชีพเพื่อแข่งขันในเวทีโลก*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทสำนักพิมพ์ฟางข้าว จำกัด.
- ไกลิชญ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)*. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายสำเนา.
- งามดา ธานีวรรณ. (2554, เมษายน-กันยายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. *บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 5(2): 15-27.
- จิระวัฒน์ วังกะ. (2558, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศึกษาสงเคราะห์ในเขตจังหวัดภาคเหนือในสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ. *บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 12(22): 99-107.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. *วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา)*. สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายสำเนา.
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). *ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1*. *รายงานการศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายสำเนา.
- ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร. (2546). *หลักการจัดการแนวคิดและสถานการณ์ปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล. (2558). *ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาการศึกษานอกระบบในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร*. *ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เชิดศักดิ์ สุภโสภณ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน ภูตยานนท์. (2554, พฤษภาคม-สิงหาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 21(2): 367.
- ถาวร เสี่ยงเอียด. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิวา แจ่มสุข. (2557). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยการตลาดในการบริหารสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน. ปรินญาณิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2553). องค์การแห่งความรู้จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท แชน โพร์ พรินติ้ง จำกัด.
- ธนวรรณ ตั้งสินทรัพย์ศิริ. (2547). การจัดการสมัยใหม่ (Modern management). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ธนิก คุณเมธิกุล. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช กรุดมณี. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระยุทธ รัชชะ. (2544). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านศิลปะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 สาขาช่างเทคนิค สถาปัตยกรรม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- นภาพร ส่งแสง. (2550). การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผล การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นวลลักษณ์ บุษบง. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของพยาบาล สังกัด
กระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียน สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำฝน รักษากลาง. (2553). การวิเคราะห์สัมพันธระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษากับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียน ของสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายสำเนา.
- นิจวรรณ วีรวัฒน์ม. (2553). รูปแบบและกลยุทธ์การบริหารเพื่อความเป็นเลิศตามเกณฑ์การ
ประเมินคุณภาพการศึกษาสำหรับวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก
กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ บุรณจันทร์. (2558, มกราคม-เมษายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหาร
การศึกษาโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. 5(1): 153.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). การจัดการสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท
ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด.
- บัญชา ชลาภิรมย์. (2553). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของ
โรงเรียนสาธิต. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญนาค ทับทิมไทย. (2557). การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการ
พัฒนาวิชาชีพของครู โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน เขตราชเทวี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- บุรชัย ศิริมหาสาร. (2548). การจัดการความรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ Best Practice. วารสารข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- เบญจวดี ไชยแสน. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองบางประการ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิจัยการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ประทีน วิเศษสุวรรณ. (2545). ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ เขต 1. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปิติชาย ดันปิติ. (2547). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงระบบที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2558). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของการจัดการความรู้ การมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พริ้มเพรา วราพันธุ์พิพิธ. (2556). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พัฒน์พงษ์ สีกา. (2548). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นผลมาจากการทดสอบคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ ปีการศึกษา 2548 ของจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). อุดรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. ถ่ายเอกสาร.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2540). การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พิตร ทองชั้น. (2537). หลักการวัดผล. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พิทยาภรณ์ มานะจุติ. (ตุลาคม 2556-มีนาคม 2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิจัยราชภัฏเชียงใหม่. 15(1): 86-95.
- ไพเราะ พัดดาสิงห์. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายสำเนา.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2525). การประเมินและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต.

- มนัส บุญชม. (2555). การพัฒนาระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี แพร่หลาย. (2555, พฤศจิกายน-ธันวาคม). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก. *ครุศาสตร์*. 40(2): 213-227.
- มุกดา เลขะวิวัฒน์. (2555). การพัฒนาระบบองค์การเพื่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวลักษณ์ เส้งหวาน. (2554). การพัฒนารูปแบบและกลไกการบริหารการจัดการสถาบันการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัตติยา ฤทธิรงค์. (2555). กลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของศูนย์การแพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิก กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราตรี ศรีไพรวรรณ. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับปฐมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย. (2559). ตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากล. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2559, จาก www.hatyaiwit.ac.th/files/com_news1/2013-01/20130108_czfkgfb.pdf
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ลำไย สายโงน. (2558, พฤษภาคม-สิงหาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*. 9(2): 22-34.
- เลิศศิลป์ รัตนมุสิก. (2558, กันยายน-ธันวาคม). การวิเคราะห์ปัจจัยจัดสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนวิถีพุทธเน้นจิตอาสา. *วิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*. 5(3): 201-209.
- วันชัย มีชาติ. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา บุญญาพิทักษ์. (2554). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับสถาบันอุดมศึกษาที่จัดหลักสูตรสาขาดนตรีและนาฏศิลป์ไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วิฑูรย์ สิมะโชติ. (2542). *TQA คู่มือสู่องค์กรคุณภาพยุค 2000*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ที่พีเอพับลิชชิง.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2553). *การพัฒนายุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพครู สำหรับคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล. (2542). *TQM living handbook ภาคสาม คู่มือตรวจวินิจฉัยคุณภาพของระบบการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โทรเร็นเตอร์เนชั่นแนลเทรดดิ้ง.
- วุฒิชัย เนียมเทศ. (2553, ธันวาคม). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. *วิทยาสาร*. 110(2): 57
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2543). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคนอื่นๆ. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสาร.
- ศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2539). *การพัฒนาวิสัยทัศน์ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2545). *การนำรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2550). *การพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิค.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2560). *เรียนรู้แนวทางสู่ความสำเร็จด้วยรางวัลคุณภาพแห่งชาติกับ Hwa Chong Institution สิงคโปร์ และ 7 องค์กรไทยคุณภาพที่คว้ารางวัล TQC*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560, จาก www.ftpi.or.th.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ*. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2560, จาก www.th.wikipedia.org/w/index.php.
- สมจิตร อุดม. (2547). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมยศ นาวิการ. (2538). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามัคคีสาร.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2539). *การนำเสนอรูปแบบการคุณภาพทั้งองค์การในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2539). *การประกันคุณภาพการศึกษา กรมวิชาการ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สมิทธา จิตตลดากร. (2546). *แรงจูงใจในการทำงาน : ทฤษฎีองค์การ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงเทียนการพิมพ์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). *ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สารัตน์ พวงเงิน; และ อาคม มหามาศย์. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายสำเนา.
- สาโรจน์ เทียนใส. (2552). *การศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2545). *ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า. การประชุมวิชาการ: การวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 10*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. (2549) *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัท จุฑทอง จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน. (2558) *ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบสี่ (พ.ศ.2559 - 2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2559, จาก http://www.sw2.ac.th/images/user/NUT/p_sw2/p4.pdf

- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2557). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2557-2558*.
 กรุงเทพฯ: บริษัท แกรนด์อาร์ต ครีเอทีฟ จำกัด.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติสถาบันเพิ่มผลผลิต. (2558). *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2558-2561*. สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2558, จาก
<http://www.edpex.org/p/download-edpex.html>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). *รายงานการติดตามและประเมินความก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: เช็นซูรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2558). *เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ฉบับปี 2558-2561 แนวทางที่เป็นระบบสู่การปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2553). *การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาลักษณ์ เข้มพรหมมา. (2548). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มบูรพา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธนา อันเกียรติพงษ์. (2552). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันท์ แดงประไพ. (2554). *การศึกษาแนวทางการยกระดับการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาเพ็ญ ปาณะวัฒนพิสุทธิ. (2553). *การพัฒนารูปแบบศูนย์ความเป็นเลิศด้านการสอนทางกายภาพสำหรับวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2538). *วิสัยทัศน์ของผู้นำ. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*.

- อโนทัย แทนสวัสดิ์. (2553). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ และ อรพินท์ ชูชม. (2530). การเปรียบเทียบนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำกว่าระดับความสามารถกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปกติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อัญชลี ประกายเกียรติ. (2553). การพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เกณฑ์คุณภาพทางการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศของบัลดรจเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อ่ำรุ่ง จันทวานิช. (2547). แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค .
- อุไรพรรณ เจนวนิชยานนท์. (2536). การพัฒนาดัชนีสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหาร : ทักษะและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุภาพ.
- เอกธิป สุขวารี. (2554). ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศสำหรับสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Belo, David K. (1969). *The Process of Communication*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Bridges , Michel Thomas. (1992, September). *Teachers Perceptions of School Effectiveness and Principal Vision Dissertation Abstracts International*.
- Certo, S.C. (2000). *Modern management : diversity , quality , ethics , and the global management*. 8th ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Cronbach, L.J. 1970. *Essentials of Psychological Testing*. 4th ed. New York : Harper and Row,.
- Deal, Terrence E., and Kent D Peterson. (1990). *The Principal's role in shaping school culture*. Washington, D.C.: Office of Educational Research and Improvement.
- Ebel, R, 1972. *Essentials of Education Measurement*. New Jersey : Printice Hall.
- Eysenck, H.J., W. Arnold, and R. Melli. 1972. *cyclopedia of Psychology and education*. London : Search Press Limited.
- Good, Carter V. 1973. *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill,.

- Halpin, A.W. (1966). *Theory and Research in Administration*. New York: Macmillan.
- Hoy, W.K.; & C.G. Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. 6th ed. New York: McGraw-Hill.
- House, R.J. and Mitchell, T.R. (1974). *Path-Goal Theory of Leadership*. *Journal of Contemporary Business*. (Autumn) : 59-65
- Kast, Fremont E. and Rosenzweig, James E. (1985). *Organization and Management : A System and Contingency Approach*. 4th ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Luthans, Fred (1995). *Organizational Behavior*. 7th ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Manasse, A.L. (1986). *Vision and leadership: Paying attention to intention*. *Peabody Journal of Education*. 63(1): 150-173.
- Mehrens, William A. and Lehmann, Irvin J. 1975. *Standardized Tests in Education*. 2d ed. New York : Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Mintzberg, Henry. (1979). *The Structuring of Organization*. Englewood Cliffs. N.J: Prentice-Hall.
- Mohammed Arif. *Baldrige theory into practice: a generic model*. *International Journal of Education Management* Vol. 21 No. 2, 2007 pp. 114-125. Dubai. Emerald Group Publishing Limited.
- Sammons, P. (1999). *School Effectiveness: coming of age in the twenty-first century*. New York: Alfred A. Knorrff.
- Schermerhorn, J. (2004). *Organization Behavior*. New York: John Wiley & Sons.
- Sergiovanni, T.J. (1984). *Leadership and excellence in schooling*. *Educational Leadership*. 41(5): 4-13
- Sergiovanni, T.J. (1991). *The principalship : A reflective perspective*. 2nd ed. Needham Heights, Ma: Allyn and Bacon.
- Sergiovanni, Thomas J. and others. (2004). *Education Governance and Administration*. 5th ed. Boston: Pearson Allyn and Bacon.
- Silver, Paula. (1983). *Education Administration : theoretical Perspective on Practice and Research*. New York : Harper and Row.
- Steers, Richard M. (1977). *Organization effectiveness and work behavior*. New York: Mc Graw-Hill.
- Steers, Richard M; Ungson, Gerado R. & Mowday, Richard T. (1985). *Managing Effective Organizations : An Introduction*. Boston, MA : Kent.

World Economic Forum. (2015). Global Competitiveness Report 2014-2015. Retrieved March 15, 2015, from <https://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามของ
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**

ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์

อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.สวัสดิ์ เพชรบูรณ์

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนหอวัง

นางวรรณงค์ ยังเจริญ

ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนหอวัง

นางอรทัย ตำนศิริวุฒิ

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหอวัง

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม
ตารางวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

คำชี้แจง

1. การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยแต่ละด้านตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูผู้สอน ทั้งนี้ข้อมูลในครั้งนี้อยู่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยเป็นรายบุคคล จึงไม่มีผลกระทบต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถาม หรือโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวน 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาววิจิตรา กุลหนู

(087-0780478)

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง : แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งหมด 5 ด้าน รวมจำนวน 50 ข้อ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน โดยเกณฑ์ในการเลือกตอบมีดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงมาก
- 3 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน						
1.	โรงเรียนกำหนดรูปแบบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ชัดเจนเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน					
2.	โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์จัดทำขึ้นสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน					
3.	โรงเรียนมีโครงการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน					
4.	โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานเทียบเคียง (benchmark) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความเป็นเลิศกับโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน					
5.	โรงเรียนมีการบริหารจัดการการศึกษา ดำเนินการโดยเชิงระบบคุณภาพ					
6.	โรงเรียนมีระบบการจัดการการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน					
7.	โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมที่ทำให้เกิดวิธีปฏิบัติที่					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	เป็นเลิศ (Best Practices)					
8.	โรงเรียนมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้มีความอิสระและคล่องตัว ในการทำงาน					
9.	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรการทำงานเป็นทีม เพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน					
10.	บุคลากรในโรงเรียนทำงานตรงกับความรู้ และความสามารถ					
2. วัฒนธรรมของโรงเรียน						
11.	โรงเรียนมีการสร้างความเชื่อและค่านิยมที่ดี ที่เป็นแบบแผนในการปฏิบัติ สืบทอดต่อกันมา					
12.	โรงเรียนมีการถ่ายทอดอุดมการณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติของโรงเรียน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน					
13.	โรงเรียนมีการส่งเสริมค่านิยมที่ดี เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร					
14.	วัฒนธรรมโรงเรียนเสริมสร้างคุณค่าให้กับบุคลากรในการทำงาน					
15.	โรงเรียนมีการเสริมสร้าง ความรักและความผูกพันของโรงเรียน ที่มีต่อบุคลากรและชุมชน					
16.	โรงเรียนสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้บุคลากรเกิดความรักโรงเรียน					
17.	โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการศึกษาให้กับชุมชน					
18.	โรงเรียนมีการกำหนดอัตลักษณ์ชัดเจน ตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน					
19.	โรงเรียนมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักและตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน					
20.	โรงเรียนมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทางเลือก (GIFTED,STEM) ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน					
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ						
21.	ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากร					
22.	ผู้บริหารคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะงานวิชาการ					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
23.	ผู้บริหารพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
24.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสำรวจปัญหาของผู้เรียน เพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน					
25.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
26.	ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน					
27.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ					
28.	ผู้บริหารสนับสนุนการอบรมของบุคลากรในโรงเรียน					
29.	ผู้บริหารโรงเรียนเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานที่มุ่งความเป็นเลิศ					
30.	ผู้บริหารส่งเสริมการทำผลงานของครูเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ					
4. บรรยากาศของโรงเรียน						
31.	โรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน ทั้งอาคารและสถานที่ที่เหมาะสม					
32.	โรงเรียนสนับสนุนให้มีการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยไว้ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ					
33.	โรงเรียนสนับสนุนให้ มีห้องเรียน ห้องสมุดที่มีสภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอกับผู้เรียน					
34.	โรงเรียนสนับสนุนให้ มีจำนวนผู้เรียนต่อห้อง ให้เหมาะสมกับจำนวนครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่					
35.	โรงเรียนสนับสนุนให้ มีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้บุคลากรทำงานมีประสิทธิภาพ					
36.	โรงเรียนสนับสนุนให้ มีเครือข่ายการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น การค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ภายใน/ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น					
37.	โรงเรียนสนับสนุนให้ มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร และผู้เรียน					
38.	โรงเรียนส่งเสริมให้ มีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน					

ข้อที่	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	นอกสถานที่เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับบุคลากร					
39.	โรงเรียนจัดให้ มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนทุกรายวิชา					
40.	โรงเรียนจัดให้ มีกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีเครือข่ายผู้ปกครองในการสนับสนุน					
5. เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร						
41.	โรงเรียนสนับสนุนให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา					
42.	โรงเรียนจัดให้มี กระบวนการ เสนอปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา					
43.	โรงเรียนใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น การใช้โปรแกรมช่วยในการทำงาน และการประเมินผล					
44.	โรงเรียนสนับสนุนให้มี วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอกับผู้เรียน					
45.	โรงเรียนสนับสนุนให้มี การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย					
46.	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศที่สร้างสรรค์ ทันสมัย					
47.	โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมี การสร้างสื่อ นวัตกรรม ให้เป็นที่เผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ					
48.	โรงเรียนสนับสนุนให้มี การประกวดสื่อ นวัตกรรม เพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน					
49.	โรงเรียนมีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองและชุมชนในการสืบค้นข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว					
50.	โรงเรียนมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียนให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง					

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง : แบบสอบถามความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งหมด 4 ด้าน รวมจำนวน 47 ข้อ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน โดยเกณฑ์ในการเลือกตอบมีดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงมาก
- 3 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง สภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อที่	ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน						
51.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
52.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
53.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
54.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
55.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
56.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
57.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นทุกปีการศึกษา					

ข้อที่	ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
58.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
59.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
60.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
61.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
62.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
63.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
64.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชา สูงขึ้นทุกปีการศึกษา					
65.	ผู้เรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนเฉลี่ยของทุกรายวิชาอยู่ในระดับดี โดยมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 2.50					
66.	ผู้เรียนมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารได้					
67.	ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา					
68.	ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 80 เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา					
2. ผลการทดสอบระดับชาติ						
69.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา คณิตศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
70.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา วิทยาศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
71.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
72.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนน					

ข้อที่	ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
	เฉลี่ยวิชา ภาษาอังกฤษ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
73.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา สังคม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
74.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา คณิตศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
75.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา วิทยาศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
76.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
77.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาอังกฤษ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
78.	ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา สังคม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ					
3. คุณลักษณะผู้เรียน						
79.	ผู้เรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง					
80.	ผู้เรียนสามารถตั้งประเด็นคำถาม ตั้งสมมติฐาน จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้					
81.	ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง วางแผนโดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ					
82.	ผู้เรียนสามารถสื่อสารและนำเสนอผล จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ					
83.	ผู้เรียนสามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ต่อสาธารณะ					
84.	ผู้เรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
85.	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ตามความถนัดและความสนใจ					
86.	ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี ออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานได้					
87.	ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์สร้างสรรค์และเข้าแข่งขันภายนอก					

ข้อที่	ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	สภาพที่เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
4. รางวัลที่ได้รับ						
88.	ผู้เรียนได้เป็นตัวแทนเข้าค่าย สอวน. และผ่านการคัดเลือกโครงการโอลิมปิกวิชาการ					
89.	ผู้เรียนได้รับเลือกตัวแทนในโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมต่างประเทศ					
90.	ผู้เรียนได้รับรางวัลด้านภาษาในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ					
91.	ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางด้านดนตรีในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ					
92.	ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางด้านกีฬาในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ หรือนานาชาติ					
93.	ผู้เรียนได้รับรางวัลในการแข่งขันกิจกรรมศิลปหัตถกรรมในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ					
94.	ผู้เรียนได้รับรางวัลการแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ จากสถาบันต่างๆ					
95.	ผู้เรียนได้รับรางวัลเพชรยอดมงกุฏ					
96.	ผู้เรียนได้รับรางวัลการทำโครงการระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ					
97.	นักเรียนได้รับรางวัลการสร้างสิ่งประดิษฐ์ในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ					

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าความเชื่อมั่น .98

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
1.	1.00	24.	0.60
2.	1.00	25.	0.60
3.	0.80	26.	0.60
4.	0.60	27.	1.00
5.	0.80	28.	0.60
6.	1.00	29.	0.80
7.	0.80	30.	1.00
8.	1.00	31.	1.00
9.	1.00	32.	1.00
10.	1.00	33.	1.00
11.	1.00	34.	1.00
12.	0.60	35.	0.80
13.	1.00	36.	1.00
14.	1.00	37.	0.80
15.	1.00	38.	0.80
16.	1.00	39.	0.80
17.	1.00	40.	1.00
18.	0.80	41.	1.00
19.	0.60	42.	0.80
20.	0.80	43.	0.80
21.	1.00	44.	1.00
22.	1.00	45.	1.00
23.	1.00	46.	0.80

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (ต่อ)

ข้อ	IOC	ข้อ	IOC
47.	1.00	73.	0.60
48.	0.80	74.	0.60
49.	1.00	75.	0.60
50.	0.80	76.	0.60
51.	0.80	77.	0.60
52.	0.60	78.	0.60
53.	0.60	79.	0.60
54.	0.60	80.	0.60
55.	0.80	81.	0.60
56.	0.60	82.	0.60
57.	0.60	83.	0.60
58.	0.60	84.	0.60
59.	0.80	85.	0.60
60.	0.80	86.	0.60
61.	0.80	87.	0.60
62.	0.80	88.	0.60
63.	0.60	89.	0.60
64.	0.60	90.	0.60
65.	0.60	91.	0.60
66.	0.60	92.	0.60
67.	0.60	93.	0.60
68.	0.60	94.	0.60
69.	0.60	95.	0.60
70.	0.60	96.	0.60
71.	0.60	97.	0.60
72.	0.60		

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของโครงสร้างและการบริหารงานของ
โรงเรียน (n = 345)

โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนกำหนดรูปแบบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ชัดเจน เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.20	0.69	มาก
2. โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์จัดทำขึ้นสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน	4.25	0.66	มาก
3. โรงเรียนมีโครงการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน	4.15	0.76	มาก
4. โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานเทียบเคียง (benchmark) ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบความเป็นเลิศกับโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน	4.05	0.82	มาก
5. โรงเรียนมีการบริหารจัดการการศึกษา ดำเนินการโดยเชิงระบบคุณภาพ	4.16	0.68	มาก
6. โรงเรียนมีระบบการจัดการการศึกษาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนา ศักยภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน	4.23	0.63	มาก
7. โรงเรียนมีการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดนวัตกรรมที่ทำให้เกิดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)	4.07	0.74	มาก
8. โรงเรียนมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้มีความอิสระและคล่องตัว ในการทำงาน	3.99	0.82	มาก
9. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรการทำงานเป็นทีม เพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	4.07	0.84	มาก
10. บุคลากรในโรงเรียนทำงานตรงกับความรู้ และความสามารถ	4.08	0.80	มาก
รวม	4.13	0.57	มาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของวัฒนธรรมของโรงเรียน (n = 345)

วัฒนธรรมของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนมีการสร้างความเชื่อและค่านิยมที่ดี ที่เป็นแบบแผนในการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา	4.13	0.78	มาก
2. โรงเรียนมีการถ่ายทอดอุดมการณ์ ธรรมเนียมปฏิบัติของโรงเรียน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในโรงเรียน	4.01	0.83	มาก
3. โรงเรียนมีการส่งเสริมค่านิยมที่ดี เพื่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร	4.06	0.82	มาก
4. วัฒนธรรมโรงเรียนเสริมสร้างคุณค่าให้กับบุคลากรในการทำงาน	4.03	0.79	มาก
5. โรงเรียนมีการเสริมสร้าง ความรักและความผูกพันของโรงเรียน ที่มีต่อบุคลากรและชุมชน	4.03	0.83	มาก
6. โรงเรียนสร้างเสริมขวัญและกำลังใจให้บุคลากรเกิดความรักโรงเรียน	3.90	0.87	มาก
7. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการศึกษาให้กับชุมชน	3.82	0.84	มาก
8. โรงเรียนมีการกำหนดอัตลักษณ์ชัดเจน ตรงตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.21	0.69	มาก
9. โรงเรียนมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักและตรงตามความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชน	4.21	0.73	มาก
10. โรงเรียนมีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนทางเลือก (GIFTED,STEM) ที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.33	0.99	มาก
รวม	4.07	0.64	มาก

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของภาวะผู้นำวิชาการ (n = 345)

ภาวะผู้นำวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีของบุคลากร	3.94	0.97	มาก
2. ผู้บริหารคิดค้นริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะงานวิชาการ	3.90	0.90	มาก
3. ผู้บริหารพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.92	0.88	มาก
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูสำรวจปัญหาของผู้เรียน เพื่อแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	3.92	0.81	มาก
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.99	0.78	มาก
6. ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	4.21	0.83	มาก
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ	4.15	0.77	มาก
8. ผู้บริหารสนับสนุนการอบรมของบุคลากรในโรงเรียน	4.16	0.75	มาก
9. ผู้บริหารโรงเรียนเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากร ตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานที่มุ่งความเป็นเลิศ	3.96	0.92	มาก
10. ผู้บริหารส่งเสริมการทำผลงานของครูเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ	4.09	0.83	มาก
รวม	4.02	0.70	มาก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของบรรยากาศของโรงเรียน (n = 345)

บรรยากาศของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนมีการส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการ ทำงาน ทั้งอาคาร และสถานที่ที่เหมาะสม	4.23	0.77	มาก
2. โรงเรียนสนับสนุนให้มีการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัยไว้ในห้องเรียนอย่างเพียงพอ	4.01	0.86	มาก
3. โรงเรียนสนับสนุนให้มีห้องเรียน ห้องสมุดให้มี สภาพแวดล้อมที่พร้อมต่อการเรียนรู้ และเพียงพอกับผู้เรียน	4.04	0.80	มาก
4. โรงเรียนสนับสนุนให้มี จำนวนผู้เรียนต่อห้อง ให้ เหมาะสมกับจำนวนครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่	3.80	0.95	มาก
5. โรงเรียนสนับสนุนให้มี บรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้ บุคลากรทำงานมีประสิทธิภาพ	3.96	0.74	มาก
6. โรงเรียนสนับสนุนให้มี เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ มุ่งเน้น การค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ ภายใน/ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.98	0.85	มาก
7. โรงเรียนสนับสนุนให้มี การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร และผู้เรียน	4.09	0.77	มาก
8. โรงเรียนส่งเสริมให้มี การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อเพิ่มความรู้ ให้กับ บุคลากร	4.00	0.84	มาก
9. โรงเรียนจัดให้มี ระบบการนิเทศการเรียนการสอนทุก รายวิชา	4.07	0.84	มาก
10. โรงเรียนจัดให้มี กิจกรรมของโรงเรียน โดยมีเครือข่าย ผู้ปกครองในการสนับสนุน	4.28	0.70	มาก
รวม	4.05	0.63	มาก

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร
(n = 345)

เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. โรงเรียนสนับสนุนให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา	4.10	0.75	มาก
2. โรงเรียนจัดให้มี กระบวนการ เสนอปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการจัดการศึกษา	3.96	0.74	มาก
3. โรงเรียนใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาช่วยในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน เช่น การใช้โปรแกรมช่วยในการทำงาน และการประเมินผล	4.12	0.73	มาก
4. โรงเรียนสนับสนุนให้มี วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอกับผู้เรียน	3.98	0.84	มาก
5. โรงเรียนสนับสนุนให้มี การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	3.99	0.77	มาก
6. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมีการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศที่สร้างสรรค์ ทันสมัย	4.01	0.72	มาก
7. โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรมี การสร้างสื่อ นวัตกรรม ให้เป็นที่เผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	3.87	0.82	มาก
8. โรงเรียนสนับสนุนให้มี การประกวดสื่อ นวัตกรรมเพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน	3.93	0.83	มาก
9. โรงเรียนมีการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครองและชุมชนในการสืบค้นข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว	3.99	0.83	มาก
10. โรงเรียนมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของโรงเรียนให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง	4.05	0.73	มาก
รวม	4.00	0.63	มาก

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (n = 345)

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.15	0.69	มาก
2. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.98	0.73	มาก
3. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.03	0.70	มาก
4. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.07	0.68	มาก
5. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.12	0.71	มาก
6. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.10	0.69	มาก
7. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	4.09	0.69	มาก
8. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.96	0.74	มาก
9. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.97	0.74	มาก
10. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.94	0.72	มาก
11. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.97	0.73	มาก
12. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.94	0.71	มาก
13. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.88	0.69	มาก
14. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ทุกรายวิชาสูงขึ้นทุกปีการศึกษา	3.92	0.71	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
15. ผู้เรียนร้อยละ 80 มีผลการเรียนเฉลี่ยของทุกรายวิชาอยู่ในระดับดี โดยมีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 2.50	3.99	0.66	มาก
16. ผู้เรียนมีทักษะด้านภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารได้	3.94	0.74	มาก
17. ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศได้อย่างน้อย 2 ภาษา	3.96	0.73	มาก
18. ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 80 เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา	4.22	0.66	มาก
รวม	4.01	0.56	มาก

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสอบระดับชาติ (n = 345)

การทดสอบระดับชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา คณิตศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.29	2.28	มาก
2. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา วิทยาศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.14	0.77	มาก
3. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.18	0.71	มาก
4. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาอังกฤษ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.15	0.72	มาก
5. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา สังคม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.17	0.73	มาก
6. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา คณิตศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.18	0.77	มาก
7. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา วิทยาศาสตร์ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.18	0.78	มาก
8. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาไทย สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.23	0.69	มาก
9. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา ภาษาอังกฤษ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.18	0.76	มาก
10. ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) คะแนนเฉลี่ยวิชา สังคม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	4.21	0.71	มาก
รวม	4.19	0.70	มาก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณลักษณะผู้เรียน (n = 345)

คุณลักษณะผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.68	มาก
2. ผู้เรียนสามารถตั้งประเด็นคำถาม ตั้งสมมติฐาน จากการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบและสรุปองค์ความรู้ได้	3.97	0.64	มาก
3. ผู้เรียนสามารถศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง วางแผนโดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลความรู้อย่างเป็นระบบ	4.02	0.70	มาก
4. ผู้เรียนสามารถสื่อสารและนำเสนอผล จากการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	0.69	มาก
5. ผู้เรียนสามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้ จากการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ต่อสาธารณะ	4.08	0.74	มาก
6. ผู้เรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก โรงเรียน	4.11	0.65	มาก
7. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ตามความถนัดและความสนใจ	4.09	0.75	มาก
8. ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี ออกแบบ สร้างสรรค์ผลงานได้	4.14	0.67	มาก
9. ผู้เรียนมีผลงานการประดิษฐ์สร้างสรรค์และเข้าแข่งขัน ภายนอก	4.01	0.79	มาก
รวม	4.07	0.55	มาก

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของรางวัลที่ได้รับ (n = 345)

รางวัลที่ได้รับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้เรียนได้เป็นตัวแทนเข้าค่าย สอนน. และผ่านการคัดเลือกโครงการโอลิมปิกวิชาการ	3.87	1.08	มาก
2. ผู้เรียนได้รับเลือกตัวแทนในโครงการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมต่างประเทศ	4.08	0.89	มาก
3. ผู้เรียนได้รับรางวัลด้านภาษาในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ	4.15	0.83	มาก
4. ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางด้านดนตรีในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ	4.24	0.78	มาก
5. ผู้เรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางด้านกีฬาในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ หรือ นานาชาติ	4.24	0.83	มาก
6. ผู้เรียนได้รับรางวัลในการแข่งขันกิจกรรมศิลปหัตถกรรมในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ	4.22	0.71	มาก
7. ผู้เรียนได้รับรางวัลการแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ จากสถาบันต่างๆ	4.16	0.72	มาก
8. ผู้เรียนได้รับรางวัลเพชรยอดมงกุฏ	3.99	0.82	มาก
9. ผู้เรียนได้รับรางวัลการทำโครงการระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ	4.05	0.86	มาก
10. นักเรียนได้รับรางวัลการสร้างสิ่งประดิษฐ์ในระดับเขตพื้นที่ หรือระดับภูมิภาค หรือระดับชาติ	3.97	0.90	มาก
รวม	4.10	0.68	มาก

ตาราง 17 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

ลำดับ	ปัจจัย	b	SE _b	β	t	p
1	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (Str)	.173	.079	.176	2.197	.029*
2	วัฒนธรรมของโรงเรียน (Org)	.083	.069	.094	1.214	.226
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Led)	.117	.054	.145	2.161	.031*
4	บรรยากาศของโรงเรียน (Env)	.006	.073	.006	.076	.939
5	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Tec)	.293	.067	.327	4.391	.000*
R = .672		R ² = .451		F = 55.77		SE _{est} = .421
ค่าคงที่ = 1.296						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านการสอบระดับชาติ

ลำดับ	ปัจจัย	b	SE _b	β	t	p
1	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (Str)	0.277	0.11	0.228	2.512	.012*
2	วัฒนธรรมของโรงเรียน (Org)	0.111	0.096	0.102	1.156	.249
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Led)	-.026	0.076	-0.026	-0.347	.729
4	บรรยากาศของโรงเรียน (Env)	0.130	0.102	0.117	1.271	.205
5	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Tec)	0.188	0.093	0.17	2.008	.045*
R = .542		R ² = .294		F = 28.19		SE _{est} = .589
ค่าคงที่ = 1.422						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านคุณลักษณะผู้เรียน

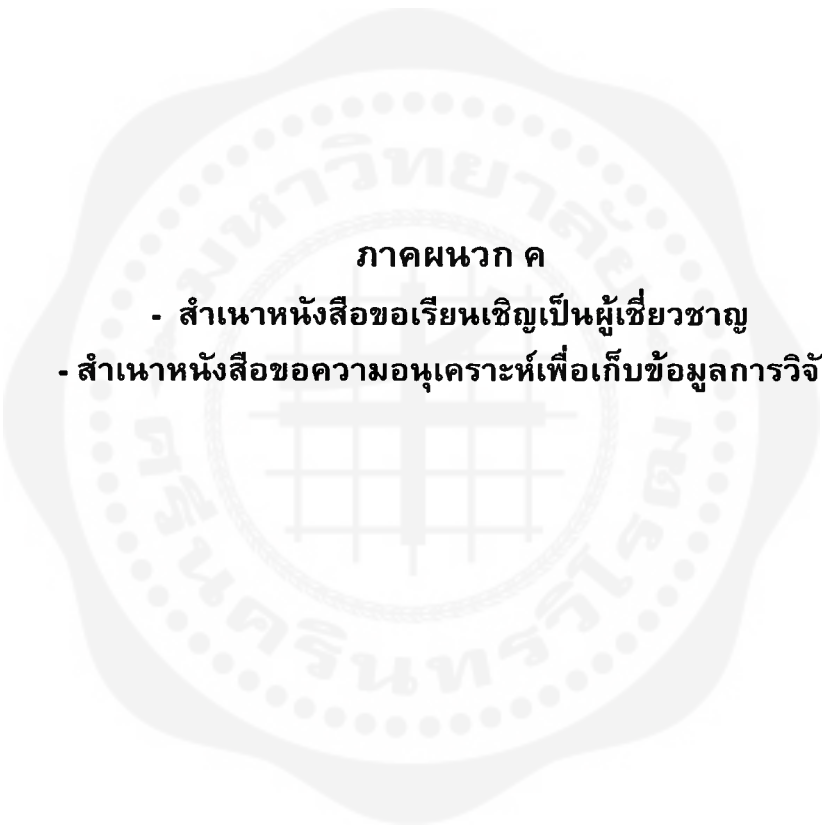
ลำดับ	ปัจจัย	b	SE _b	β	t	p
1	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (Str)	.099	.075	.103	1.333	.184
2	วัฒนธรรมของโรงเรียน (Org)	.100	.065	.116	1.545	.123
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Led)	.130	.051	.165	2.549	.011*
4	บรรยากาศของโรงเรียน (Env)	.206	.069	.234	2.980	.003*
5	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Tec)	.138	.063	.158	2.194	.029*
R = .696		R ² = .485		F = 63.74		SE _{est} = .398
ค่าคงที่ = 1.338						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้านรางวัลที่ได้รับ

ลำดับ	ปัจจัย	b	SE _b	β	t	p
1	โครงสร้างและการบริหารงานของโรงเรียน (Str)	-.056	.101	-.047	-.556	.578
2	วัฒนธรรมของโรงเรียน (Org)	.331	.088	.311	3.769	.000*
3	ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Led)	-.038	.069	-.040	-.558	.577
4	บรรยากาศของโรงเรียน (Env)	.148	.093	.136	1.584	.114
5	เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Tec)	.330	.085	.305	3.865	.000*
R = .619		R ² = .383		F = 42.08		SE _{est} = .538
ค่าคงที่ = 1.216						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

-
- ภาคผนวก ค
- สำเนาหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 - สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/164

วันที่ 14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิจิตรา ภูสพกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.สมบูรณ์ บุศรีรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-078-0478

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิจิตรา ภูสพกุล และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ศิริวัณ ๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน : งานบริหารและธุรการ-บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ ๒๕๖๔

วันที่ 14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววิจิตรา กุลทกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2" โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.จันทร์ศรี ภูติธริวัฒน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-078-0478

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือและขอเชิญให้ นางสาววิจิตรา กุลทกุล และ ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ศิริกร ๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/ 1664

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาวจิตรา กุลทกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จรรวณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจิตรา กุลทกุล และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 078 0478

ที่ ศธ 6918/ 1684

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาววิจิตรา กุลทกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2" โดยมี
รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จรรवरณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
ปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวรอนงค์ ยิ่งเจริญ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
แบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิจิตรา กุลทกุล และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร: 0 2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-078 0478

ที่ ศธ 6918/ 1694

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

18 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหอวัง

เนื่องด้วย นางสาววิจิตรา กุลทกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จรรवरณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์

ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางอรทัย ด้านศิริวัฒน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววิจิตรา กุลทกุล และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

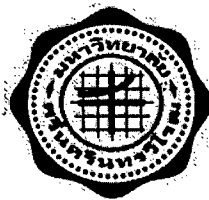
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-078-0478

ที่ ศธ 6918/1685

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

14 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวจิตรา กุลทกุล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติขอความเห็นชอบ ร้องผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ และครูผู้สอน ตอบแบบสอบถาม เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2” เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560 ถึง เดือนมิถุนายน 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0 2649 5064

หมายเหตุ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-078-0478

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิจิตรา กุลกุล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 189/234 ซอยพหลโยธิน 34 แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู ค.ศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหอวัง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนอนุบาลสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
พ.ศ. 2552	การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) (วิทยาศาสตร์-ฟิสิกส์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ